

TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2027

Kaupunginhallitus 11.11.2024 § 225
Kaupunginvaltuusto 18.11.2024 § 61

SISÄLLYS

1 TALOUSSUUNNITTELUN PERIAATTEET JA KAUPUNKISTRATEGIA	5
1.1 TALOUSSUUNNITTELUN PERIAATTEET	5
1.2 VARKAUDEN KAUPUNKISTRATEGIA	5
2 TALOUSSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT	7
2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS	7
2.2 KUNTATALOUS	8
2.3 VARKAUDEN KAUPUNGIN TALOUS	8
2.4 VARKAUDEN KAUPUNGIN ORGANISAATIOKAAVIO	9
2.5 VÄESTÖ, TYÖLLISYYS JA ASUMINEN	10
2.5.1 VÄESTÖNKEHITYS	10
2.5.2 TYÖLLISYYS JA TYÖPAIKAT	11
2.5.3 ALUETALOUS JA VIENNIN KEHITTYMINEN	13
2.5.4 ASUMINEN JA ASUNTOTUOTANNON KEHITTÄMINEN	14
2.5.5 TALOUSARVIOVUODEN 2025 JA TALOUSSUUNNITELMAVUOSIEN 2026–2027 KEHITTÄMISHANKKEET, ELINKEINOTOIMINNAN JA KUNTIEN YHTEISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN	14
2.6 OSALLISTUVA DEMOKRATIA	17
3 TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026–2027	19
3.1 TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TALOUDEN TASAPAINOITTAMINEN	19
3.2 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	20
4 TALOUSARVION SITOVIUUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET	24
4.1 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET JA KÄYTTÖSUUNNITELMA	24
4.1.1 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET	24
4.1.2 KÄYTTÖSUUNNITELMA	24
4.2 TALOUSARVION SITOVIUUS	24
4.2.1 KÄYTTÖTALOUS	24
4.2.2 TULOSLASKELMA	24
4.2.3 RAHOITUSLASKELMA	24
4.2.4 INVESTOINNIT	24
4.2.5 OTTOLAINAUS	24
4.2.6 ANTOLAINAUS JA TAKAUKSET	25
4.2.7 LAUTAKUNNAT	25
4.2.8 TALOUSARVIOMUUTOKSET	25
4.2.9 HANKINNAT	25
4.3 SISÄINEN VALVONTA, TARKASTUS JA RISKIEN HALLINTA	25
4.3.1 SISÄINEN VALVONTA	26
4.3.2 SISÄINEN TARKASTUS	26
4.3.3 RISKIEN HALLINTA	26
5 KONSERNIOHJAUS	28
5.1 KONSERNIOHJAUksen PERIAATTEET	28
5.2 VARKAUDEN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT	29

6 KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT	31
6.1 YLEISHALLINTO	31
6.1.1 Keskusvaalilautakunta	32
6.1.2 Kaupunginvaltuusto	33
6.1.3 Tarkastuslautakunta	34
6.1.4 Kaupunginhallitus	35
6.1.4.1 Jäsenyydet	37
6.1.4.2 Avustaminen	37
6.1.4.3 Toimikunnat	37
6.1.4.4 Vammaisneuvosto	37
6.1.4.5 Vanhusneuvosto	38
6.1.4.6 Elinvoiman edistäminen	39
6.1.5 Konsernihallinto	40
6.1.5.1 Taloushallinto	41
6.1.5.2 Henkilöstöpalvelut	42
6.1.5.3 Työllisyysyksikkö	43
6.1.5.4 Hallintopalvelut	44
6.1.5.5 Tietohallinto	44
6.1.5.6 Tukipalvelut	45
6.2 KESKI-SAVON TYÖLLISYYSSALUE	45
6.3 HYVINVOINNIN JA KASVATUKSEN TOIMIALA	47
6.3.1 Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus	51
Kasvun ja oppimisen lautakunta	52
6.3.2 Perusopetus	52
6.3.3 Varhaiskasvatus	53
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	55
6.3.4 Hyvinvointipalvelut	56
6.3.4.1 Kirjastopalvelut	56
6.3.4.2 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelu	57
6.3.4.3 Liikuntapalvelut	58
6.3.4.4 Museopalvelut	59
6.3.4.5 Nuorisopalvelut	60
6.3.5 Soisalo-opisto	61
6.4 TEKINEN TOIMIALA	62
6.4.1 Kaupunkisuunnittelu	64
6.4.2 Kaupunkitekniikka	65
6.4.3 Rakennusvalvonta	66
7 TUOSLASKELMA	68
7.1 TOIMINTATUOTOT	68
7.2 TOIMINTAKULUT	68
7.3 TOIMINTAKATE	68
7.4 RAHOITUS	69
7.4.1 VEROTULOT	69
7.4.2 VALTIONOSUUDET	70

7.4.3 KORKOTUOTOT JA -KULUT	71
7.4.4 MUUT RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	72
7.5 VUOSIKATE.....	72
7.6 POISTOT JA ARVONALENTUMISET	72
7.7 TILIKAUDEN TULOS / ALI-/YLIJÄÄMÄ	72
7.8 TULOSLASKELMA	73
7.9 TOIMIALOITTAIN	74
8 INVESTOINNIT	76
9 RAHOITUSLASKELMA	94
10 KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT	100
10.1 Wartalo Kodit Oy	100
10.2 Varkauden Aluelämpö Oy	102
10.3 Navitas Kehitys Oy	105
10.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	106
10.5 Varkauden Taitotalo Oy	108
10.6 Keski-Savon Vesi Oy.....	109
10.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	111
10.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy.....	112
11 LIITTEET	114

1 TALOUSSUUNNITTELUN PERIAATTEET JA KAUPUNKISTRATEGIA

1.1 TALOUSSUUNNITTELUN PERIAATTEET

Kaupunginvaltuuston on kuntalain luvun 13 § 110 mukaan hyväksyttävä seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee osoittaa riittävät resurssit asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä osoittaa, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan sekä talouden tasapaino turvataan.

Talousarvion ja -suunnitelman päätehtävät:

- asettaa palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevat tavoitteet
- budjetoida tuottoja ja kuluja koskevat arviot eri toiminnoille/tehtäville ja hankkeille
- osoittaa miten varsinainen toiminta ja investoinnit rahoitetaan

Taloussuunnitelmaan / -arvioon kuuluu käyttötalous-, tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosa. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

1.2 VARKAUDEN KAUPUNKISTRATEGIA

Kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden ohjaamisen perusta on kaupunkistrategia, jonka hyväksyy kaupunginvaltuusto valtuustokaudeksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Varkauden kaupunkistrategian julkilausuman (väliä, vaikutta, viihdy) kokouksessaan 13.6.2022. Strategiaan on liitetty toimenpidesuunnitelma, jonka luonnosta kaupunginvaltuusto käsitteli iltakoulussa 12.9.2022 ja hyväksyi sen 10.10.2022. Strategian pääteemat väliä – vaikutta – viihdy, sisältävät viestin siitä, mitä me kaupunkiyhteisönä tahdomme olla. Pääteemat on muodostettu strategiatyön aikana kerätyn aineiston pohjalta ja edustavat niitä arvoja, joita asukkaat nostivat esille strategiatyön yhteydessä.

1.2.1 Viestinnän ja markkinoinnin strategiset tavoitteet

Varkaus on asukkaiden oma, yhteisöllinen kaupunki. Varkauden brändiä rakennetaan yhdessä asukkaiden, paikallisten yhdistysten, seurojen ja järjestöjen, oppilaitosten, yritysten ja yhteisöjen kanssa, yhdessä.

Varkautelainen identiteettimme pohjaa arvokkaaseen teolliseen historiaamme, josta olemme kulkeneet matkan korkean kansainvälisen teknologian keskittymäksi. Vahva paikallisidentiteetti on myös elinvoiman ja vetovoiman tae. Viestimme yhteisönä positiivisesti ja ylipäästi Varkauden viihtyisyydestä ja hyvistä puolista vahvistaen varkautelaista identiteettiä. Kaupungistamme on kehittynyt nykyinen, monipuolinen, luonnon ja vesistöjen ympäröimä, tulevaisuuteen katsova paikkakunta.

Elinvoimainen ja energinen Varkaus tarjoaa koulutusta, työtä ja menestymisen mahdollisuuksia. Meille on tärkeää kehittää, vaalia ja luoda viihtyisiä työn, yrittämisen ja elämän ympäristöjä.

Jokainen varkautelainen vaikuttaa kaupunkimme hyvinvointiin, viihtyisyyteen ja identiteettiin sekä vahvistaa hyvää meininkiä positiivisella viestillään.

Varkauden kaupungin työntekijät ovat ylpeitä työstään ja osaamisestaan ja tuovat niitä esille aktiivisen viestinnän keinoin. Viestinnän merkitys ymmärretään lakisääteistä laajempaan kokonaisuutena. Sisäistä ja ulkoista työnantajamielikuvaa vahvistetaan palveluviestinnällä sekä kehittämällä rekrytointiprosesseja ja perehdytystä.

Vaikuttamismahdollisuudet turvataan avoimella, säännöllisellä ja oikea-aikaisella vuorovaikutuksella sekä avoimella ja läpinäkyvällä päätöksenteolla. Näin palveluita kehitetään ja arvioidaan yhteistyössä kuntalaisten kanssa.

Kuntalaisten yhteisöllisyyden tunnetta vahvistetaan eri osallisuuskanavien kautta ja kehittämällä yhteistyötä ja kumppanuuksia kolmannen ja neljännen sektorin, seurakuntien ja muiden yhteisöjen kanssa. Osallistavaa toimintakulttuuria vahvistetaan ottaen asukkaat mukaan suunnitteluun ja viestimällä asukaslähtöisesti sekä hyödyntämällä asiakaspalautetta toiminnan kehittä-

tämisessä. Yhteisönä meillä on yhteinen päämäärä: viihtyisä Varkaus, jossa on kaikki rikkaan elämän edellytykset. Meillä viihtymisen takaavat toimivat peruspalvelut, monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet, turvallinen elinympäristö ja monimuotoinen luonto.

Matkailumarkkinoinnissa hyödynnetään Saimaa-brändiä ja Varkauden teollista kulttuuriperintöä. Matkailua kehitetään määritetysti ja innovatiivisesti ympärivuotiseksi matkailun kehittämisohjelman mukaisesti.

Kun viestintä on suunniteltua ja kaupunkistrategian sekä organisaation tavoitteiden mukaista, se on tehokasta ja vaikuttavaa. Toimiva viestintä parantaa palveluita, niiden saatavuutta, kaupunkilaisten vaikuttamismahdollisuuksia ja luo edellytyksiä kaupunkikonsernin tulokselliselle toiminnalle. Varkauden markkinointi ja viestintä perustuu yhdessä eri toimijoiden kanssa rakennettuun vuosikelloon, joka kertoo viestinnän vastuutahoille, millä pääteemoilla olemme esillä vuoden kuluessa, säännöllisesti ja systemaattisesti.

Olemme ylpeitä Varkaudesta, ihan omanlaisesta kaupungistamme!

2 TALOUSSUUNNITTELUN YLEISPERUSTELUT JA KEHITYSNÄKYMÄT

2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

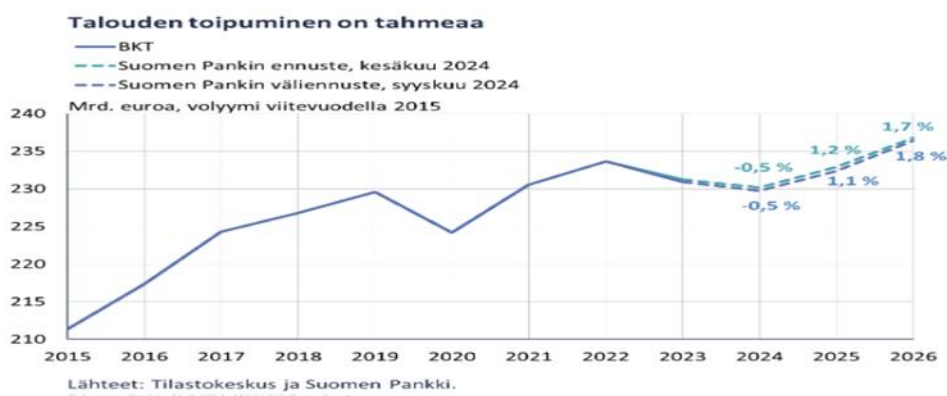
Valtionvarainministeriön mukaan hintojen ja korkojen nousu ovat vähentäneet kotitalouksien kulutusta sekä yritysten investointeja vuodesta 2022 lähtien. Vuoden 2024 aikana inflaatio on kuitenkin lähtenyt laskuun ja sen myötä myös korkotaso on alentunut olennaisesti.

Talous on alkanut toipua taantumasta, ja kasvu vauhdittuu ensi vuonna. Julkinen talous pysyy kuitenkin alijäämäisenä, ja velka kasvaa edelleen, arvioi valtiovarainministeriö 23. syyskuuta julkaisemassaan ennusteessa. Suomen talous on kasvanut hieman koko alkuvuoden, ja kasvun odotetaan vahvistuvan vuoden loppua kohti. Vuositasolla bruttokansantuote (bkt) kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia tänä vuonna. Vuonna 2025 bkt:n kasvu nopeutuu 1,7 prosenttiin. Vuonna 2026 bkt kasvaa 1,5 prosenttia.

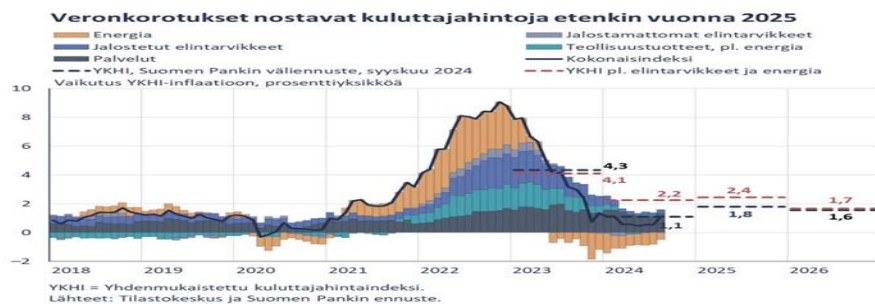
Työttömien määrä kasvoi alkuvuonna laaja-alaisesti, mutta kesällä työttömyyden kasvu näyttäisi pysähtyneen. Vuonna 2024 työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin. Työttömyys vähenee ensi vuodesta alkaen mutta jää 7,2 prosenttiin vuonna 2026.

Suomen Pankki kertoo Suomen talouden kasvaneen alkuvuonna vaimeasti. Yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit ovat kehittyneet heikosti, ja vienti sekä julkinen kysyntä ovat kannatelleet haurasta kasvua. Työmarkkinat ovat kärsineet heikosta suhdanteesta, ja inflaatio on hidastunut merkittävästi.

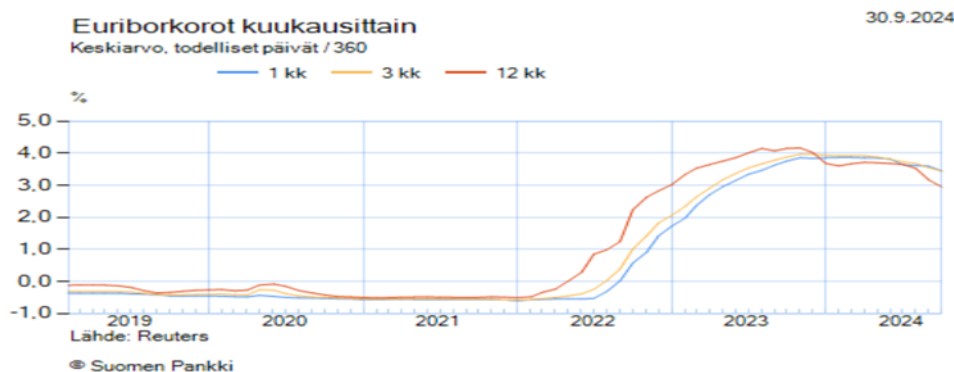
Eri tekijät tukevat Suomen talouden toipumista lähivuosina. Työllisyyden koheneminen, maltillinen inflaatio ja ansioiden nousu kasvattavat ostovoimaa. Lisäksi vientinäkymiä parantaa euroalueen talouden vahvistuminen. Kotitalouksien ja yritysten luotamuksen arvioidaan elpyvän vähitellen, ja rahoitusmarkkinoilla odotetaan korkojen laskevan asteittain.

Inflaatio on alentunut nopeasti vuoden 2024 aikana. Hintataso on kuitenkin jäänyt aiempia vuosia korkeammalle tasolle.

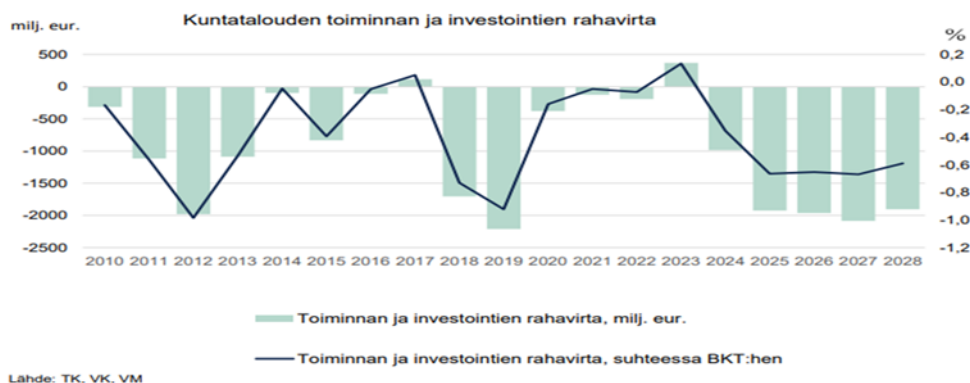

Korkotaso on lähtenyt laskuun inflaation alentumisen myötä.

2.2 KUNTATALOUS

Kuntatalouden tilanne heikkenee vuonna 2024 jyrkästi, kun viime vuoteen kohdistuneet poikkeukselliset verorahoituserät poistuvat vahvistamasta kuntataloutta. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän vuonna 2024 noin miljardi euroa negatiiviseksi. Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino syvenee edelleen lähivuosina erityisesti kasvavien kustannusten, investointipaineiden ja sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja takaisinperinnän seurauksena. Kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirta uhkaa heikentyä vuosina 2025–2028 noin 1,9–2,1 mrd. euroa negatiiviseksi.

Kunnallisveron laskennallinen korotuspaine kasvaa tarkastelukauden loppua kohden mentäessä koko maan tasolla, mutta vuonna 2028 tilanne tasoittuu vuoden 2023 valtionosuuksien takaisinperinnän ja hallitusohjelman mukaisen peruspalvelujen valtionosuuden indeksijarrun poistussa. Erityisesti pienemmissä kuntakokoryhmissä laskennallinen veroprosentin korotuspaine kasvaa joinakin vuosina merkittävästi. Laskennallinen korotuspaine näkyy myös negatiivisena vuosikatteena ja tilikauden tuloksena. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos kehitys jatkuu väestöennusteen mukaisesti.

2.3 VARKAUDEN KAUPUNGIN TALOUS

Varkauden kaupungin talous on ollut alijäämäinen vuosien ajan. Vuosi 2023 oli poikkeus, tilikauden tulos oli positiivinen ns. verohäntien ja kohtuullisen valtionosuuden ansiosta. Kuluvasta vuodesta on kuitenkin tulossa alijäämäinen ja aiempi ylijäämä 16,8 M€ on supistumassa tämän vuoden jälkeen n.13,3 M€:oon.

Lyhyen ajan sisään kaupungin talouteen on samanaikaisesti kohdistunut monta heikentävää tekijää:

- Valtionosuuksien merkittävä aleneminen
- Kaupungin rahoitusten korkokustannukset lisääntyminen
- Yleisen hintatason nousun tuomat lisäkustannukset.

Näiden yhteisvaikutus on yli 10 M€.

Seuraavassa taulukossa on nähtävillä valtionosuuksien vv. 2023-2024 muutos. Vuodelle 2025 valtionosuudet kasvavat TE-uudistuksen myötä, mutta kun se erotetaan, niin vertailukelpoinen valtionosuus on enää n. 2 M€. Alenema 2023 => 2025 on 5,4 M€

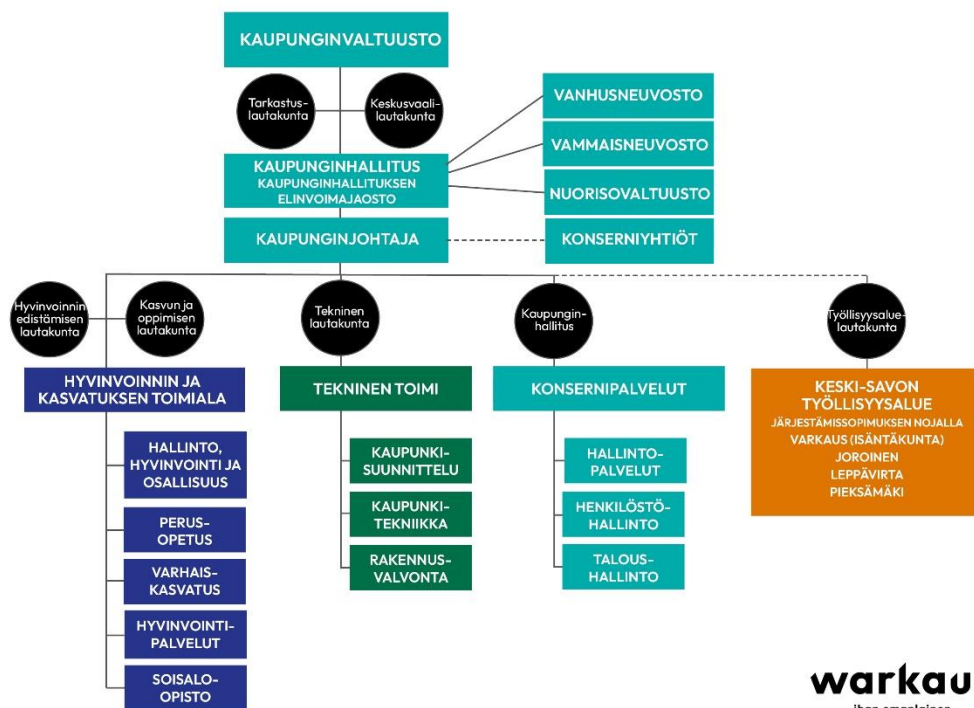
M€	2023	2024	2025
Valtionosuudet	7,4	3,6	2 (+ TE 3,7)

-5,4

Valtionosuuksien jyrkkä aleneminen tulee Varkaudelle huonoon aikaan. Kaupungin pitää tehdä merkittäviä päätöksiä koulu-verkon uudistamiseksi ja myös uuden uimahallin rakentaminen tulee suunnitteleille. Jotta näiden investointien toteutus olisi taloudellisesti kestäväällä pohjalla tulee kaupungin talous saada ylijäämäiseksi. Jos tämä ei toteudu, niin investointeihin tarvittavien lainojen lisäksi on otettava lainaa vuotuisten alijäämien kattamiseksi.

2.4 VARKAUDEN KAUPUNGIN ORGANISAATIOKAAVIO

Vuoden 2025 TE-uudistus muuttaa kaupungin organisaatiota siten, että siihen tulee lisäksi Keski-Savon työllisyysalue. Varkauden kaupunki toimii alueen vastuukuntana. Työllisyysalueen muut kunnat ovat Joroinen, Leppävirta ja Pieksämäki. Alue sijoittuu kaupungin organisaatiossa muiden toimialojen rinnalle ja sillä on työllisyysaluelautakunta. Työllisyysalue perustetaan taloushallintoon omalla taseyksiköllä, jonka avulla sen talous toimii erillisenä suhteessa kaupungin muuhun taloudenpitoon.

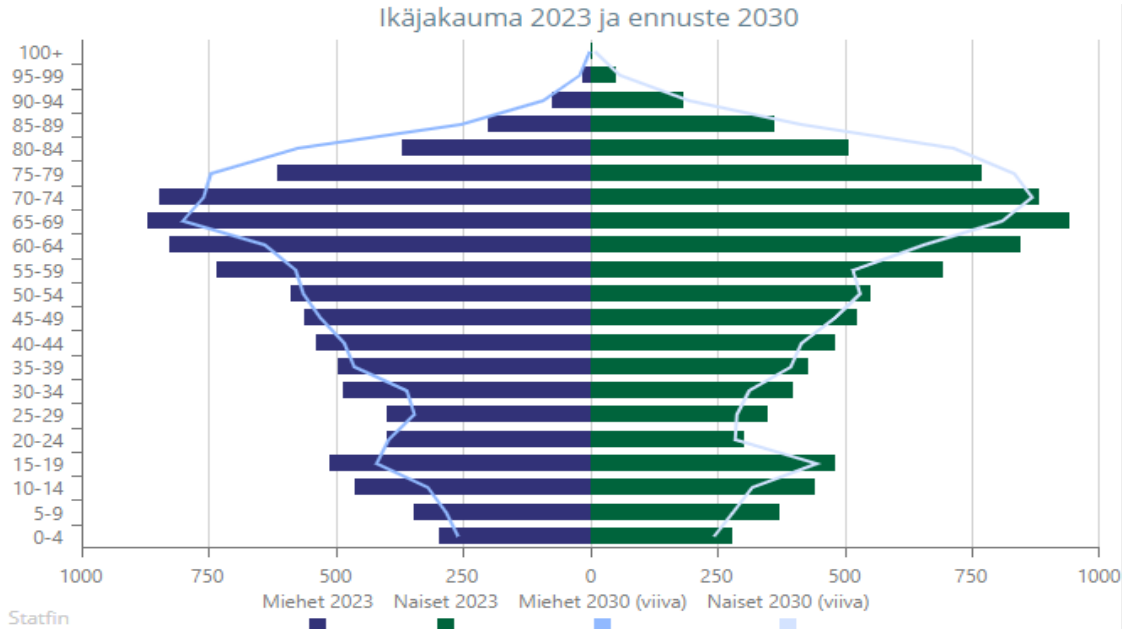
warkaus
ihan omanlainen

Keski-Savon työllisyysalue osana Varkauden kaupungin organisaatiota

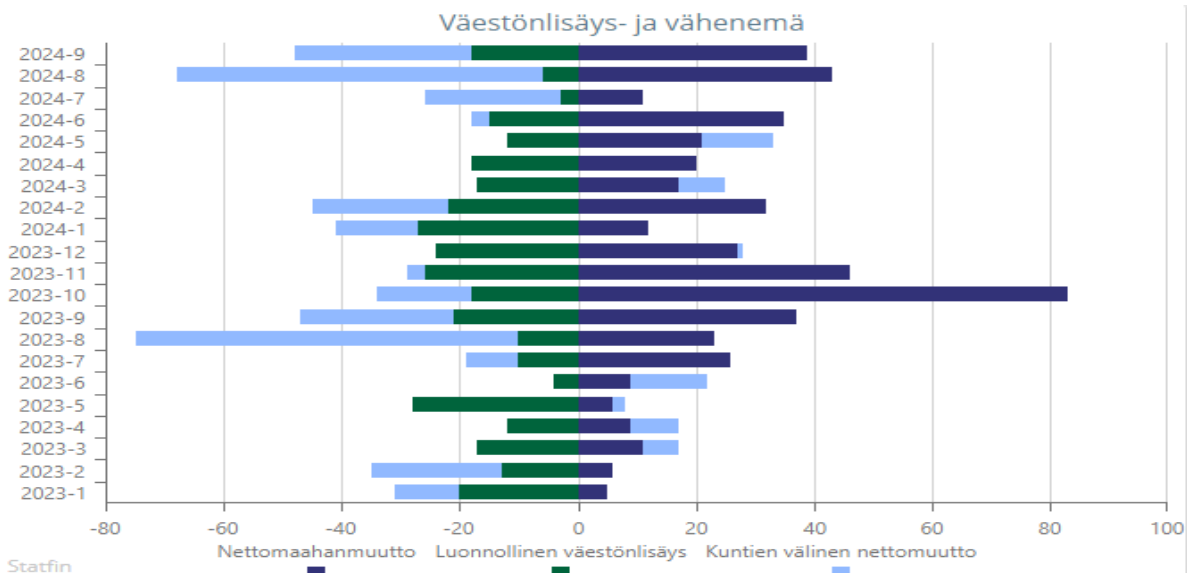
2.5 VÄESTÖ, TYÖLLISYYS JA ASUMINEN

2.5.1 VÄESTÖNKEHITYS

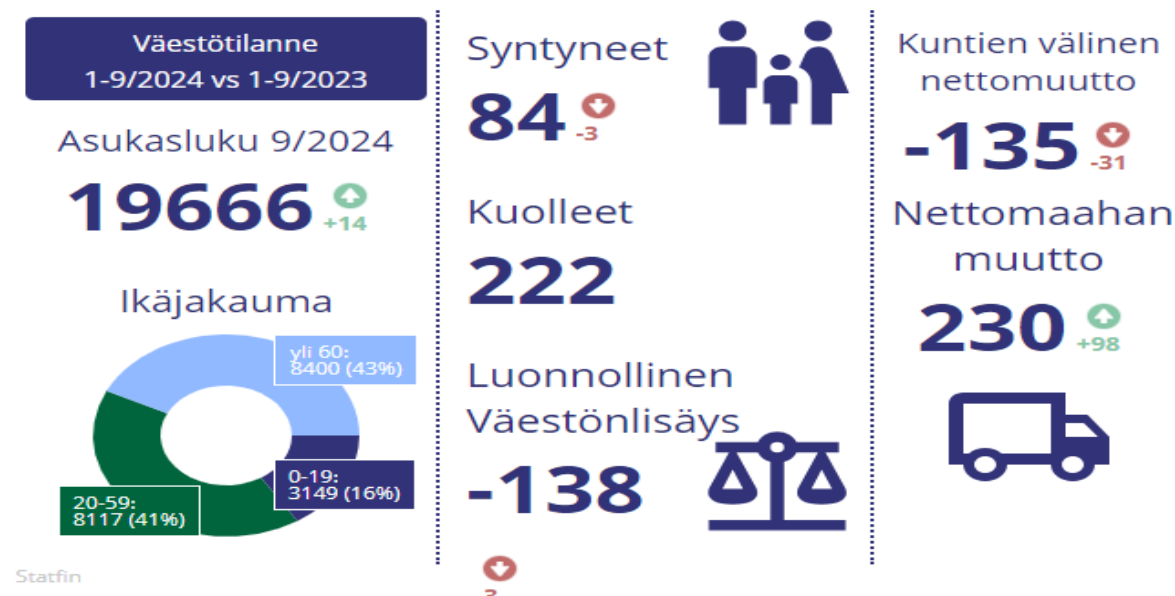
Seuraavassa kuvassa on Varkauden asukkaiden ikäjakauma ja ennuste vuodelle 2023. "Pyramidi" on kohtuullisen tasainen; joissain kunnissa iäkkäiden osuus on todella laaja ja toisaalta nuorten hyvin alhainen.

Väestönlisäys- ja vähenemätaulukosta nähdään, mistä osa-alueista Varkauden väestönkehitys on koostunut 01/2023-09/2024 välisenä aikana. Huomio kiinnittyy nettomaahanmuuttoon ja toisaalta kuntien väliseen nettomuuttoon.

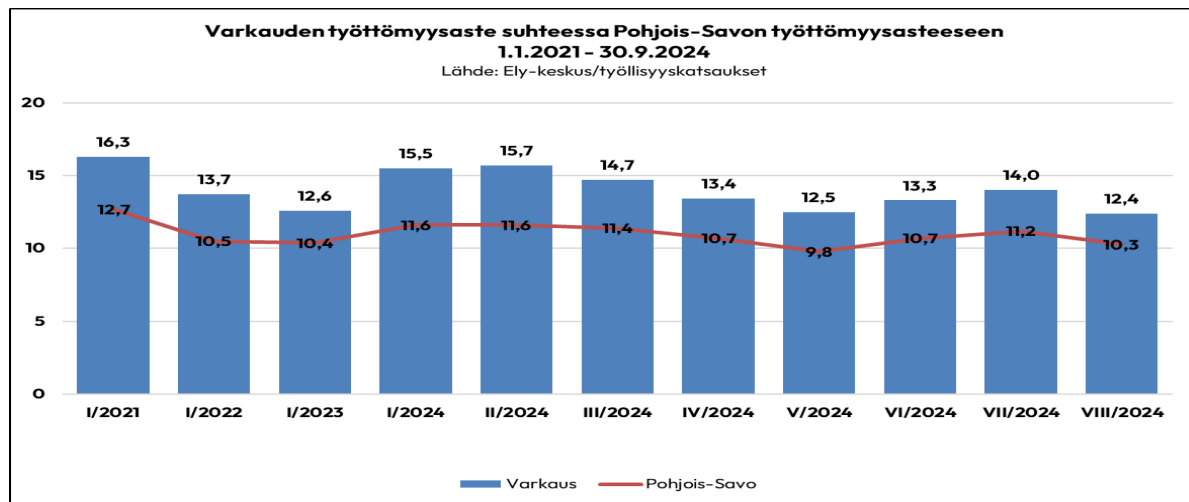
Tässä kaaviossa on tiivistetty Varkauden väestökehitys kokonaisuutena, vertailuajanjaksona 1-9/2024 vs 1-9/2023.

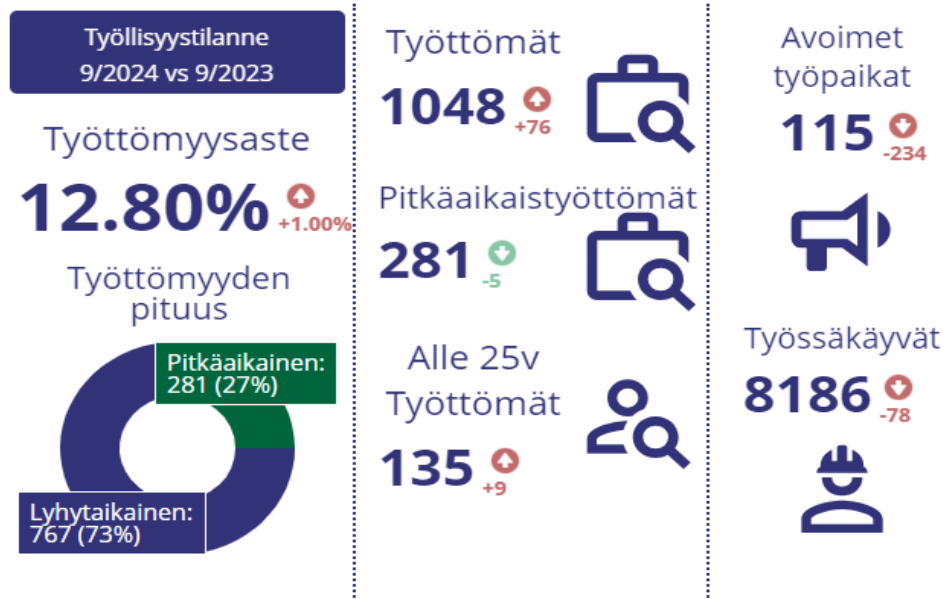
2.5.2 TYÖLLISYYT JA TYÖPAIKAT

Varkauden työttömyysaste on pienentynyt vuoden 2024 aikana (1.1. 15,5 % ja 31.9. 12,8 %). Pohjois-Savon työttömyysaste on myös pienentynyt vastaavana aikana (1.1. 11,6 % ja 31.9. 10,2 %).

Työttömiä työnhakijoita 31.9.2024 oli yhteensä 1 048 henkilöä (09/2023 972 henkilöä). Pitkäaikaistyöttömiä eli yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä oli 281 (09/2023 286 henkilöä). Alle 25-vuotiaista työttömänä oli 135 henkilöä (09/2023 126).

Seuraavassa taulukossa Varkauden työllisyystilanteen vertailu 9/2024 - 9/2023:

Varkauden kaupungin työpaikkaomavaraisuus oli vuonna 2022 Tilastokeskuksen mukaan 112,1 %, joka on kolmanneksi paras Pohjois-Savon alueella. Vieremän kunnan työpaikkaomavaraisuus on 136,2 % ja Keiteleen kunnan 132,5%. Kuopion työpaikkaomavaraisuusaste oli 103,0 % ja Iisalmen 110,7 %.

Yhteensä Pohjois-Savon alueella oli vuonna 2022 99 836 työpaikkaa, joista Varkaudessa sijaitsi 8,0 % / 8 035 (v. 2021 7 945), Kuopiossa 55,5 % / 55 401 (v. 2021 54 297), Iisalmissa 8,9 % / 8 931 (v. 2021 9 048) ja Siilinjärvellä 7,2 % / 7 227 työpaikkaa (v. 2021 7 103).

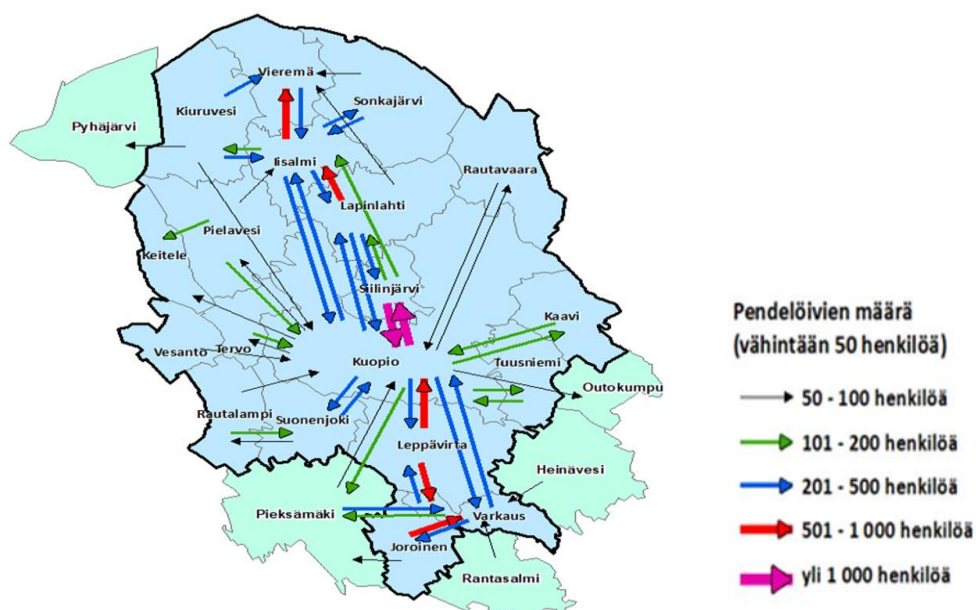
Työssäkäyntiliikenne

Muiden kuntien alueelta Varkauteen pendelöi vuonna 2022 yhteensä 2 428 henkilöä (v. 2021 2 395) ja Varkaudesta muihin kuntiin pendelöi 1 561 henkilöä (v. 2021 1 579). Näin ollen nettopendelöinnissä Varkaus voittaa 867 henkilöllä (v. 2021 816).

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu tarkemmin Pohjois-Savon alueen työssäkäyntiliikennettä.

Työssäkäyntiliikenne Pohjois-Savossa v. 2022

	Varkauteen pendelöinti	Varkaudesta pendelöinti	Erotus
Leppävirta	613	343	270
Kuopio	353	299	54
Siilinjärvi	24	22	2
Suonenjoki	24	7	17
Iisalmi	2	2	0
Joroinen	567	245	322
Heinävesi	56	38	18
Pieksämäki	237	191	46

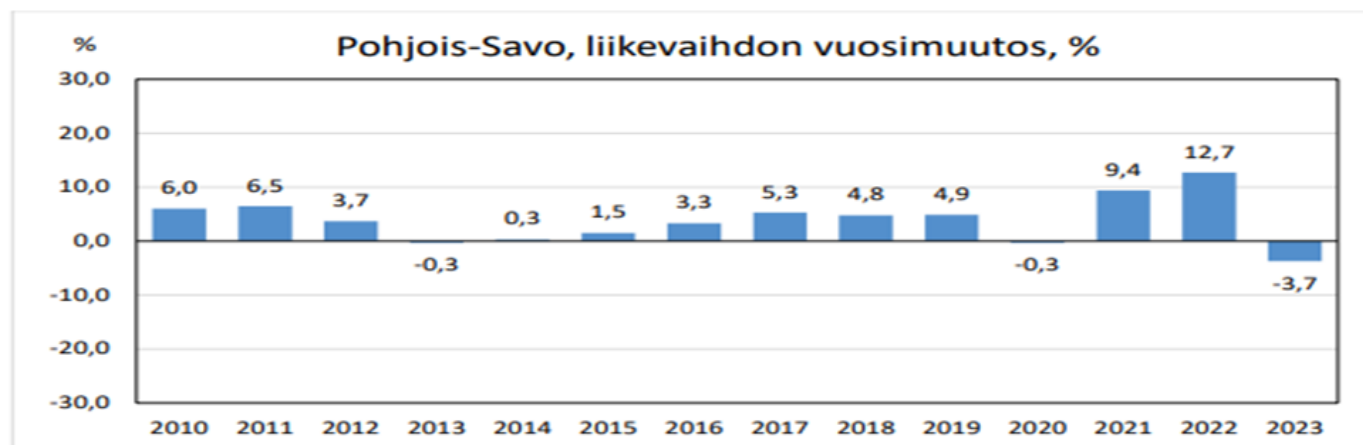

2.5.3 ALUETALOUS JA VIENNIN KEHITTYMINEN

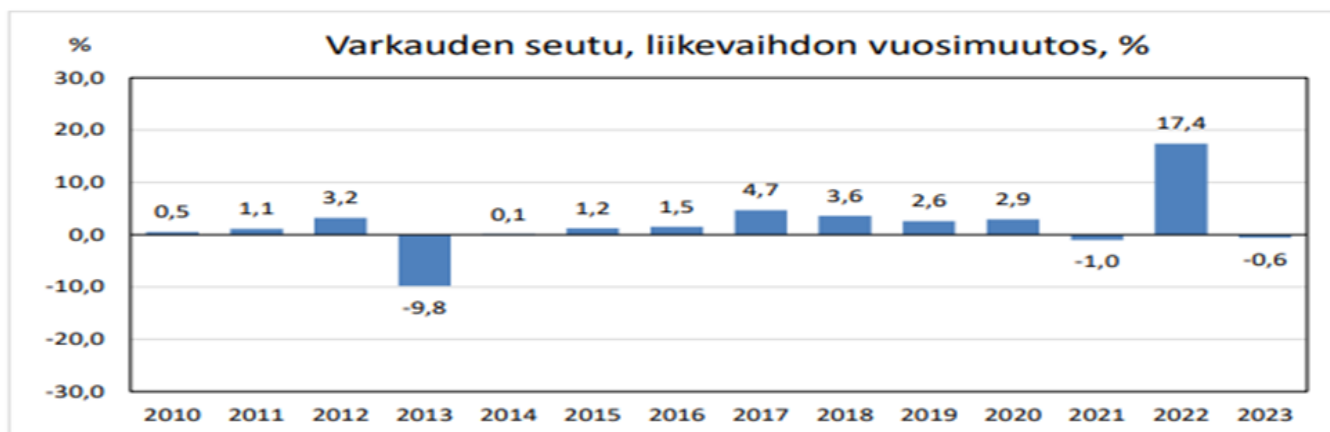
(Lähde: Pohjois-Savon liitto, 15.5.2024)

Vuonna 2023 Pohjois-Savon yritysten liikevaihto oli 15,2 mrd. €. Pohjois-Savon yritysten liikevaihto laski -3,7 % kahden paremman vuoden jälkeen. Koko maassa liikevaihto laski saman verran. Yleisesti heikentyneet talousnäkymät alkoivat käydä toteen vuonna 2023 varsinkin suhdanneherkillä aloilla. Vuosina 2010–2023 liikevaihdon kehitys on ollut Pohjois-Savossa aavistuksen koko maata parempaa. Liikevaihto on kasvanut keskimäärin 3,3 % vuodessa, kun koko maassa vuotuinen kasvu on ollut 2,8 %. Pohjois-Savon osuus koko maan liikevaihdosta oli 2,7 % vuonna 2023.

Liikevaihto laski, mutta kasvu jatkui tietyillä teollisuuden ja palvelujen aloilla ja matkailussa.

Liikevaihto pysyi miltei ennallaan Varkauden seudulla (-0,6 %)

Vienti laski voimakkaasti

Lähinnä Varkauden seudulle keskittyvän energiateknologian vienti nousi merkittävästi toista vuotta peräkkäin (10,2 %). Pitkällä aikavälillä energiateollisuuden viennin kasvu on ollut kohtuullisen hyvää: Pohjois-Savossa keskimäärin 2,4 % vuodessa ja koko maassa 3,8 %. Pohjois-Savon osuus koko maan energiateknologian viennistä on noin 15 % ja osuus on kasvanut vuosien saatossa

2.5.4 ASUMINEN JA ASUNTOTUOTANNON KEHITTÄMINEN

Asumispalvelujen tavoitteena on turvata kaikille kuntalaisille tarkoituksenmukainen asumismuoto. Laadukkaan asumisen mahdollistumisella on suuri vaikutus kuntalaisten hyvinvointiin.

Varkauden kaupungin strategian osa-alueena on asuminen ja asuntotuotannon kehittäminen. Kaupungin omasta asuntotuotannon palveluista ja kehittämisestä vastaa kaupungin 100 % omistama tytäryhtiö, vuonna 1986 perustettu Wartalo Kodit Oy. Yhtiö omistaa, vuokraa, isännöi ja ylläpitää noin 1200 asuntoa. Yhtiön asuntokanta mahdollistaa erimuotoisen asumisen asukkaiden elämäntilanteen ja tarpeiden mukaisesti. Kaupungin asuntokanta on valtaosaltaan 1950–1980 luvulla rakennettua. Nykyisen rakennusosien ja peruskorjauksien suunnitelmallisen ylläpitämisen sekä kehittämisen pohjaksi on laadittu pitkän tähtäimen suunnitelma 10 vuodelle. Suunnitelmaa tarkennetaan talouden ehdoilla 3 vuoden investointiohjelmalla.

Asuntokannan määrätietoinen kehittäminen ja monipuolistaminen esteettömyyden, energiatehokkuuden, kiertotalouden ja väestörakenteen muuttuessa luovat pohjan kiinteistöstrategialle, jota päivitetään vuosittain.

Asuntopolitiikan painopisteet tulevaisuudessa keskittyvät uusien myös elinkeinoelämän tarpeita palvelevien asuntojen rakentamiseen ja olemassa olevan asuntokannan kehittämiseen sekä erityisryhmien asuntotuotantoon.

Rakennetun ympäristön ja rakentamisen hiilijalanjälki otetaan huomioon suunniteltaessa peruskorjauksia ja uudiskohteita. Puurakentamisen mahdollisuudet tutkitaan ja mahdollisuuksien mukaan sen käyttöä lisätään, mikäli se taloudellisesti on mahdollista. Energiatehokkuus ja uusiutuvat energiamuodot tutkitaan tärkeänä osa hankkeita. Asuntokantaa on hallitusti ja suunnitelmallisesti sopeutettava kysyntää vastaavaksi tulevana vuosina.

2.5.5 TALOUSARVIOVUODEN 2025 JA TALOUSSUUNNITELMAVUOSIEN 2026–2027 KEHITTÄMISHANKKEET, ELINKEINOTOIMINNAN JA KUNTIEN YHTEISTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Kaupunki on mukana mm. seuraavissa hankkeissa:

- Etelä-Karjalan ja Etelä-Savon matkailun yhteismarkkinointihanke 2020–2025 (Kh 19.8.2019 § 204)
- Toimiva-hanke (Elinvoimajaos 8.5.2023 § 32)
- Lake Saimaa 2.0 hanke 1.9.2023–31.12.2025 (Elinvoimajaosto 13.11.2023 § 59)
- Lisäksi kaupunki osallistuu omistamansa elinkeino-yhtiö Navitas Kehitys Oy:n kautta kehittämishankkeisiin ja elinkeinotoiminnan sekä kuntien yhteistoiminnan kehittämiseen.

Toimialoilla on omia kehittämishankkeita ja –projekteja, joiden toteuttamiseen on määrärahat varattu ko. toimialan talousarvioon.

Keski-Savon Uusyrityskeskus ry Wäläkki

Wäläkki Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:n toimintaan vuoden 2025 talousarvioon aloittavien yritysten neuvontaan on varattu 49 072 € määräraha. Wäläkyn kuntarahoitus on yhteensä 83 000 €, josta Leppävirran osuus on 22 510 ja Joroisten 11 418 euroa.

Elinvoiman edistäminen

Kaupungin ja Navitas Kehitys Oy:n kesken on laadittu sopimus elinkeinoasioiden hoidosta vuonna 2025. Talousarviossa kohtaan Elinvoiman edistäminen on varattu yhteensä 726 100 € määräraha elinkeino- ja matkailuasioden hoitoon ja käynnissä olevien talousarvion käsittelyn yhteydessä hyväksytyjen hankkeiden rahoitukseen.

Kiinteistöveroselvitys

Syksyllä 2017 käynnistettyä kiinteistöveroselvitystä päätettiin jatkaa kaupunginhallituksen 4.2.2019 § 34 päätöksen mukaisesti. Selvityksen mukaan kiinteistöveron tuotto-odotus koko kaupungin rakennuskannan mukaan noin 400 000 €/vuosi. Selvitystyön kustannukset tulisi katettua noin 2,5 -3 vuoden kuluessa. Kiinteistöveroselvitystyö on edennyt suunnitellusti ja valmistui syksyllä 2024.

T€	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	
Kulut	130	158	173	150			
Tuotot			150	250	350	400	

Kiinteistöveroselvityksen kannattavuus.

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto

Pohjois-Savon pääomasijoitusrahastoon (North Savo Startup Fund) päätettiin osallistua kaupunginhallituksen 21.1.2019 § 21 päätöksen mukaisesti 0,5 M€ osuudella. Rahastoon on tarkoitus kerätä noin 10 M€ kuntien, Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja yksityisten sijoittajien rahaa. Pohjois-Savon pääomarahasto perustamiseen tarvittavan pääoma jakaantuu seuraavasti: Kuopion kaupunki 1,2 M€, Varkauden kaupunki 0,5 M€, Iisalmen kaupunki 0,5 M€, ELY-keskus 4,9 M€, yksityiset sijoittajat ja hallinnointiyhtiö yht. 2,9 M€. Vuoden 2024 maksuosuuserä 32 500 € on maksettu 27.9.2024. Vuoden 2025 maksuerää ei vielä ole maksettu.

Kumppanuussopimus Savonia-ammattikorkeakoulun kanssa

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 11.9.2023 § 184 hyväksynyt Varkauden kaupungin ja Savonia-ammattikorkeakoulun välisen yhteistoimintasopimuksen vuosille 2023-2028. Sopimuksen tavoitteena on tukea ja mahdollistaa kansainvälisen tuotantotekniikan koulutuksen järjestäminen paikkakunnalla sekä opiskelijoiden sitoutuminen Varkauteen. Sopimuksessa määritelty tuki on sidottu oppilasmäärään ja sen kehittymiseen ollen suuruudeltaan enintään 100 000 euroa vuodessa.

Varkauden kampuksella vahvalla kumppanuusmallilla toteutettava Bachelor of Engineering tutkinto-ohjelma valmentaa insinöörejä työskentelemään korkean teknologian projekteissa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Bachelor of Engineering, Industrial Management -tutkinto-ohjelmasta valmistuu monitaitoisia tuotantotalouden asiantuntijoita, painopistealueenaan teollisuuden palveluliiketoiminta ja tuotanto. Tuotantotalouden insinöörin koulutusohjelman tarve on lähtenyt vahvasti Varkauden ja Keski-Savon alueen elinkeinoelämän tarpeista. Varkauden kaupungin tavoitteena on kumppanuustoiminnan kautta tukea koulutusohjelmaa ja sitä kautta osittain varmistaa alueen elinkeinoelämän työvoiman saatavuus myös tulevaisuudessa. Kumppanuusmallilla vastataan osaajatarpeeseen ja tätä kautta edistetään alueen elinvoimaa.

Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-2030 – hanke

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 14.12.2020 § 360 päättänyt osallistua Hyvällä mielellä Pohjois-Savo 2021-2030 -hankkeeseen. Hankkeen päätavoitteena on Pohjois-Savon maakunnan asukkaiden mielen hyvinvoinnin ja mielenterveyden vahvistaminen sekä päihteiden käytön väheneminen. Muutosta mielenterveyden väestötason indikaattoreissa tavoitellaan kymmenen vuoden tähtäimellä. Painopiste on kuntien pysyvien rakenteiden kehittämisessä ja tukemisessa, verkostojen vahvistamisessa ja asukkaiden kanssa yhdessä tekemisessä. Hankkeen rahoitusmallissa kuntarahoitusosuus 452 960 € vuosille jakautuu Pohjois-Savon kuntien kesken asukaslukuun suhteutettuna. Vuonna 2024 kuntarahoitusosuutta on maksettu 9 514 € (1.1.-30.6.2024).

Mieliteko-ohjelman tarkoitus on löytää keinoja pohjoissavolaisten mielen hyvinvointiin ja ennaltaehkäistä mielenterveysongelmien syntymistä. Kymmenvuotisen ohjelman tarkoitus on korjata Pohjois-Savon rumia lukuja mielenterveyden tilastoissa ja vahvistaa alueen elinvoimaa.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 27.3.2023 § 77 päättänyt osallistua 1.9.2023 - 31.8.2027 Mieliteko-ohjelman jatkokaudelle. Vuoden 2025 kuntarahaosuus on 18 500 €.

Kehittämisyhdistys Mansikka ry – yhteistyösopimus

Kaupunginhallitus on 24.4.2023 § 98 päättänyt, että kaupunki solmii yhteistyösopimuksen Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n kanssa kaudelle 2023-2027. Kehittämisyhdistys Mansikka ry on yksi Suomen 52 Leader-toimintaryhmästä. Leader-Mansikan toiminnan perustana on yhdessä alueen asukkaiden ja eri yhteisöjen kanssa laadittu paikallinen maaseudun kehittämisstrategia. Leader- rahoitus koostuu EU:n maaseuturahaston rahoituksesta (43 %), valtion rahoituksesta (37 %) ja kuntien rahoituksesta (20 %). Kaupungin rahoitusosuus sopimuskaudella on yhteensä 321 958 € eli 64 392 € vuodessa. Rahoitusosuus tulee neuvotella uudelleen, mikäli maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023-2027 annettu asetus (646/2023), tai jokin muu ulkoinen tekijä rajoittaa Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n leader-hankkeiden rahoitusmahdollisuuksia Varkauden kaupungin alueella.

Lentopaikan hallinnointiyhtiö

Joroisten kunta, Varkauden kaupunki, Varkauden lentokerho ry sekä Varkauden siviili-ilmailusäätiö ovat perustaneet JoWa Aviation Oy nimisen lentopaikkayhtiön 16.12.2022 ja yhtiö on aloittanut operatiivisen toiminnan 1.1.2023.

Vuodelle 2024 yhtiön toiminnan kehittämiseen saatiin valtion jakovarasta 100 000 €, joka on kohdennettu alueelle Pohjois-Savon liiton erillisen hankerahoituksen kautta.

Kaupunki on sitoutunut perustettavan lentopaikkayhtiön käyttökulujen korvaamiseen enintään 30 000 € vuodessa vuosien 2023-2025 ajan. JoWa Aviation käy osaltaan valtion suuntaan neuvotteluja valtion rahoituksen saamiseksi kentän perusinfran korjaamiseen.

Alueurakka

Kaupunginhallituksen 23.4.2019 § 104 tekemän päätöksen mukaisesti kunnallistekniikan rakentamisen ja ylläpidon tehtävät on hoitanut Destia Oy. Sopimus jatkuu 30.4.2026 saakka.

Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportti vuodelta 2023 käsiteltiin valtuustossa 16.4.2023.

Hyvinvointikertomuksen vuosiraportissa tarkastellaan Varkauden hyvinvointia suhteessa laajan hyvinvointikertomuksen (2021-2025) painopisteisiin, tavoitteisiin ja toteutuneisiin toimiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet ja tavoitteet vuodelle 2025 pysyvät samoina kuin laajassa hyvinvointikertomuksessa vuosille 2021 - 2025.

1. Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy
  - Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu
  - Työikäisten ja ikäihmisten mielenterveydenhaitat vähenevät
  - Alaikäiset ovat päihteettömiä
  - Päihteidenkäyttö ja riippuvuuksien aiheuttamat haitat vähenevät
2. Terveellisten elintapojen vahvistaminen
  - Ruokasuositusten mukainen syöminen lisääntyy
  - Yhä useampi harrastaa hengästyttävää liikuntaa (nuoret ja työikäiset)
  - Toiminta- ja työkyky vahvistuu (nuoret, työikäiset ja ikäihmiset)
3. Turvallista ja hyvää arkea tukevan ympäristön vahvistaminen.
  - Yksinäisyys vähenee ja yhteisöllisyys lisääntyy
  - Arkiympäristö koetaan turvallisena
  - Liikenneympäristö koetaan turvallisena
4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet, -prosessit ja resurssit vahvistuvat.
  - Rakenteet ja resurssit tukevat hyvinvointia
  - Palveluprosessit ovat kuntalaisten hyvinvointia vahvistavia
  - Kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
  - Ennakkovaikutusten arviointia lisätään päätöksenteossa

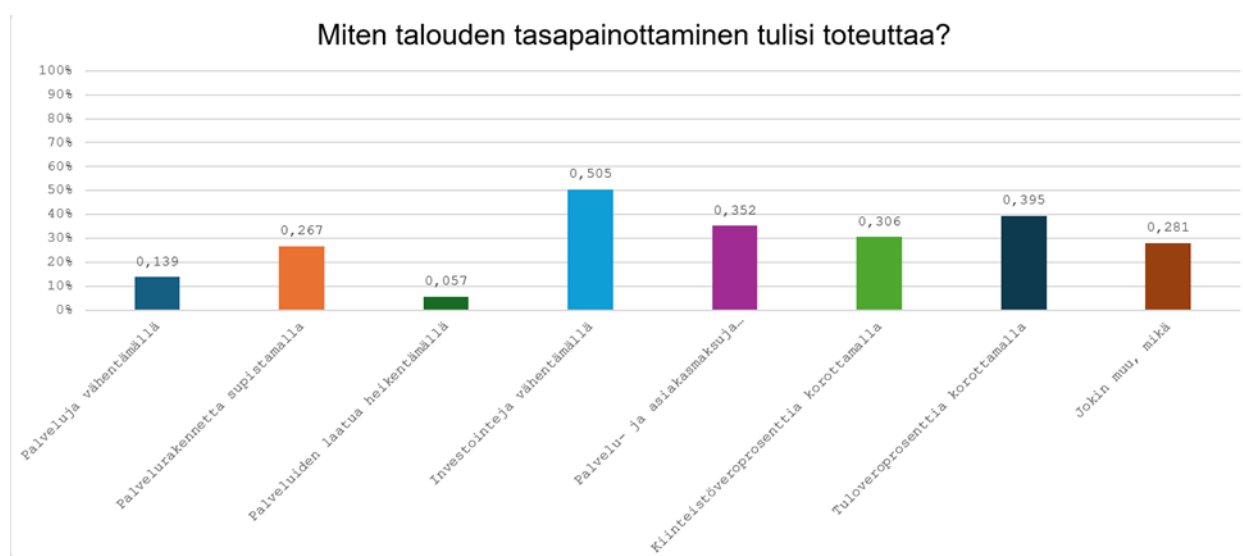
2.6 OSALLISTUVA DEMOKRATIA

Kuntalain mukaan valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista kuntalaisille. Yksi tapa osallistumisen ja vaikuttamisen toteuttamiseksi on osallistuva budjetointi. Osallistuva budjetoinnissa kuntalaiset otetaan mukaan talouden suunnitteluun vuorovaikutteisia menetelmiä hyödyntäen. Se on talouden ja demokratian yhdistämistä, johon linkittyy käytännön tekeminen.

Osallistuvan budjetoinnin tavoitteena on lisätä kaupungin ja asukkaiden välistä vuorovaikutusta, avointa keskustelua sekä päätöksenteon ja valmistelun avoimuutta. Osallistuvan budjetoinnin avulla asukkaiden tarpeet voidaan tunnistaa paremmin ja suunnitella asukkaiden tarpeiden mukaisia palveluja.

Kaupunki on ottanut käyttöön osallisuutta lisääviä toimintatapoja toiminnan ja talouden suunnitteluun (mm. kuntalaistilaisuuDET, kokousten ja tiedotustilaisuuksien streamaus nettiin, Warkaus-tiedottaa osio).

Kevään 2024 aikana järjestettiin kuntalaiskuuleminen talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Vastausaktiivisuus oli erinomainen: kyselyn näki 432 henkilöä ja näistä 270 vastasi kyselyyn. Avoimia kommentteja jätettiin peräti 151. Investointien vähentäminen, maksujen korottaminen ja tuloveroprosentin korottaminen olivat kolme suurinta tasapainotustoimenpidettä.

Kuntalaiskuulemisen tulokset talouden tasapainottamisesta.

TE2024 – uudistus

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 lakiesityksen (HE 207/2022 vp) julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Lain mukaan nykyiset TE -toimistojen tehtävät siirtyvät 1.1.2025 alkaen kuntien ja kuntien muodostamien työllisyysalueiden tehtäviksi. Työllisyysalueiden muodostaminen perustuu kuntien lakisääteiseen yhteistoimintaan, jossa yhteistoiminnan muotoina ovat joko vastuukuntamalli tai kuntayhtymä.

Uuden lain mukaan kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Muussa tapauksessa kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Kysymys on kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulee siirtää järjestämisvastuu joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Jos kunnat eivät itse pääse sopimukseen edellytykset täyttävästä työllisyysalueesta, päättää valtioneuvosto työllisyysalueesta. Valtioneuvosto voi kuitenkin myöntää poikkeuksen järjestämisvastuulliselle taholle asetettavista vaatimuksista voimaannapainolain mukaisilla edellytyksillä.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu muodostaa kunnille uuden valtionosuustehtävän, johon kunnille osoitetaan täysimääräinen rahoitus. Kansainvälistä suojelua saavien henkilöiden ja heihin rinnastettavien maahanmuuttajien kotoutuskoulutukseen kunnat saavat yleiskatteellisesta valtionosuudesta riippumattoman erillisen rahoituksen.

Varkauden kaupungin osalta TE2024-uudistuksen toimeenpano toteutetaan Pieksämäen kaupungin, Leppävirran kunnan ja Joroisten kunnan kanssa perustetun uuden Keski-Savon työllisyysalueen toimesta. Varkauden kaupunki toimii järjestämisvastuullisena vastuukuntana uudella työllisyysalueella. Työllisyysalueen valtuustot ovat hyväksyneet työllisyysaluetta koskevan järjestämissuunnitelman lokakuussa 2023. Uuden työllisyysalueen yhteinen lautakunta on aloittanut toimintansa alkuvuodesta 2024 ja varsinainen palvelutuotanto alkaa 1.1.2025.

Kotoutumislain uudistus

Uusi laki kotoutumisen edistämisestä on vahvistettu 14.4.2023 ja tulee voimaan 1.1.2025. Uudistuksessa kunnan vastuu kotoutumisen edistämisestä kasvaa. Sen tavoitteena on selkeyttää eri toimijoiden vastuita sekä muun muassa tehostaa ja nopeuttaa maahan muuttaneiden kotoutumista ja työllistymistä. Kuntien velvollisuudeksi tulee muun muassa järjestää laajemmin ohjaus- ja neuvopalveluita sekä kotoutumisen alkuvaiheen kotoutumisohjelma-palvelukokonaisuus ja siihen sisältyvä monikielinen yhteiskuntaorientaatio.

Kokonaisuudistus etenee samanaikaisesti TE-palvelu-uudistuksen kanssa ja tuo uudenlaisen yhteistyövelvoitteen työnhakijoiden kotouttamiseen ja työllisyyden hoitoon.

Kriisikunnan kriteerit

Kuntalain 118 §:ssä määritellään erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelystä. Kuntien kriisikuntakriteereitä muutettiin kuntalain muutoksella, joka hyväksyttiin tammikuussa 2019 ja se tuli voimaan 1.3.2019. Muutoksilla haettiin tasa-arvoisempaa tilannetta kuntien välille ja muutoksen jälkeen kaikki neljä tunnuslukua kuvaisivat paremmin sitä, milloin kunta on vaarassa kriisiytyä.

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää,		
jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. Ei muutosta nykyiseen	jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa Ei merkittävää muutosta nykyiseen	TAI jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot: 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate); 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (nykyisin 1 prosenttiyksikkö); 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä); 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate* on alle 0,8 (nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %). * (vuosikate + korkokulut)/(korkokulut+ laskennalliset lainanlyhennykset)

3 TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026–2027

3.1 TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT JA TALOUDEN TASAPAINOITTAMINEN

Alenevat valtionosuudet ja korkotaso heikentävät merkittävästi kaupungin taloutta v.2025. Valtionosuudet ovat alenemassa yli 5 M€ vuoteen 2023 verrattuna. Luvussa ei ole mukana TE-uudistuksen tuomaa lisävaltionosuutta, joka menee täysmääräisesti ko. palveluiden järjestämiseen.

Kaupungin ylijäämä on ollut 16,8 M€ v. 2023 lopussa. Vuoden 2024 arvioitu alijäämä 3,5 M€ supistaa ylijäämää 13,3 M€:oon. Ylijäämä kuitenkin supistuu nopeaa vauhtia ilman tulonlisäyksiä ja menosäästöjä. Alijäämäiset tilikaudet kasvattavat myös kaupungin velkaantumista, joka taas ei paranna kuntalaisten palveluita. Se tuo lisärasitetta lisäkorkojen myötä.

Tulevina vuosina kaupungin tulee pystyä tekemään merkittäviä palvelurakenteeseen vaikuttavia päätöksiä. Näitä ovat mm. Kankun koulu, uimahalli ja Könönpellon koulun peruskorjaus. Kouluinvestoinneissa tulee ottaa huomioon oppilasennusteet vähintään kymmenen vuotta eteenpäin. Uimahalli ei ole lakisääteinen palvelu, mutta erittäin merkittävä palvelu kuntalaisten viihtyvyyden ja hyvinvoinnin kannalta. Näiden investointien kokoluokka on 45 M€ vaiheilla ja ne on rahoitettava joko lainalla, kiinteistöleasingilla tai omaisuuden realisoinnilla.

Talouden tasapainottaminen

Kaupunginvaltuusto päätti osana vuoden 2023 talousarvion käsittely myös talouden tasapainottamistavoitteista vuoteen 2025 mennessä. Talouden näkymien nopeasti heikennyttyä tavoitteita nostettiin kaupunginvaltuuston päätöksellä 4.9.2023 § 42 seuraavasti:

Toiminnan tehostaminen, organisaatiomuutokset ja palveluverkko 0,5–1,5 M€

Omistajapolitiikka noin 1,5–2,5 M€

- tulouttamistavoitteiden nosto
- ostopalvelutoiminnan tehostaminen (esim. talous- ja palkkahallintoratkaisu)
- omaisuuden realisoinnit ja/tai uudelleen järjestelyt

Verotus 1,5–3 M€.

- kunnallisvero 0,5–1 % -yksikköä.
- tarkistuksia kiinteistöverotukseen.

Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen sisältyy seuraavat talouden tasapainottamistoimet:

Toiminnan tehostaminen

Kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen sisältyy seuraavat talouden tasapainottamistoimet:

Talouden tasapainottamistoimet 2025 - Kaupunginvaltuuston päätös

Säästökohde	KV Päätös	Selite
Työllisyydenhoito ja kotoutuminen	244 000 €	Synergiahyödyt työllisyysalueen toiminnassa, palkkatukimäärärahojen pienennys. Tarkentuu TE-uudistuksen toimeenpanon myötä
Avustustason alentaminen	0 €	Ei säästöjä, avustustaso palautetaan 2024 tasolle.
Eläköitymiset	50 000 €	Aiemmin jo päätetty 70 000 € /2025 ja 100 000 €/2026
Sote-kuljetukset	(130 000)	Toteutunut 6/2024 - Kaupungin maksama erilliskuljetus päättynyt 6/2024, tilalle järjestetty julkisenliikenteen vuoro välillä Kuopio - Aalto - Kuopio
Navitas Kehitys Oy	20 000 €	Ostopalveluiden ja hankkeiden vähentäminen. Huomioitava myös Euroopan kulttuuriperintötunnuksen hakeminen
Tietohallinto	10 000 €	
Toiminnan muutokset	70 000 €	Lukuisia pieniä toiminnallisia muutoksia
Harjoitusjäähallin lakkautusta tai toiminnan muutosta koskeva selvitys	0 €	Selvitys toteutetaan ilman erillistä määrärahaa vuoden 2025 aikana
Sairauspoissaolojen vähentäminen	100 000 €	Jos 5% saadaan alennettua, säästö 150000. Edellyttää resurssia, kulu 50000 /vuosi
Lomapalkkavelan purkaminen	200 000 €	Lomapalkkavelkaa 605 000 € (sis.vuoden 2023), + sivukulut. Tavoitteena pienentää lomapalkkavelkaa 200 000€/v.
Lomarahojen vaihtaminen vapaaksi		Lomarahojen määrä n. 1 M€.
Vattuvuoren palvelusopimuksen arviointi		Nykyinen sopimus voimassa kevääseen 2026. Optiovuodet syksy 2026-keväät 2030 päätettävä vuoden 2024 loppuun mennessä. Tuki 100.000 €/vuosi.
Johdon, päällikkötason ja asiantuntijoiden kertaluotoiset säästöt	0 €	Tavoitteena 100 000 € kertaluontoiset säästöt. Keinoina esimerkiksi lomarahavaihtaminen vapaaksi, vapaaehtoiset palkattomat lomat tai lomautus. Edellyttää YT-menettelyn käymistä. Asia viedään päätöksentekoon YT-menettelyn jälkeen mahdollisena talousarviomuutoksena.
Säästöt yhteensä:	694 000 €	
Lisätulot		
Kunnallisveron (8,8% - veropohja 408 M€)	1 750 000 €	1% korotusvaikutus n. 3500000 €
Kiinteistövero:		
*yleinen kiint.vero (1,45% - veropohja 330 M€)	330 000 €	0,1% korotusvaikutus 330000 €
*vak.asuinrak. (0,55% - veropohja 479 M€)	480 000 €	0,1% korotusvaikutus 480000 €
*muut asuinrak. (1,1% - veropohja 22 M€)	22 000 €	0,1% korotusvaikutus 22000 €
Palveluhintojen nostot/toimialat	50 000 €	Useita kohtia yhdistetty, tarkentuvat syksyn 2024.
Osinkopolitiikka		Lisätavoitteet osinkopolitiikan osalta poistettu vuodelta 2025. Syynä nopeasti heikentynyt tulos erityisesti Aluelämmön osalta
Lisätulot yhteensä:	2 632 000 €	

Talouden tasapainottamishojelman ehdotuksiin sisältyvä säästötavoite (Johdon, päällikkötason ja asiantuntijoiden kertaluotoiset säästöt 100 000 euroa) ei sisälly talousarvioon. Säästötavoite tullaan käsittelemään YT-lain mukaisessa järjestyksessä ja neuvottelun lopputuloksen selvittyä asia käsitellään tarvittaessa valtuustossa talousarviomuutoksena.

3.2 HENKILÖSTÖ JA HENKILÖSTÖSUUNNITTELMA

Elokuussa 2024 Varkauden kaupungin palveluksessa oli yhteensä 625 henkilöä, joista vakinaisia 483 ja määräaikaisia (ml. sijaiset) 111 henkilöä, työllistettyjä 29 sekä oppisopimuksella 2. Vuoden 2024 vastaavaan ajankohtaan verrattuna vakituisten henkilöstön määrä oli lisääntynyt 56:lla työntekijällä ja määräaikaisten vähentynyt 46:lla työntekijällä.

Henkilöstöresurssi (HTV eli työssäolo ja palkalliset poissaolot) oli pienentynyt kaikkiaan yhteensä 47,3 htv:llä (– 10,6 %).

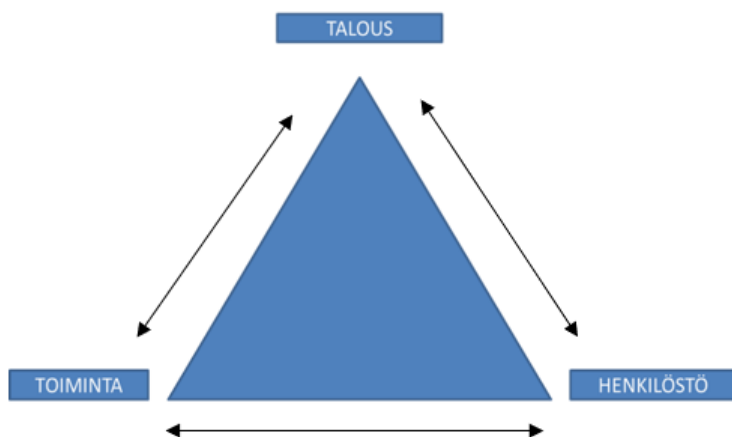
Kaupungin henkilöstön keski-ikä on korkea, mutta se on hienoisessa laskussa. Vuoden 2023 lopussa keski-ikä oli 45,7 vuotta kun kunta-alan keskiarvo on 45,4 vuotta. Eläköityminen jatkuu myös tulevina vuosina. Vuoteen 2029 mennessä on Kevan ennusteen mukaan vanhuuseläkkeelle jäämässä noin 144 henkilöä Varkauden kaupungin palveluksessa olevasta henkilöstöstä.

Seuraavassa kuvassa on vanhuuseläkkeet Varkauden kaupungin palvelukseen jäävän henkilöstön osalta.

Vuosi	Vanhuuseläkkeet
2024	22
2025	23
2026	26
2027	27
2028	27
2029	19

Kuva 13 Lähde: Kevan ennuste syksy 2024.

Henkilöstö on Varkauden kaupungin tärkein voimavara. Kuntatyönantaja tarvitsee osaavaa, motivoitunutta ja hyvinvoivaa henkilöstöä, joka pystyy vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin ja kehittämään palveluja. Henkilöstö on kallis resurssi, mutta sen merkitystä Varkauden kaupungille ei voi korostaa liikaa.

Kuntatyönantajan tehtävänä on tuottaa laadukkaita palveluita kuntalaisille. Samoin Varkauden kaupunkistrategian mukaisesti toteutamme kaupungissa henkilöstöpolitiikkaa, joka tuottaa asiakas- ja asukaslähtöistä palvelutoimintaa. Henkilöstöpolitiikan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta arvioidaan vuosittaisella henkilöstökyselyllä työntekijöiden ja esihenkilöiden kokemusten pohjalta sekä asiakastytytyväisyyden ja -palautteen perusteella.

Pystyäksemme tuottamaan laadukkaita palveluita, niin sisäisesti kuin myös ulkoisesti, tulee henkilöstön olla ammattitaitoista ja kyettävä oppimaan jatkuvasti uutta. Toiminnan tulee olla asiakaslähtöistä. Kaikki tämä tulee pystyä tekemään niin, että talous pysyy terveellä pohjalla.

Tuloksellisuuden kaupungintalo

Varkauden kaupungin henkilöstöpalvelut

© 2022 Varkauden kaupunki

Arvioimme omaa henkilökohtaista ja työyhteisömme suoritusta suhteessa kaupunkistrategian tavoitteisiin. Tuotamme asiakaslähtöisiä ja sujuvia palveluja sekä arvostamme ja osallistamme kuntalaisia. Hyvät palvelut vaikuttavat myönteisesti kaupunkilaisten mielikuvaan kaupungista ja kaupungin hyvä sisäinen maine vahvistaa kaupungin elinvoimaa, veto- ja myös pitovoimaa. Varkauden kaupunkia arvostetaan työnantajana ja meille halutaan töihin.

Panostamme henkilöstömme hyvinvointiin. Tavoitteenamme on hyvinvoiva, osaava, työssään jaksava ja innostunut henkilöstö. Tarjoamme henkilöstölle vaikuttamismahdollisuuksia oman työn kehittämiseen. Laadukkaan esihenkilötyön ja johtamisen avulla turvaamme hyvän työn edellytykset työyhteisöissä.

Työkykyjohtaminen on osa hyvää johtamista. Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen vaikuttaa positiivisesti työmotivaatioon, työtehoon, työssä jaksamiseen ja työkykyyn. Työhyvinvointia voidaan edistää esimerkiksi organisoimalla työtä sekä työsuojelun ja työterveyshuollon keinoin. Poissaolon jälkeen mahdollistamme työntekijän turvallisen työhön paluun.

Hyvällä työkykyjohtamisella ja tiedolla johtamisella voidaan vaikuttaa merkittäväällä tavalla talouden toteumaan toteuttamalla toimenpiteitä, joiden myötä sairauspoissaolojen määrä vähenee sekä työssä pysyminen ja työhön palaaminen poissaolon jälkeen ovat mahdollisia. Toimenpiteiden kautta on mahdollista sekä vähentää kuluja että samalla vahvistaa työhyvinvointia.

Talousarviovuonna 2025 jatkamme työtä toiminnan sujuvoittamisen eteen; työn tehokkuutta voidaan parantaa ajantasaisilla ohjeistuksilla ja toimivilla prosesseilla. Yhdenmukaiset käytännöt vahvistavat hyvää työnantajamielikuvaamme sekä houkuttelevuuttamme työnantajana. On tärkeää rakentaa positiivista ja houkuttelevaa työnantajamielikuva, jotta voimme kilpailla

osaavasta ja sitoutuneesta henkilöstöstä myös jatkossa. Hakijan mielikuvaan työnantajasta vaikuttavat muun muassa työnantajan arvot, visio, strategia, toimintatavat, palkkaus ja henkilöstöpolitiikka.

Talousarviovuoden 2025 ja suunnitteluvuosien 2026 – 2027 henkilöstösuunnitelma on talousarvion lukuna 9. Se on työstetty palvelualueittain/palvelukokonaisuuksittain. Henkilöstösuunnitelmassa avataan paitsi henkilöstön määrällisen, laadullisen ja rakenteellisen kehityksen ja kehittämisen näkymät peilaten.

Toimintaympäristön ja asiakastarpeiden muutoksiin, myös henkilöstön työhyvinvoinnin haasteet ja kehittämisen suunnitelmat.

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	1 339	479	492	478	36	62	477	465
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppi-sopimuslaiset	172	100	95	77	0	0	61	60
Sijaiset	154	39	23	11	0	0	0	0
YHTEENSÄ	1 665	618	610	566	36	62	538	525
Henkilötyövuodet	1 489,3	573,1	509,7	519,8	36,0	61,5	525,8	512,8

Taulukko ei sisällä Keski-Savon työllisyysalueen henkilöstöä.

4 TALOUSARVION SITOVUUS JA MUUT MÄÄRÄYKSET

4.1 TALOUSARVION TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

4.1.1 TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEET

Erillinen talousarvion täytäntöönpano-ohje, joka sisältää myös talouden raportointiohjeen hyväksytään kaupunginhallituksen kokouksessa tammikuussa 2025.

Täytäntöönpano-ohjeistuksessa määritellään ja ohjeistetaan talouteen, henkilöstöön ja toimintaan liittyviä tarkempia määräyksiä sekä toimintaohjeita.

4.1.2 KÄYTTÖSUUNNITELMA

Toimialueiden tulee laatia käyttösuunnitelma, joka hyväksytään ko. toimielimen lautakunnassa ja toimitetaan taloushallintoon viimeistään 31.1.2025 mennessä. Käyttösuunnitelmien avulla toimialueiden tulee panna täytäntöön valtuuston hyväksymä talousarvio. Käyttösuunnitelmaan voidaan tarvittaessa tehdä toimialan alaisuudessa tulosalueiden sisällä muutoksia siten, että toimialan valtuustoa nähden sitova tilikauden toimintakate ei muutu.

Käyttösuunnitelmassa tulee varmistaa, että toimintaan varatut määrärahat riittävät valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteuttamiseen sekä muiden taloudellisten velvoitteiden hoitamiseen.

4.2 TALOUSARVION SITOVUUS

4.2.1 KÄYTTÖTALOUS

Käyttötalouden sitovuus kaupunginvaltuustoon nähden tilikaudella on toimialan toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus = toimintakate) ja strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

4.2.2 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova verotulojen, valtionosuuksien, rahoituskulujen ja – tuottojen ja satunnaisten erien osalta.

4.2.3 RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova rahoituksen rahavirran, toiminnan ja investointien rahavirran kertymän ja lainanhoitokatteen osalta.

4.2.4 INVESTOINNIT

Investointiosassa sitovuus on taseryhmittäin: maa- ja vesialueet, rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, osakkeet ja osuudet. Taseryhmän koneet ja kalusteet sitovuus on toimialakohtainen määräraha.

4.2.5 OTTOLAINAUS

Hallintosäännössä määritellään talousjohtajan päätösvaltuutus tilapäisten ja pitkäaikaisten lainojen nostamisesta, lainaehtojen muuttamisesta sekä koronvaihtosopimuksista.

Talousjohtaja päättää:

- talousarviolainan ottamisesta valtuuston vahvistamissa rajoissa sekä lainan uudistamisesta ja lainaehtojen muuttamisesta
- koron- ja valuutanvaihtosopimuksista, koronsuojasopimuksista sekä muuttuvakorkoisen lainan enimmäis- ja vähimmäiskorosta enintään talousarviossa olevan lainakannan verran.

Talousjohtajalle myönnetään oikeus ottaa talousarviolainaa, jonka laina-aika on enintään 30 vuotta talousarviossa hyväksytyn lainanoton mukaisesti ja valtuuston hyväksymän rahoituslaskelman sitovuuden perusteella.

Valtuuston 19.2.2024 § 13 hyväksymän "VARKAUDEN KAUPUNKIKONSERNIN VARAINHANKINNAN, TAKAUSTEN JA SIJOITUSTOIMINNAN PERIAATTEET"- ohjeistuksen mukaan lainasalkun tavoitesuojausaste on 40 % - 80 %.

Lainakantaan luetaan mukaan myös Aalto hyvinvointikeskuksen merkittävä kiinteistöleasing.

Suojausasteen tavoitetasoista voidaan kaupunginhallituksen päätöksellä poiketa perustellusta syystä, mikäli markkinatilanne sen sallii.

4.2.6 ANTOLAINAUS JA TAKAUKSET

Talousarviovuoden aikana valtuusto käsittelee antolainat tapauskohtaisesti. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä voidaan myös hyväksyä yksilöityjä antolainoja.

Antolainojen ja takausten osalta huomioidaan muun muassa kuntalain 129 §:n vaatimukset.

4.2.7 LAUTAKUNNAT

Lautakuntien on viimeistään käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä tammikuussa 2025 määriteltävä lautakuntaa sitova taso käyttötaloudessa. Sitovuustaso voi olla tulosalueen, vastuualueen, tulosyksikön tai kustannuspaikan toimintakate.

Lautakunta päättää investointiosan määrärahasiirrot taseryhmien sisällä eri hankkeiden kesken.

4.2.8 TALOUSARVIOMUUTOKSET

Määrärahamuutoksista/siirroista toimialojen välillä päättää kaupunginvaltuusto. Toimialan sisällä, eri tulosalueiden, vastuualueiden, tulosyksiköiden välisistä määrärahasiirroista päättää lautakunta tai kaupunginhallituksen alaisista toiminnoista kaupunginhallitus.

Toimialojen tulee esittää kaupunginvaltuustolle talousarvion määrärahamuutos, mikäli valtuuston hyväksymän toimialan talousarvion toimintakate ei riitä toimintaan ja palvelujen tuottamiseen.

4.2.9 HANKINNAT

Varkauden kaupunki noudattaa hankinnoissaan julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä ja kaupungin ohjeita kuten hallintosäädäntöä sekä hankintaohjetta. Kaupungin hankintoja ohjaavat asiakirjat on esitetty kaupungin verkkosivuilla osoitteessa <https://varkaus.fi/fi/sivu/osallisuus-ja-paatoksenteko/julkiset-hankinnat>

Kaupunki on jäsenenä Sansia Oy:ssä sekä osallistuu muihin kansallisiin puitehankintoihin harkintansa mukaan.

Haastavan taloustilanteen johdosta hankinnoissa tulee noudattaa erityistä säästäväisyyttä, vain toiminnan ja palvelutuotannon kannalta välttämättömät hankinnat suoritetaan. Hankintoihin on haettava lupa palvelualueen esihenkilöltä.

4.3 SISÄINEN VALVONTA, TARKASTUS JA RISKIEN HALLINTA

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet hyväksyttiin valtuustossa 18.12.2018 § 95.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi määräykset kaupunginvaltuuston 27.9.2021 § 90 hyväksymässä päivitettyssä hallintosäännössä luku 17 § 1 ja luku 19 §:t 1-5 sekä valtuuston hyväksymässä konserniohjeessa (kv 30.10.2017 § 72 ja 28.5.2018 § 42). Konserniohje päivitetään kevään 2025 aikana.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen tehtävänä on mm. vastata sisäisen valvonnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan. Kaupunginhallitus hyväksyy sisäisen tarkastuksen suunnitelman sekä vastaa riskienhallinnan järjestämisestä. Konsernihallinto valmistelee kaupunginhallitukselle sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevan selonteon tilinpäätöstä varten.

4.3.1 SISÄINEN VALVONTA

Sisäinen valvonta on osa hyvää johtamista, toiminnan ohjausta ja palveluiden laadukkuuden varmistamista, jolla toiminnan riskejä tunnistetaan, ennaltaehkäistään ja hallitaan. Valvonnan tehokkuus perustuu reaaliaikaisuuteen ja resurssien käytön joustavuuteen. Sisäinen valvonta on osa operatiivista johtamista, eikä sitä voida delegoida ulkopuolisen tarkastajan tehtäväksi, vaan vastuutahoina ovat kunnan toimiva johto ja tilivelvolliset.

Sisäisen valvonnan tehtävänä on:

- edistää kunnan toimintojen säännönmukaisuutta, taloudellisuutta, tuottavuutta ja vaikuttavuutta
- parantaa palvelujen ja muiden tuotteiden laatua
- huolehtia kunnan toiminnan tarkoituksen, strategian, asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden tiedottamisesta organisaation kaikille tasoille
- asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen seuranta
- turvata kuntaa menetyksiltä, jotka aiheutuvat väärinkäytöksistä, virheistä, huonosta hoidosta, petoksista ja muista epäsäännönmukaisuuksista
- varmistaa kunnan voimassa olevien ohjeiden, säädösten ja määräysten noudattaminen ja ohjauksen vaikuttavuus
- kehittää ja ylläpitää luotettavia tietoja taloudesta ja hallinnosta
- valvoa ajantasaisen, asianmukaisen ja määräaikaisen raportoinnin toteuttaminen
- avainvelvollisuuksien ja – tehtävien varmistaminen jakamalla ne eri henkilöiden kesken ja määrittelemällä tarvittavat sijaisuudet
- tietokantojen, sovellusohjelmistojen ja asiakirjojen vastuuvellvollisille annettujen käyttöoikeuksien ja – valtuuksien määrittelyjen ja ylläpidon seuranta

Sisäisen valvonnan toimenpiteillä ja menetelmillä pyritään:

- toiminnan tuloksellisuuden ylläpitämiseen, edistämiseen ja parantamiseen
- talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietojärjestelmien luotettavuuden varmistamiseen
- erehdyksen, virheiden ja väärinkäytösten ennaltaehkäisyyn ja toteuttamiseen
- kunnan kassavarojen, irtaimen ja kiinteän omaisuuden huolelliseen ja taloudelliseen hoitoon
- varmistamaan, että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan.

Talousarvion 2025 täytäntöönpano-ohjeessa annetaan toimialoille tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

4.3.2 SISÄINEN TARKASTUS

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja se tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa. Sisäisen tarkastuksen ensisijaisena kohteena ovat toimintalinjaukset ja – periaatteet, toimintaresurssien käyttö ja tavoitteiden toteuttaminen.

Sisäistä tarkastusta suoritetaan toimivan johdon toimeksiannosta ja alaisuudessa. Sisäisen tarkastuksen raportointiin voidaan sisällyttää suosituksia ja kehittämisaloitteita.

Sisäinen tarkastus ostetaan ulkopuoliselta asiantuntijalta.

Vuoden 2025 sisäisen tarkastuksen kohteeksi johtoryhmä on valinnut sopimusten hallinnan ja asiakirjojen arkistoinnin.

4.3.3 RISKIEN HALLINTA

Riskienhallinta on kaupungin omasta aloitteesta tapahtuvaa toimintaa, jonka avulla kaupungin uhkana olevat riskit saadaan saman tavoitteellisen suunnitellun piiriin kuin kaupungin muutkin toiminnat. Riskienhallinta on myös olennainen osa johtamista kuntien hallinnossa.

Riskillä tarkoitetaan sellaista tapahtumaa, joka aiheuttaa tai josta seuraa kaupungille taloudellisia menetyksiä tai henkilövahinkoja kaupungin henkilöstölle.

Riskit voidaan jaotella seuraavasti;

- **liikeriskit**, joita ovat strategiset ja taloudelliset riskit, esimerkiksi muutoksen hallinta, joita ovat mm. yksityistäminen, ulkoistaminen, yhtiöittäminen, kilpailuttaminen ja ulkomaiset yhteistyö- ja sopimuskumppanit
- **vahinkoriskit**, joita ovat henkilöriskit, omaisuusriskit ja toiminnan riskit

Kaupungin toiminnan kannalta pääpaino riskienhallinnassa painottuu vahinkoriskeihin.

Riskien kartoituksessa tulee keskittyä merkittävimpiin riskeihin ja riskejä tulee tarkastella eri toimialoilla saman tasoisesti. Kaupungin henkilöriskien erityispiirteitä ovat toiminnot, jotka kohdistuvat suuriin ihmisryhmiin mm. hyvinvoinnin ja kasvatuksen sekä kulttuuritoiminnan suurissa joukkotilaisuuksissa. Omien työntekijöiden ja kaupunkilaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen toteutetaan parhaiten häiriöttömillä ja laadukkailla palveluilla. Kaupungilla on myös ns. moraalinen vastuu asukkaiden turvallisuudesta ja sen tulisi toimia myös näiden riskien pienentämiseksi. Esimerkiksi vaaralliset kuljetukset tulisi kaupungin alueella järjestää siten, että niistä aiheutuva vaara olisi mahdollisimman pieni ja vähäinen.

Lautakunnat ovat omissa talousarvioesityksissään esittäneet omaan toimintaansa liittyviä riskejä sekä keinoja niiden estämiseksi tai niihin varautumiseksi. Talousarvion liitteenä 2 on koko kaupungin toimintaa koskevia riskejä sekä toimialakohtaisia riskejä ja niiden hallintakeinoja.

Tietoturva- ja tietosuojapolitiikka

Kaupunginhallitus on hyväksynyt päivitetyn tietoturva- ja tietosuojapolitiikan 9.1.2023. Uudistettu tietoturva- ja tietosuojapolitiikka on rakennettu ylimmän tason politiikkadokumentiksi, mikä on julkinen dokumentti, sekä sen alle kuuluvaksi käytäntödokumenttien kokonaisuudeksi. Tietoturvapoliitikassa mm. määritellään tietoturvallisuuden tavoitteet sekä vastuut. Poliitiikka myös sitouttaa kaupunkiorganisaation noudattamaan ajantasaisia lakeja ja asetuksia. Poliitiikkadokumentissa ei vielä mennä pitkälle käytännön tasolle, kuinka nämä asiat toteutetaan.

Tietoturvakäytännöt ohjaavat tekemistä käytännön tasolla. Käytäntödokumentaatio on tarkoitettu henkilöstön käyttöön, mutta ei julkisesti levitettäväksi tiedoksi. Tietoturvakäytännöt ohjaavat vahvasti tiedon hallintaa ja tietohallinnon prosesseja tietoturvallisella tavalla. Osa tietoturvakäytännöistä on suunnattu koko organisaation henkilöstölle ohjaamaan yksilötason toimintatapoja. Moni hyvä käytäntö on ollut käytössä jo pitkäänkin, mutta useita käytäntöjä ei ole ollut kirjattuna yhtenäiseen dokumentaatiomuotoon. Tietoturvapoliitiikan ja -käytäntöjen päivitys korjaakin myös tätä hallinnollista puutetta.

5 KONSERNIOHJAUS

5.1 KONSERNIOHJAUksen PERIAATTEET

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuusto antaa tytäryhteisöjen ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohtolle.

Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kaupungin 1.11.2017 voimaan tulleen konserniohjeen 30.10.2017 § 72. Konserniohjetta on tarkistettu/muutettu kaupunginvaltuustossa 28.5.2018 § 42. Konserniohjeilla on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjeen tarkoituksena on myös luoda puitteet konserniyhtiöiden ja yhteisöjen hallintotavalle ja raportoinnille sekä lisätä toiminnan läpinäkyvyyttä, tiedon laadun parantamista ja tiedon kulun tehostamista. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöissä ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa.

Konserniohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kaupunkikonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kaupunkikonsernia ja kaupungin muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja konsernin kokonaisuus huomioon ottaen.

Vuonna 2022 päivitetyn kaupunkistrategian toimenpideohjelmassa linjataan myös omistajapolitiikkaa. Omistajapolitiittisten linjausten mukaan Varkauden kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä omistamiensa yhtiöiden kanssa ja on aktiivinen omistaja. Tavoitteena on kaupungin kehittyminen ja palveluiden tehokas tuottaminen. Omistajapolitiikka nähdään tärkeänä osana kaupungin palveluiden tuottamista ja taloudellista toimintaa.

Kuntalain luvun 4 § 14 mukaan valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista sekä takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen puolesta. Varkauden kaupunkikonsernin varainhankinnan, takausten ja sijoitustoiminnan periaatteet hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 28.5.2018 § 40. Päivitetty ohje tuodaan päätettäväksi kevään 2025 aikana.

Kuntalain mukaan talousarviossa on huomioitava aiempaa tarkemmin kuntakonsernin näkökulma sekä vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta ja investointeja on voitava suunnitella ja ohjata yhdessä, jotta konsernin kokonaisuus voidaan varmistaa ja rajalliset resurssit käyttää mahdollisimman tehokkaasti hyödyksi. Kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille sitovat tavoitteet ja mittarit.

Tytäryhtiöt ovat laatineet riskienhallintasuunnitelmat. Suunnitelmat sisältävät lyhyen ja pitkän tähtäimen riskit ja konkreettiset toimenpiteet niiden hallitsemiseksi.

Yhtiöiden hallitukset ovat hyväksyneet suunnitelmat ja niitä seurataan säännöllisesti yhtiön hallituksen kokouksissa sekä raportoidaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle.

Riskienhallintasuunnitelma sisältää seuraavat riskilajit:

- strategiset riskit
- taloudelliset riskit
- toiminnalliset riskit
- henkilöriskit
- vahinkoriskit
- muut riskit

Konsernien tytäryhtiöiden yksittäisten investointien ylittäessä 6 miljoonaa euroa pitää kannattavuus ja rahoituslaskelma tarkastuttaa kaupunkikonsernin talousjohtajalla tai tarvittaessa ulkopuolisella organisaatiolla, jotta laskelmissa ei ole jäänyt huomiotta olennaisia kannattavuuteen, riskeihin ja laillisuuteen liittyviä tekijöitä.

Kaupunginhallitus määrittää kriteerit kulloinkin mahdolliseen tarkastuksen laajuuteen liittyvistä asioista.

Tytäryhtiöiden toiminnasta ja taloudesta raportoidaan kaupungin talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti.

Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta on tarkasteltu kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti vuodesta 2017 lähtien.

5.2 VARKAUDEN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Kaupunkikonserniin kuuluu viisi 100 % kaupungin omistamaa yhtiötä; Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy, Varkauden Taitotalo, Keski-Savon Vesi Oy ja Navitas Kehitys Oy. Muut pienemmillä omistussuosuksilla olevat konserniyhtiöt ovat; Aluelämpö Oy, Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus, Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy, Kiinteistö Oy Terveyskäpy ja Varkauden Metallihovi (ei toimintaa). Kiinteistö Oy Terveyskäpy:n osalta ei taloustietoja ole esitetty.

Osinkoja kaupunki saa Varkauden Aluelämpö Oy:ltä ja Savon Energiaholding Oy:ltä sekä kaupungin myöntämien antolainojen korkotuottoja Keski-Savon Vesi Oy:ltä, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:ltä ja Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskukselta. Varkauden Aluelämpö Oy:n osingonmaksukyky on väliaikaisesti heikentynyt.

Yhteenveto kaupungin tytäryhtiöiden ilmoittamista vuoden 2025 talousarviotiedoista.

Yhtiö	Talousarviot 2025			
	Omistus %	Tilikaud. voitto (-tappio), €	Investoinnit TA 2025€	Lainakanta 31.12.25 €
Wartalo Kodit Oy	100,0	-211 000	2 950 000	31 088 580
Varkauden Aluelämpö Oy	80,1	1 693 404	2 000 000	6 745 000
Keski-Savon Teollisuuskylä Oy	100,0	-250 000	0	34 991 385
Varkauden Taitotalo Oy	100,0	-40 000	0	12 183 355
Keski-Savon Vesi Oy	100,0	-189 797	1 575 000	45 414 000
Navitas Kehitys Oy	100,0	10 000	0	0
Kiint.Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus	51,9	836	0	6 437 747
Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy	90,0	58 283	0	0

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n taloudellinen asema on ollut jo vuosien ajan ongelmallinen erityisesti Metallikatu 3 osoitteessa sijaitsevan akkutehdaskiinteistön oltua tyhjiällä. Vuoden 2023 aikana akkutehtaan osalta kuitenkin edettiin suotuisasti. Toukokuussa 2023 akkutehtaan konkurssipesän omistuksessa olleet koneet ja laitteet myytiin Virolaiselle Skeleton Technologies yhtiölle, jolle Keski-Savon teollisuuskylä on vuokrasi myös Metallikatu 3 tilat. Skeleton on käynnistänyt akkutuotannon toimitiloissa.

Keväällä 2024 yhtiön velkoihin päätettiin tehdä merkittävät järjestelyt. Yhtiön pankkilainoja maksettiin takaisin 4,4 M€ kaupungin myöntämällä lainalla. Tämän lisäksi kaupungin vanhoja saatavia muutettiin n. 1,5 M€:n osalta pääomalainaksi ja nykyisten lainojen maksuakatauluja muokattiin paremmin yhtiön maksukykyä vastaavaksi. Yhtiö on saanut normaalista liiketoiminnasta poikkeavia lisätuloja (akkutehtaan konkurssipesän tilitykset) viimeisen parin vuoden aikana ja tästä eteenpäin yhtiön tulovirta alenee merkittävästi. Yhtiö on merkittävä rahoitusriski Varkauden kaupungille, mutta toisaalta sen toimitiloissa on satoja työpaikkoja, joista tulee tärkeitä verotuloja kaupungille.

Talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä on tullut ilmi, että yhtiön maksukyky ei ole keväällä 2024 esitetyn mukainen. Erityisesti Paja22 hankkeen kannattavuus on hankevaiheessa ennakoitua heikompi erityisesti arvioitua suurempien kulujen takia (kiinteistövero, tonttivuokra, rahoituskulut, nosturileasingmaksut). Tästä syystä yhtiön taloudelliseen asemaan osalta on käynnistetty lisäselvitykset ja selvitysten myötä kaupunginvaltuustolle tullaan esittämään lisätoimia yhtiön taloudellisen aseman parantamiseksi kevään 2025 aikana. Todennäköisiä esityksiä ovat mm. lainojen maksuohjelmien muuttaminen ja osan lainojen muuttamista oman pääoman ehtoiseksi. Lisäksi arvioitavaksi tulee kaupungin omistamien tonttien luovuttaminen apporttina yhtiölle.

Varkauden Aluelämpö Oy:öön liittyvä teksti on siirretty KV:n 18.11.2024 kokouskeskustelun perusteella kohtaan KONSERNI-YHTIÖT/TYTÄRYHTIÖT.

Wartalo Kodit Oy:n osalta taloudellinen tilanne on parantunut viime vuosien aikana ja yhtiön on kyennyt uudelleen järjestelmään omistuksiaan ja käynnistämään uudisrakennuskohteena toteutettavan senioritalohankkeen. Kaupunginhallitus päätti 19.6.2023 § 150 käynnistää selvitystyön, jossa Wartalo Kodien sekä kaupungin suoraan omistamien sote-kiinteistöjen osalta laaditaan selvitys yhtiöittämistarpeesta ja/tai myyntimahdollisuuksista.

Wartalo Kodit Oy on vuokrannut omistamansa palveluasumisyksikkönsä pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Pohjois-Savon hyvinvointialueelle ja kaupunki on vuokrannut omistamansa palveluasumisyksikkönsä ns. vuokra-asetuksen (eli kunnan ja hyvinvointialueen välisen siirtymäkauden vuokrasopimuksen vuokran määräytymisestä vuosina 2023–2026 annetun valtioneuvoston asetuksen 272/2022) mukaisesti. Jatkossa myös kunnan hyvinvointialueille kilpailutilanteessa markkinoilla tuottaman rakennusten vuokraustoiminnan tulee olla järjestettynä kuntalain (410/2015) 126 §:n mukaan esim. osakeyhtiömuotoisesti (yhtiöittämisvelvollisuus).

Yhtiöittämisen vaihtoehtona olisi tarkoituksenmukaista selvittää rakennuskannan myymistä. Jotta kokonaisuus olisi riittävän kokoinen kiinnostamaan esim. institutionaalisia tahoja, on järkevää mahdolliseen myyntikokonaisuuteen sisällyttää ainakin kaupungin ja Wartalo Kodit oy:n omistamat rakennukset. Käytännössä tämä tarkoittaa kaupungin omistamia Käpyrinnettä ja Kangaskotia, sekä Wartalo Kotien omistamia Louhirinne 1 ja 2 yksiköitä, nämä yhdessä edustavat n. 60 %:a Varkauden alueen palveluasumispaikkojen määrästä.

Selvitystyön yhteydessä on tarkoituksenmukaista selvittää, otetaanko tarkasteluun mukaan myös muut Pohjois-Savon hyvinvointialueelle vuokratut erillisyksiköt, kuten perhekoti Kinnula, toimintakeskus Pihlaja. Näiden yksiköiden sisällyttämistä kokonaisuuteen tulisi pohtia tarkemmin mahdollisen selvityksen aikana. Hyvinvointikeskus Aalto ei tässä yhteydessä käsitellä.

Muiden yhtiöiden taloudellinen ja toiminnallinen tilanne on pääasiassa vakaa, joskin inflaatio ja nousseet korkokustannukset vaikuttavat myös kaupungin tytäryhtiöihin. Navitas Kehitys Oy:n tappiolliset tilikaudet selittyvät ensisijaisesti taseeseen kertyneiden voittovarojen käyttämisellä yhtiön jatkuvien toimintojen rahoittamiseen. Varkauden Taitotalo Oy:n toiminta on ollut vakaata ja yhtiön tarjoamat laadukkaat toimitilaratkaisut ovat kysyttyjä, joskin kohonnut kustannustaso on näkynyt vuoden 2023 aikana heikentyneenä kannattavuutena. Keski-Savon Vesi Oy:n osalta toimintaympäristö on pysynyt vakaana, vaikkakin energiahintojen ja muiden palveluiden kallistuminen luo painetta myös yhtiön toiminnalle. Kongressi ja kulttuurikeskuksen toiminta on normalisoitunut korona-ajan jälkeen, mutta käyttöaste tiloille on edelleen tavoitetta alhaisempi. Wakaus Keski-Savon tilipalvelut käynnisti operatiivisen toimintansa vuoden 2023 alusta. Toiminta on sujunut hyvin ja yhtiön asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä tuotettuun palveluun.

6 KÄYTTÖTALOUS / LAUTAKUNTIEN TALOUSARVIOT

6.1 YLEISHALLINTO

Yleishallintoon sisältyy keskusvaalilautakunta, kaupunginvaltuusto, tarkastuslautakunta, kaupunginhallitus ja konsernipalvelut (hallinto, tietohallinto, markkinointi ja viestintä, taloushallinto, henkilöstöhallinto ja työllisyyspalvelut).

Yleishallinto yhteensä

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	4 237 649	3 463 573	3 562 948	3 555 674	3 629 542
Toimintakulut	-10 337 655	-11 361 472	-13 818 760	-14 031 958	-14 248 318
Toimintakate	-6 100 006	-7 897 899	-10 255 812	-10 476 284	-10 618 776
Suunnitelman muk. poistot	-276 208	-116 364	-156 900	-158 469	-160 055
Tilikauden tulos	-6 376 214	-8 014 263	-10 412 712	-10 634 753	-10 778 831

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä

KAUPUNGINVALTUUSTON 4.12.2023 § 72 PÄÄTTÄMÄT TALOUDEN		
TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET		
Toimiala: Yleishallinto	2025 €	2026 €
Avustustason tarkastelu	75 000	100 000
Hallinto- ja toimielinorganisaatio	15 000	30 000
Kaupungin hallinnon resurssi	70 000	100 000
Tietojärjestelmät yms.	42 000	42 000

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	28	29	36	24	2	5	24	24
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppi-sopimuslaiset	10	9	0	2	0	0	0	0
Sijaiset	1	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	39	38	36	26	2	5	24	24
Henkilötyövuodet	39,7	39,5	36,0	26,0	2,0	5,0	24,0	24,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Keski-Savon työllisyysalueen aloittaessa 1.1.2025 tapahtuu toimintaympäristössä merkittävä muutos erityisesti työllisyysryhmän osalta. Organisaatiomuutoksesta on käyty yhteistoimintaneuvottelut syksyllä 2024.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuonna 2025 yksi mahdollinen eläköityvä ja suunnitelmavuosina sitten useampi. Eläköitymisten yhteydessä tarkastelemme tehtäväkokonaisuuksia kaupunkitasoisesti ja etsimme mahdollisuuksia tehostamiseen.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Varkauden kaupungin työllisyyspalveluissa sekä maahanmuuttajapalveluissa työskentelevä vakituinen henkilöstö, sekä niissä määräaikaisissa työsuhteissa työskentelevä henkilöstö, joiden määräaikaisuus ulottuu vuoden 2025 puolelle, siirtyvät Keski-Savon työllisyysalueelle järjestämisvastuun siirtämisen myötä 1.1.2025.

Siirtyviin palveluihin ei sisällynyt talous- ja velkaohjaus, asuminen, ohjaamotyö tai kaupungin kesätyöllistäminen. Kesätyöllistäminen siirtyy konsernihallinnossa henkilöstöhallinnon ja ohjaamotyö nuorisopalveluiden alaisuuteen. Talous- ja velkaohjauspalvelun resurssia vähennetään siten, että siitä vapautuva resurssi kohdennetaan kaupungin koko henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen ja tehtävä siirtyy henkilöstöhallinnon alaisuuteen. Asumisneuvonta päättyy valtion palveluun osoittaman rahoituksen pienentyessä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Tarkastellaan hallintosäännön päivistyksen yhteydessä.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Niukat resurssit nykyisiin tehtäviin nähden ja työn kuormittavuus	Suodattaa epävarmuutta, puolustaa oikeudenmukaisuutta, luottaa työyhteisöön, haastaa sääntöjä ja mahdollistaa hyvän vuorovaikutuksen.	Omasta työkyvystä huolehtiminen ja työhön sitoutuminen. Tehtävien priorisointi. Hyvinvoiva työntekijä on työkykyinen ja luo työpaikalleen positiivista mainetta myös sen ulkopuolella. Tehtävien priorisointi ja yhteistyön edistämisen	Kaupunkiyhteinen yhteistyö, työyhteisön tuki ja työterveys.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Työkyvyn ylläpitäminen ja henkilöstön jaksaminen. Resursseista huolehtiminen talousarvion puitteissa ja tehtävien priorisointi.

6.1.1 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja keskusvaalilautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti ja valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta.

Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 13.4.2025. Ennakkoäänestys on kotimaassa 2. - 8.4.2025 ja ulkomailla 2. - 5.4.2025.

Kaupunginvaltuusto päätti 26.8.2024 § 42 äänestysalueiden vähentämisestä varsinaisena äänestyspäivänä 1.1.2025 alkaen. Uusi äänestysjako muuttuu kymmenestä kuuteen. Uudet äänestyspaikat sijoittuvat Pirtinvirta, Kuoppakangas, Repokangas, Komminselkä, Könönpelto ja Kangaslampi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Ensimmäistä kertaa vuonna 2022 järjestettyjen aluevaalien äänestysprosentti on ollut vuonna 2022 45,9 %. Edellisten kunta-vaalien äänestysprosentit ovat olleet vuonna 2012 54,1%, vuonna 2017 53,9% ja vuonna 2021 48,2%.

Tavoitteena on äänestysprosentin hienoinen nousu, johon kaupunki voi vaikuttaa äänestysmahdollisuuksien turvaamisella ja niistä tiedottamisella.

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vaalien laadukkaan ja sujuvan toteutuksen varmistaminen onnistuneesti vaalipaikkauudistuksen ja kaksien samanaikaisesti olevien vaalien osalta.	Koko vaalihenkilöstön koulutusten lisääminen ja viestinnän tehostaminen.	Koko vaalihenkilöstölle varataan mahdollisuus osallistua koulutuksiin ja lisätään viestintää sanomalehdessä ja kaupungin verkkosivuilla.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	39 564	87 000	40 000	0	40 804
Toimintakulut	-68 213	-169 744	-89 912	-10 402	-91 709
Toimintakate	-28 649	-82 744	-49 912	-10 402	-50 905
Tilikauden tulos	-28 649	-82 744	-49 912	-10 402	-50 905

6.1.2 Kaupunginvaltuusto

Tilivelvolliset: Kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, kaupunginvaltuuston puheenjohtajat, valtuutetut

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Valtuusto on kunnan ylintä päätösvaltaa käyttävä luottamuselin. Toimivaltansa valtuusto saa kuntalaisilta kuntavaaleissa. Valtuusto ilmaisee kunnan tahdon. Valtuustolle kuuluu kunnan toiminnasta ja taloudesta päättämisen ohessa edistää kuntalaisien suoraa osallistumista kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden ohjaamisen perusta on kaupunkistrategia, jonka hyväksyy kaupunginvaltuusto valtuustokaudeksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi Varkauden kaupunkistrategian julkilausuman (väliä, vaikutta, viihdy) kokouksessaan 13.6.2022, sekä strategiaan liittyvän toimenpidesuunnitelman 10.10.2022. Kaupunkistrategia on esitetty talousarvion yleisessä osassa ja toimenpidesuunnitelma on luettavissa Varkauden kaupungin internetsivuilla <https://varkaus.fi/fi/sivu/osallisuus-ja-paatoksenteke/kaupunkistrategia>. Keväällä 2025 käydään kunta- ja aluevaalit ja uudet valtuustot aloittavat työskentelynsä 1.6.2025. Uuden valtuuston ensimmäisiin tehtäviin sisältyy kaupunkistrategian päivittäminen valtuustokaudelle.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Uuden valtuuston järjestäytyminen, ryhmähengen rakentaminen sekä kaupunkistrategian päivittäminen.	Kaupunkistrategian päivitys, luottamus- ja henkilölle järjestettyihin koulutuksiin osallistuminen.	Kaupunkistrategia on päivitetty syksyn 2025 kuluessa siten, että vuoden 2026 talousarvio sekä suunnitelma vuosien 2027-2028 toiminnasta perustuu päivitettyyn strategiaan. Luottamushenkilöstö kokee saaneensa riittävästi koulutusta tehtäviensä hoitamiseksi.

2 Vahvistamme kuntalaisten yhteisöllisyyden tunnetta eri osallisuuskanavien kautta ja kehittämällä yhteistyötä ja kumppanuuksia kolmannen ja neljännen sektorin, seurakuntien ja muiden yhteisöjen kanssa.	Järjestettyjen osallisuus- ja yhteisöllisyystapahtumien määrä ja laatu. Osallisuuden näkyminen kaupungin päätöksenteossa ja asioiden valmistelussa.	Teemme osallisuudesta yhteisömme toimintakulttuurin. Osallisuus luo yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa vaikuttamisen. Osallisuus on osa johtamiskulttuuria ja se on läpileikkaava kaupunkiorganisaation sisältä henkilöstöstä ja luottamushenkilöistä aina järjestöihin, yrityksiin, oppilaitoksiin ja asukkaisiin saakka. Osallisuuden ja vaikuttamisen eri tasoja ja keinoja tarjotaan, jotta jokainen voi löytää itselleen luontevimman tavan osallistua.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintakulut	-131 250	-125 827	-114 093	-115 245	-116 398
Toimintakate	-131 250	-125 827	-114 093	-115 245	-116 398
Tilikauden tulos	-131 250	-125 827	-114 093	-115 245	-116 398

6.1.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määriteltä kuntalaissa (410/2015) ja kaupunginvaltuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

Kuntalain 121 § mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä arvioida onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Arviointitehtävänsä varten tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi.

Tarkastuslautakunnan tulee valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain, sekä ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä yleisessä tietoverkossa. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Sidonnaisuusilmoitusten tarkoituksena on kaupungin päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen.

Tarkastuslautakunnalla on oikeus asettaa toimikunta määrätyn tehtävän hoitamista varten.

Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät tuottaa kaupungin tilintarkastusyhteisö.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa keskitytään tiedon hankkimiseen hallintokuntien toiminnasta ja toiminnan tuloksellisuudesta sekä valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta ja tehdään myös arviointikäyntejä.

Tilintarkastajan tehtävänä on esittää näkemyksensä toiminnan oikeellisuudesta ja laillisuudesta

Vuonna 2025 uusitaan tilintarkastussopimus.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kaupunginjohtoon, toimialajohtajien sekä ay-luottamusmiesten kuuleminen	Kaupungin johtavien viranhaltijoiden ja ay-luottamusmiesten kuuleminen	Vuosittain
2 Tutustumis-/arviointikäynnit toimialapaikoilla	Arviointikäynnit	Vuosittain vähintään 2-3 kohdetta
3 Laatia koko konsernista arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella	Koko konsernia kattava toimintaa arvioiva arviointikertomus	Kattava, toimintaa arvioiva arviointikertomus
4 Seurantavastualueiden raportoinnin kehittäminen	Raportoinnin ja arviointikertomuksen tuotetun sisällön laatu	Kattava, toimintaa arvioiva arviointikertomus

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Arviointikertomuksen kehittäminen	Arviointikertomuksen laatu	Kattava, toimintaa arvioiva arviointikertomus

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Tietosuojaja ja salassa pidettävät asiakirjat	Kiinnitetään huomiota tarkastuslautakunnan laajaan tietojensaantioikeuteen ja salassapitovelvollisuuteen, sekä asiakirjojen hävittämiseen tietoturva huomioon	Kohtalainen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	74 113	77 415	80 144	80 942	81 758
Toimintakulut	-74 113	-77 175	-80 144	-80 942	-81 758
Toimintakate	0	240	0	0	0
Tilikauden tulos	0	240	0	0	0

6.1.4 Kaupunginhallitus

Tilivelvolliset: Kaupunginjohtaja, kaupunginhallituksen jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymän strategian ja linjaamien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti.

Keväällä 2025 käydään kunta- ja aluevaalit ja uudet valtuustot aloittavat työskentelynsä 1.6.2025. Uuden valtuuston ensimmäisiin tehtäviin sisältyy kaupunkistrategian päivittäminen valtuustokaudelle. Kaupunginhallituksella on merkittävä vastuu kaupunkistrategian päivittämisen organisoimisessa sekä esitysten tekemisessä uudelle valtuustolle.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kaupunkistrategian julkilausuman Vä- litiä - Vaikuta - Viihdy sekä strategian toimenpideohjelman (KV 10.10.2022) toi- meenpano.	Strategian tavoitteiden mukaisten toi- menpiteiden määrä sekä niiden vaikut- tavuus. Päivitetyin strategian käytännön valmis- telu ja toimeenpano.	Kaupunkistrategia ohjaa keskeisellä ta- valla kaupungin toimintaa, päätöksen- teko ja kehittämistyötä. Kaupunkistrategia on päivitetty vuoden 2025 aikana ohjaamaan uuden valtuus- tokauden toimintaa.
2 Talouden tasapainottamistoimien täy- töntöönpano sekä uusien toimien valmis- telu kevään 2025 aikana	Vuosikate, toiminnan- ja investointien rahavirta, konsernin velkavastuut, yli/alijäämän kehitys emolla/konsernilla, kriisikuntamittarit.	Kaupungin talous on tasapainossa vuo- teen 2026 mennessä. Konkreettisena uh- kana tavoitteen toteuttamiselle on uudet kuntataloutta heikentävät asiat, jolloin talouden tasapainottamistoimet eivät ole enää riittäviä. Erityisenä riskinä on nähtävä valtionosuusrahoituksen nopea heikkeneminen poliittisin päätöksin.
3 Organisaatiouudistuksen toimeenpano sekä päätöksentekojärjestelmää koske- vien ratkaisujen tekeminen seuraavalle valtuustokaudelle.	Hallinnon kustannukset, hallinnon työhön sitoutunut htv.	Kaupungin organisaatio toimii tehok- kaasti ja tarkoituksenmukaisesti

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Talouden tasapainotilan saavuttamien soteuudis- tuksen jälkeisessä toimintaympäristössä	Kaupunkistrategiaan perustuva pitkäjänteinen ja tavoitteellinen toiminta, palvelutarpeeseen perus- tuvat investoinnit, kustannustehokkaat toiminnot ja pätöksentekojärjestelmä, tiivis yhteistyö konserni- yhtiöiden kanssa. Tiivis edunvalvonta valtion suun- taan mm. valtionosuuksien ja verouudistusten val- mistelussa.	Suuri
2 Toimintaympäristön nopea muutos (sote-uudis- tus, Ukrainan sota, TE2024 -uudistus, inflaatiokehi- tys, korkoympäristön kehitys, palkkaratkaisut jne.)	Strategiaan perustuva pitkäjänteinen toiminta kau- pungin tavoitteiden toteuttamiseksi, jossa huomioidaan toimintaympäristön oletettu kehitys. Tilanne- kuvan aktiivisen päivityksen kautta toiminnan ta- voitteita tulee voida arvioida uudelleen ja tarvitta- essa korjata valittua suuntaa.	Kohtalainen
3 Organisaation osaamisen ja henkilöstöressurssin varmistaminen nopeasti muuttuvien tarpeiden mu- kaisesti (lainsäädännön vaatimukset, toimintaym- päristön vaatimukset, eläköityminen, luonnollinen vaihtuvuus, kuntasektorin vetovoima)	Työnantajamielikuvaan panostaminen, Varkauden kaupungin vetovoiman kehittäminen, koulutusmah- dollisuuksien tarjoaminen, työelämän ja vapaa- ajan yhteensovittamiseen tähtäävät toimet, johdon ja esihenkilötyön osaamiseen panostaminen.	Kohtalainen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	353 042	259 510	253 000	253 030	253 060
Toimintakulut	-4 526 078	-4 742 117	-8 227 853	-8 204 054	-8 281 092
Toimintakate	-4 173 037	-4 482 607	-7 974 853	-7 951 024	-8 028 032
Suunnitelman muk. poistot	-121 366	-6 283	0	0	0
Tilikauden tulos	-4 294 403	-4 488 890	-7 974 853	-7 951 024	-8 028 032

6.1.4.1 Jäsenyydet
TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-289 533	-335 000	-335 000
Toimintakate	-289 533	-335 000	-335 000
Tilikauden tulos	-289 533	-335 000	-335 000

6.1.4.2 Avustaminen
TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-695 175	-605 000	-605 000
Toimintakate	-695 175	-605 000	-605 000
Tilikauden tulos	-695 175	-605 000	-605 000

6.1.4.3 Toimikunnat
TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-20 418	-23 300	-25 270
Toimintakate	-20 418	-23 300	-25 270
Tilikauden tulos	-20 418	-23 300	-25 270

6.1.4.4 Vammaisneuvosto
Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi Kuntalain 5 luvun § 28 mukaan kunnan hallituksen on asetettava vammaisneuvosto. Vammaisneuvosto voi olla useamman kunnan yhteinen. Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus. Kunnanhallituksen on huolehdittava vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä.

Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Varkauden vammaisneuvoston tehtäviä ovat seurata vammaisten näkökulmasta kaupungin eri hallinnon aloilla tapahtuvaa toimintaa, palveluita sekä päätöksentekoa, erityisesti vammaisille tarkoitettujen palveluiden, tukitoimien ja etuuksien järjestämiseksi ja niiden saatavuuden parantamiseksi.

Vammaisneuvostolla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun, seurantaan asioissa, joilla on tai joilla vammaisneuvosto arvioi olevan merkitystä vammaisten henkilöiden ja heidän tarvitsemiensa palveluiden kannalta. Esim. erityisryhmien liikunnanohjaaja/liikuntalaki, sekä palveluasunnot ja yhteisöllinen asuminen.

Osallistuminen hyvinvointialueen järjestämiin Vammaisneuvostolle tarkoitettuihin yhteisiin tilaisuuksiin.

Säännölliset tapaamiset Varkauden kaupungin eri hallintokuntien edustajien kanssa. Osallistuminen hallintosäännön mukaisesti Valtuuston sekä eri toimielimien kokouksiin, joihin edustajat valitaan Vammaisneuvoston kokouksessa.

Hyvinvointialueen toiminnan seuraaminen, ajankohtaisten asioiden ja tiedotteiden seuraaminen sekä niistä tiedottaminen.

Seurata ja edistää YK:n vammaissopimuksen toteutumista Varkauden kaupungissa.

Vammaispoliittisesta ohjelmasta tiedottaminen eri vammaisjärjestöjen kautta/ Varkauden seudun sosiaali- ja terveysjärjestöt ry, Yhdistystalo Warikko.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Vammaispoliittisen ohjelman 2025-2029 hyväksyminen kaupunginhallituksessa 31.3.2025 mennessä.	Vammaispoliittisen ohjelman toteutumisen seuraaminen	Vammaispoliittisen ohjelman hyväksymisen kaupunginvaltuustossa 31.5.2025 mennessä.
2 Kohderyhmille toteutettava kysely vammaispalvelulain toteutumisesta (vammas- ja potilasjärjestöt sekä omaishoitajat).	Vammaispalvelulain 2025 toteutumisen seuraaminen kyselyn avulla. Kyselyyn vastanneiden määrä.	Tilaisuuden järjestäminen yhdessä hyvinvointialueen kanssa koskien vammaispalvelulain uudistamista. Kyselyn tulosten läpikäyminen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-4 596	-4 500	-4 500
Toimintakate	-4 596	-4 500	-4 500
Tilikauden tulos	-4 596	-4 500	-4 500

6.1.4.5 Vanhusneuvosto

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden vanhusneuvoston tehtävät ulottuvat kaikkiin niihin tehtäviin, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, elinolosuhteiden ja palvelujen kannalta. Tällaisia tehtäviä on mm. ympäristön ja julkisten tilojen suunnitteluun vaikuttaminen, ikääntyneiden selviytymisen edistäminen kulttuuri- ja harrastustoiminnassa sekä eri palveluista ja niiden saatavuudesta tiedottaminen ikäihmisille. Lisäksi vanhusneuvoston tehtävänä on seurata ja vaikuttaa päätöksiin, jotka koskevat vanhusväestöä. Tarvittaessa vanhusneuvosto tekee esityksiä tähän liittyen.

Vanhusneuvosto toimii aktiivisesti ikäihmisten, järjestöjen, hallintokuntien, lautakuntien sekä hyvinvointialueen ikäneuvoston ja alueellisten vanhusneuvostojen kanssa lisäten eri toimijoiden välistä yhteistoimintaa ja tiedonkulkua edistäen ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa julkiseen päätöksentekoon.

Varkauden vanhusneuvosto toteuttaa toiminnassaan Varkauden kaupungin yhteisesti hyväksyttyä kaupunkistrategiaa: "Väliä, vaikuta, viihdy" ikääntyneiden osallisuuden, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Ikäihmisten suunnitelman 2024-2029 päivittäminen	ikäihmisten suunnitelman 2024-2029 päivittämisen seuraaminen. Suunnitelma hyväksyttävänä kaupunginhallituksessa 31.3.2025	Ikäihmisten suunnitelman valmistuminen 31.5.2025 mennessä.

2 Osallisuuden vahvistaminen lautakuntatyöskentelyssä	Osallistuminen lautakunnissa ja kaupunginvaltuustossa	Osallistumisprosentti 100 lautakunnissa ja kaupunginvaltuustossa

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-3 862	-4 380	-4 530
Toimintakate	-3 862	-4 380	-4 530
Tilikauden tulos	-3 862	-4 380	-4 530

6.1.4.6 Elinvoiman edistäminen

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, kaupunginhallitus, elinvoimajaosto, Navitas Kehitys Oy:n toimitusjohtaja sekä yhtiön hallitus

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Elinvoiman edistämisen tavoitteena on toimia aktiivisesti edunvalvonnassa, imagon ja elinvoimaisuuden edistämisessä sekä varmistaa kaupunkistrategian toteutuminen omalta osaltaan. Elinvoimatyötä tehdään yhteistyöverkostossa, johon kuuluu kaupungin toiminnan lisäksi muun muassa alueen yritykset, elinkeinoelämä, järjestökenttä, konserniyhtiöt, maakuntaliitto, Wäläkki Keski-Savon Uusyrityskeskus sekä Mansikka leader.

Kaupunginhallituksen alainen elinvoimajaosto lakkaa uuden valtuuston aloittaessa. Elinvoimajaoston toimivalta siirtyy hallintosäännön muutoksin kaupunginhallitukselle sekä tekniselle lautakunnalle (maankäyttö ja tonttihinnoittelu). Jatkossakin kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii elinvoimaryhmä, joka koostuu luottamushenkilöistä sekä elinkeinoelämän edustajista.

Elinvoimaryhmän tavoitteena on tuottaa ehdotuksia kaupungin elinvoimaa lisäävistä toimenpiteistä sekä osaltaan lausua mm. kaupungissa käynnissä oleviin päätösprosesseihin elinkeinoelämän näkökulmasta.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Keski-Savon yhteisen työllisyysalueen toiminnan käynnistäminen.	TE2024 uudistuksen aikataulun mukainen eteneminen sekä päätöksenteko.	Keski-Savon työllisyysalueen toiminta käynnistyy lautakunnan asettamien tavoitteiden mukaisesti.
2 Strategian mukaisten asunto- ja yritys-kaavojen edistäminen kaavoituksen keinoin.	Vireillä ja valmistelussa olevien kaavojen määrä, tonttivarannon kehitys (asuminen, vapaa-ajanasuminen, yritystontit)	Konnansalon, Kopolanniemen sekä muiden asumista, yritystoimintaa ja elinvoimaa tukevien kaavojen edistäminen.
3 Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen yhteistyössä Keski-Savon työllisyysalueen, Navitas Kehityksen sekä oppilaitosten kanssa.	Oppilaitosten aloituspaikat, oppisopimuskoulutukset, rekrytointikampanjat, muuntokoulutukset	Koulutusmahdollisuuksien ja uusien koulutusavauksien edistäminen, oppilaitosyhteis-työn tiivistämisen, Sakkyn ja Savonian kampuksen kehittäminen yhteistyössä oppilaitosten kanssa, oppilasasumisen kehittämisen Wartalo Kodit Oy:n kanssa, kansainvälisten rekrytointipolkujen avaaminen ja juurruttaminen, maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työelämävalmiuksien kehittäminen erityisesti kielitaidon osalta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintakulut	-315 906	-846 590	-793 280
Toimintakate	-315 906	-846 590	-793 280
Suunnitelman muk. poistot	-121 366	-6 283	0
Tilikauden tulos	-437 272	-852 873	-793 280

NAVITAS KEHITYS OY OSTOPALVELUT

Varkauden kaupungin ostopalvelut / kuntarahan osuus

Vuosi 2025

MENOSSA OLEVAT JA VUONNA 2025 JATKUVAT HANKKEET	€ hankehakemus/- päätös
Pohjois-Savon Energiaklusteri	3 563
Kiertotaloudelle uutta kasvua Pohjois-Savoon (KiertoKasvu)	8 706
Seudullisen ilmastotyön juurruttaminen Pohjois-Savoon (SISU)	6 644
TechSavo - PK-yritysten kestävä kasvu ja uudistuminen	13 258
PAPUa Matkailuun - matkailijan palvelupolku Keski-Savossa	16 683
Pohjois-Savon Energia Master Plan	0
Sujuvasti Savoon - Aseutautumispalvelujen kehittämishanke	16 606
Varvi	12 771
VANHAT HANKKEET YHTEENSÄ	78 231

UUDET VUONNA 2025 ALKAVAT HANKKEET	€
KYVYKÄS - Pk-yritysten uudistuminen Pohjois-Savossa -hanke	10 059
Reitistöt -hanke	6 778
Euroopan kulttuuriperintötunnus	25 000
UUDET HANKKEET YHTEENSÄ	41 837

Kaikki hankkeet yhteensä	120 068
Varkauden kuntaraha hankkeisiin vuodelle 2025 yhteensä	160 000
VARAUS VUONNA 2025 KÄYNNISTYVILLE UUSILLE HANKKEILLE	39 932

MUUT PALVELUT	€
Matkailu (sisältäen markkinoinnin)	100 000
Kaupunkikeskustan kehittäminen	45 000
Yrityspalvelut (sis. Joroisten ostopalvelu) yhteensä	285 000
Yrityspalvelut VARKAUS	215 600
Joroisten ostopalvelu	69 400
Hallinto, talous, viestintä, toimitilat, yleiskulut	205 500
Toimitilat, sähkö yms.	100 000
Viestintä, taloushallinto, matkat, ATK	80 000
Hallinto, yleiskulut	25 500
YHTEENSÄ	635 500

69 400 Joroisten ostopalvelun osuus

VARKAUDEN KAUPUNKI YHTEENSÄ (sisältää kuntarahan)	726 100	566 100,00 €

Varkauden kaupungin osuus

Navitaksen TA 2025

1 900 000

726 100,00 €

Kaupungin rahoitus

160 000 Hankkeiden kuntaraha

Varkauden osuus yhteensä vuonna 2025 (2024 oli 746100)

6.1.5 Konsernihallinto

Tilivelvolliset: Kaupunginjohtaja, hallintojohtaja, talousjohtaja, henkilöstöpäällikkö ja tietohallintojohtaja.

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Konsernipalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda kaupungin ylimmälle johdolle, esimiehille, muulle organisaatiolle ja henkilöstölle edellytykset menestykselliseen toimintaan. Tässä tarkoituksessa konsernipalvelut vastaavat siitä, että kaupungin strategiset tavoitteet toteutuvat ja että resursseja käytetään tarkoituksenmukaisella tavalla. Konsernipalvelujen tehtävänä on

tuottaa tarvittavia hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluja.

Konsernipalvelut vastaavat siitä, että kunnan ylimmillä toimielimillä on hyvät edellytykset työskennellä. Konsernipalvelut tuottavat talouteen liittyvät asiantuntijapalvelut toimialoille ohjaten, ohjeistaen, neuvoen sekä kehittäen taloushallintoa yhdessä toimialojen kanssa. Konsernipalvelujen tehtävänä on tukea kaupunkistrategian mukaisen henkilöstöpolitiikan toimeenpanoa toimialoilla ja konsernissa. Lisäksi se luo hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle. Se tukee kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua sekä asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden. Konsernipalvelut vastaavat kaupungin markkinoinnista ja viestinnästä sekä brändi-ilmeestä niin ulkoisesti kuin sisäisesti. Tietohallinto toimii yhdessä kaupungin ydintoimintojen kanssa toimivana kokonaisuutena, tuottaa tarvittavat ICT-palvelut sekä koordinoi ja hallinnoi tietojärjestelmien kokonaisarkkitehtuuria.

Kaupungin tarjoamia palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti. Tavoitteena on sähköistää palveluita ja hyödyntää mobiiliteknologiaa mahdollisimman paljon palvelutuotannon kehittämisessä.

Konsernipalveluiden tulosalueille; taloushallinto, henkilöstöhallinto ja hallintopalvelut määrittämään yhteiset strategian mukaiset tavoitteet ja mittarit.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 770 931	2 871 148	3 189 804	3 221 702	3 253 920
Toimintakulut	-5 538 001	-5 946 609	-5 306 758	-5 621 315	-5 677 361
Toimintakate	-1767 070	-3 075 461	-2 116 954	-2 399 613	-2 423 441
Suunnitelman muk. poistot	-154 842	-110 081	-156 900	-158 469	-160 055
Tilikauden tulos	-1 921 912	-3 185 542	-2 273 854	-2 558 082	-2 583 496

6.1.5.1 Taloushallinto

Tilivelvolliset: talousjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Taloushallinnon tehtävänä on ennakoida kaupungin talouden kehitystä, huolehtia maksuvalmiudesta ja erilaisten talouteen liittyen raporttien (mm. kk-raportit, talousarvion ja tilinpäätöksen) laatimisesta. Taloushallinnossa suunnitellaan kaupungin tarvitsema rahoitus ja siihen liittyvät erilaiset rahoitusinstrumentit.

Kaupungin talous on ollut heikossa tilanteessa jo pitkään ja tasapainottamistyö jatkuu myös vuoden 2025 puolelle. Taloushallinto laatii erilaiset yhteenvedot ja ennusteet talouden tasapainottamistyöhön liittyen.

Varkaus toimii vastuukuntana v. 2025 aloittavassa Keski-Savon työllisyysalueessa. Tähän liittyvä vaikutusten selvittäminen kaupungin taloushallintokokonaisuuteen on työn alla loppuvuoden 2024 aikana. Varkauden kaupunki hoitaa työllisyysalueen taloushallinnon 1.1.2025 alkaen.

Talousarvioprosessin kehittäminen on ollut v. 2024 painopistealue. Alkuvaiheessa automatisoidaan kaupungin talousarvioprosessia ja jos kokemukset ovat myönteisiä, niin sitä laajennetaan myös tilinpäätökseen ja muihin talousraportteihin.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	38 492	35 000	35 000
Toimintakulut	-409 893	-344 746	-328 949
Toimintakate	-371 401	-309 746	-293 949
Tilikauden tulos	-371 401	-309 746	-293 949

6.1.5.2 Henkilöstöpalvelut

Tilivelvolliset: Henkilöstöpäällikkö

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Henkilöstöpalvelut on yksi keskeinen tukitoiminto toimialoille sekä esihenkilöille. Henkilöstöpalvelut vastaa henkilöstöpoliittisten linjausten valmistelusta ja toimeenpanosta sekä kaupungin henkilöstöhallinnosta ja sen kehittämisestä. Tuemme ja autamme käytännön tilanteissa sekä tiedotamme kaupunkikonsernia kunta-alan ajankohtaisista virka- ja työsuhteasioista.

Henkilöstöpalvelut toimivat vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kaupungin sekä toimialojen johtoryhmien, esihenkilöiden, työterveyshuollon, työsuojeluvaltuutettujen, työntekijäjärjestöjen pääluottamusmiesten, markkinointi- ja viestintätiimin sekä Warkaus Keski-Savon tilipalvelu Oy:n palkkahallinnon sekä monien muiden ulkoisten asiantuntijoiden kanssa. Henkilöstöhallinto toimii tiiviissä yhteistyössä Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n kanssa sekä tiedottaa muuta organisaatiota KT:n ajankohtaisista asioista.

Valtakunnallinen TE24 -uudistus siirtää työllisyydenhoidon sekä liikkeenluovutuksella työntekijöitä valtiolta kunnille. Henkilöstöpalvelut käsittelee ja selvittää Keski-Savon työllisyysalueen ja Varkauden kaupungin osalta henkilöstön siirtymiseen liittyviä kysymyksiä sekä on mukana viemässä läpi toiminnan organisoitumista.

Kuten edellisenä talousarviovuonna 2024, myös edelleen vuonna 2025 jatketaan toiminnan sujuvoittamista ohjeistusten, käytäntöjen ja prosessien päivittämisellä sekä yhdenmukaistamisella. Tavoitteena on parantaa esihenkilöiden virka- ja työsuhteosaamista esimerkiksi koulutusten kautta, uudistaa ja yhtenäistää rekrytointiprosessia sekä panostaa työkyvyn johtamiseen.

Talousarvioesitykseen on lisätty työhyvinvointikoordinaattorin tehtävä henkilöstöpalveluihin. Työhyvinvointikoordinaattorin tehtävän myötä tavoitteena on vähentää työkyvyttömyydestä aiheutuvia (mm. sairauspoissaolot ja varhemaikut) kustannuksia, tukea henkilöstön työssä jaksamista sekä parantaa henkilöstökokemusta ja työssä pysyvyyttä sekä työhön palaamista (korvaavien työpaikkojen kartoittaminen). Tehtävä liittyy olennaisesti myös talouden tasapainottamistoimiin sekä tavoitteeseen vähentää henkilöstön poissaoloista aiheutuvia kustannuksia.

AinoHealth työkykyjohtamisen järjestelmä on suunniteltu käyttöönotettavaksi vuoden 2025 alkupuolella. AinoHealth on tietojärjestelmä työntekijöiden työkyvyn ja työhyvinvoinnin seurantaan ja ylläpitoon liittyvien prosessien ja tietojen hallintaan. Työkalun tavoitteena on saada sairauspoissaolot paremmin hallintaan sekä ehkäistä ennakoivasti tulevia poissaoloja.

Polkupyöräedun käyttöönotto viivästyi vuodella johtuen epäonnistuneesta kilpailutuksesta, tavoitteena on saada etu käyttöön vuoden 2025 alussa. Työnantajalle kustannusvastuuta työsuhtepolkupyörään liittyen aiheutuu leasing-sopimuskumppanin polkupyöräkohtaisesta kuukausittaisesta hallinnointikulusta, joka on arvioitu olevan maksimissaan 15€/kk/sopimus. Työsuhtepolkupyöräedun ottaa yleensä käyttöön arviolta noin 10-15 % henkilöstöstä.

Yleisen hintatason nousun johdosta työyksikkökohtaisiin työ-tilaisuuksiin varataan 12 €/henkilö (vuonna 2024 10€/hlö). Työraha myönnetään vain työyhteisön yhteiseen työ-toimintaan osallistujien määrän mukaisesti.

Olemme saaneet toimittajalta tiedon, että Esmikko -mobiilityöaikaleimauksiin käytettävä BLC Tempo -palvelu päättyy kokonaan 31.3.2025 sekä samoin työaikaleimausmahdollisuus myös oviympäristölaitteilla loppuu. Tästä johtuen joudumme kartoittamaan uuden palvelutuottajan työaikaleimauksille sekä mahdollisesti myös kulunvalvonnalle sekä päivittämään palvelut vuoden 2025 aikana. Kustannuksista ei ole vielä arviota.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	2 549	0	0
Toimintakulut	-440 234	-692 706	-716 567
Toimintakate	-437 685	-692 706	-716 567
Tilikauden tulos	-437 685	-692 706	-716 567

LOMAPALKKAVELAN PURKAMINEN

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	0	0	0
Toimintakulut	0	0	200 000
Toimintakate	0	0	200 000
Tilikauden tulos	0	0	200 000

HUOM! Henkilöstöhallintoon on budjetoitu 200 000 € eriä, jotka tulevat kohdentumaan koko organisaatioon (lomapalkkavelan purkaminen 200 000 €). Nämä erät vyörytetään tilikauden 2025 aikana toimialoille, eivätkä jää henkilöstöhallinnon kuluksi. Näitä eriä ei ole ollut mahdollista kohdentaa toimialoille vielä tässä vaiheessa.

Talouden tasapainottamishojelman ehdotuksiin sisältyvä säästötavoite (Johdon, päällikkötason ja asiantuntijoiden kertaluotoiset säästöt 100 000 €) ei sisälly talousarvioon. Säästötavoite tullaan käsittelemään YT-lain mukaisessa järjestyksessä ja neuvottelun lopputuloksen selvittyä asia käsitellään tarvittaessa valtuustossa talousarviomuutoksena.

6.1.5.3 Työllisyysyksikkö

Tilivelvolliset: Hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vuosi 2025 on suurten uudistusten vuosi. Vuoden alussa astuvat voimaan sekä TE-palvelut 24- että kotoutumislain KOTO24 -uudistukset.

Kaupungin tukityöllistämiseen ei ole enää vuodelle 2025 varattu juurikaan määrärahoja, koska 1.9.2024 voimaan tullut laki rajaa palkkatukityöllistämisen mahdollisuuksia kuntiin eikä se ole enää kannustinvaikutuksiltaan kannattavaa työllisyyden edistämistä. Pienellä rahavarauksella hoidetaan aiemmin tehtyjen sopimusten vuodelle 2025 siirtyviä ns. "häntiä".

Vuodelle 2025 ei työllisyyspalveluilla ole omia hankkeita, mutta aiemmalla sitoumuksella ollaan edelleen kuntaosuudella mukana Elävä-säätiön Toimiva -hankkeessa. Perinteisesti on budjetoitu myös kevään Hurraa Ura -tapahtumaan. Ostopalveluissa on varauduttu hankkimaan opinto-ohjaajan resurssia osaamisen tunnistamisen sekä koulutukseen ohjautumisen tueksi. Sen on suunniteltu kytkeytyvän tiiviisti myös työhönvalmennuksen prosessiin.

Koululaisten ja opiskelijoiden kesätyöllistämässä on huomioitu kysyntä sekä toteuma ja vuotta 2025 on rakennettu tältä pohjalta. Kaupungille työllistettävien määrää nostetaan 100 nuoreen (v.-24 80 nuorta) ja palkkojakin on hieman korotettu huomioiden yleinen palkkakehitys. Myös kesätyötuissa sekä kesäyrittäjyydessä on varauduttu hieman suurempiin määriin. Oletus on, että palkkatukityöllistämisen lakkaamisen myötä kesätyöntekijöiden kysyntä vastaavasti kasvaa.

Maahanmuuttotyön palveluissa tavoitteena on kaupunkiin muuttaneiden hyvä ja kattava kotoutuminen. Mahdollisimman nopea työllistyminen tai hakeutuminen opintoihin ovat ensisijaisia. Nämä tukevat kotoutumista vaikuttavimmin. Kaupungin maahanmuuttotyö kattaa kaiken maahanmuuton, tulosyystä tai kansallisuudesta riippumatta.

Henkilöstöresurssien osalta on vähenemää 0,8 htv yhden työntekijän vähenemän myötä. Vuoden 2024 määräraikaisten työntekijöiden tarpeen nähdään jatkuvan edelleen.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1 072 019	622 815	704 850
Toimintakulut	-1 303 197	-1 803 771	-1 159 190
Toimintakate	-231 178	-1 180 956	-454 340
Tilikauden tulos	-231 178	-1 180 956	-454 340

6.1.5.4 Hallintopalvelut

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja, hallintojohtaja ja henkilöstöpäällikkö

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Vastuualueen keskeiset prosessit ovat päätöksenteon valmistelu ja täytäntöönpano, juridinen asiantuntemus, tietohallinnon suunnittelu ja koordinointi sekä arkistotoimi.

Hallintopalveluiden tehtävänä on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle ja kunnan yleisjohtamiselle. Hallintopalvelut tukevat kaupungin toimintaa tuottaen asiakaspalvelua sekä asian- ja asiakirjahallinnan kokonaisuuden. Lisäksi huolehditaan kaupungintalon aulapalvelusta. Hallintopalveluissa toimiva markkinointi- ja viestintätiimi toimii sisäisenä asiantuntijakumppanina. Tiimi suunnittelee ja toteuttaa markkinointiin ja viestintään liittyviä kokonaisuuksia, kampanjoita ja toimenpiteitä yhdessä toimialojen ja sidosryhmien kanssa.

Hallintopalveluiden on osattava ennakoida toimintaympäristön tulevia muutoksia, jotta niihin voidaan reagoida hallitusti, oikealla tavalla ja jotta muutoksiin voidaan valmistautua ajoissa.

Kevään 2025 osalta hallintopalveluissa korostuu vaalien järjestäminen - alue- ja kuntavaalit pidetään yhtä aikaa. Molemmat vaalit ovat työmäärällisesti varsin suuret muihin vaaleihin verrattuna. Keskusvaalilautakunta hoitaa vaalien valmistelut, sekä ennakoänten ja varsinaisen vaalipäivän äänten laskennan. Äänestysaktiivisuuden lisäämiseksi jatketaan uusia ja innovatiivisia tapoja (esim. tekstiviestikampanja ja muu viestintä), huomioiden muun muassa nuoret, vähemmistöt ja muita heikommassa asemassa olevat väestöryhmät.

Syksyllä 2025 hankitaan asiahallintajärjestelmään uusi kokoushallintaosio jonka tavoitteena on tehostaa hallinnollista työtä konsernipalveluissa ja toimialoilla. Digitalisaatiota edistetään ja tekoälyn hyödyntämistä kartoitetaan päätöksenteossa.

Hallintopalveluista eläköityy yksi henkilö vuoden 2025 aikana.

Vuoden 2025 aikana keskeisiä teemoja ovat sisäisen ja ulkoisen palveluviestinnän vahvistaminen ja suunnitelmallisuus. Kaupunkimarkkinoinnissa jatketaan strategian ja identiteetin mukaista imago-markkinointia. Keski-Savon työllisyysalueen aloittaessa toimintansa osana kunnan palveluja 1.1.2025 koordinoidaan ja kehitetään alueen viestintää yhteistyössä työllisyysalueen kanssa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1 510 132	1 303 476	1 436 873
Toimintakulut	-2 236 938	-2 195 529	-2 288 971
Toimintakate	-726 806	-892 053	-852 098
Suunnitelman muk. poistot	-154 842	-110 081	-156 900
Tilikauden tulos	-881 647	-1 002 134	-1 008 998

6.1.5.5 Tietohallinto

Tilivelvolliset: tietohallintojohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Tietohallinnon tehtävänä on mahdollistaa tieto- ja viestintätekniikan avulla palveluiden järjestäminen ja tuottaminen, palveluprosessien kehittäminen sekä johtamisen sujuvuus.

Tietohallinnon henkilöresurssit vähenivät yhden henkilötyövuoden verran alkuvuonna 2024. Tietohallinnossa on 7htv vakituista henkilöstöä.

Tietohallinto on vahvistanut alueellista kumppanuutta tietohallintopalvelusopimuksilla lähikuntien kanssa. Tietoturvan tilannekuvapalvelusta on sovittu kahden kunnan kanssa ja toiselle kunnalle tuotetaan jatkossa myös konesalipalvelut aikaisemman tietohallintopalvelun lisäksi. Järjestelyt mahdollistavat pientä tulovirtaa tietohallintoon 2025 alkaen, mutta ennen kaikkea tuovat synergiaetuja kaikille kumppanikunnille.

Varkauden kaupungin digitalisaatio-ohjelma on uudistettu. Tavoitteena on hyödyntää tietoa, tietojärjestelmiä ja tekoälyä kustannustehokkaasti sekä vastuullisesti. Tämän lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asiakkaille houkuttelevat digitaaliset palvelut

sekä edistää kuntalaisten digiosaamista. Ohjelma tukee osaltaan tietotyön murroksessa, ja kehitysaihoista on löytynyt toimialoille säästöpotentiaalia. Ohjelman toimeenpanoa vahvistaa tekoälyryhmä, jonka ensimmäinen toimintajakso on lokakuusta 2024 kesäkuuhun 2025.

Varkauden kaupunki on Keski-Savon työllisyysalueen vastuukunta. Tietohallinto on yhdessä uuden toimialajohdon kanssa suunnitellut ja toteuttanut TE-uudistuksen edellyttämät toimet ja tuottaa jatkossa tietohallintopalvelut työllisyysalueelle.

Syksyllä 2023 Varkauden kaupungin tietohallinto kilpailutti aiemmin in-house yhtiöllä olleet palomuuuri ja osittaiset konesalipalvelut. Merkittävät tietoverkkomuutokset on saatu toteutettua valmiiksi vuoden 2024 ensimmäisellä puoliskolla. Tavoitellut säästöt toteutuvat täysmääräisesti vuodesta 2025 alkaen.

Tukityöllistäminen muuttuu tietohallinnolle vähemmän kannattavaksi, joten talousarvioon on varattu rahaa määräaikaiseen projektityöhön. Lisenssikustannuksiin on odotettavissa nousua, mutta samaan aikaan säästöjä etsitään tietojärjestelmien käytön tehostamisesta tai joissakin tapauksissa halvempiin ratkaisuihin siirtymisestä.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1 395 267	1 187 951	1 322 570
Toimintakulut	-1 245 491	-1 062 471	-1 172 570
Toimintakate	149 777	125 480	150 000
Suunnitelman muk. poistot	-149 777	-100 000	-150 000
Tilikauden tulos	0	25 480	0

6.1.5.6 Tukipalvelut

Tilivelvolliset: henkilöstöjohtaja ja talousjohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Tukipalveluihin kuuluu pääosin talous- ja palkkahallinnon kustannukset Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy:ltä ja pieneltä osin erilaiset rahankäsittely- ja kassajärjestelmäkustannukset eri kaupunkiorganisaation puolilta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Toimintatuotot	1 147 739	909 857	1 013 081
Toimintakulut	-1 147 739	-909 857	-1 013 081
Toimintakate	0	0	0
Tilikauden tulos	0	0	0

6.2 KESKI-SAVON TYÖLLISYYSALUE

Tilivelvolliset: Työllisyysaluejohtaja

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Toiminta käynnistyy 1.1.2025

Keski-Savon työllisyysalue tuottaa palvelut henkilö- ja työnantaja asiakkaille, lain työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023), lain kotoutumisen edistämisestä (681/2023), lain työllistymisen monialaisesta edistämisestä (381/2023) sekä työtömyysturvallain (1290/2002) mukaisesti Joroisten, Leppävirran, Pieksämäen ja Varkauden alueilla.

Työllisyysalueelle siirtyy valtiolta 40 htv:tä sekä työllisyysalue palkkaa 15 htv, yhteensä henkilöstöä 55 htv. Vuoden 2025 alussa aloitetaan yhteistoimintaneuvottelut ja palkkojen yhdenmukaistaminen.

Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen

Työllisyysalueen toiminta ja talous toteutuu valtionosuudella kaksi ensimmäistä toimintavuotta. Sen jälkeen aiheuttamisperusteinen laskutus.

Työllisyysalueen henkilöstö 55

Strategiset tavoitteet ja mittarit

- Palveluiden sisältöön liittyvät strategiset tavoitteet
- Työvoiman saatavuus
- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittäminen
- Kuntoutus- ja työkyvyn kartoittamiseen liittyvien palveluiden kehittäminen
- Kansainvälisten asiakkaiden huomioiminen palveluita suunniteltaessa
- Elinkeinoelämän erikoispiirteiden huomioiminen työllisyysalueella

Riskit:

- Työtä hakevien henkilöiden voimakas kasvu, ja yritysten työvoiman tarpeen merkittävä laskeminen
- Lomautusten määrän lisääntyminen
- Työllisyysalueen toiminnassa osaavan työvoiman hakeutuminen muihin tehtäviin

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Työvoiman saatavuus	Avoimet työpaikat ja työnhakijoiden lukumäärä	Avoimet työpaikat täyttyvät nopeasti ja helposti
2 Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen kehittäminen	Työllisyysalueen ja alueen oppilaitosten yhteistyö. Työvoimakoulutusten määrä	Työllisyysalueen ja alueen oppilaitosten yhteistyö on helppoa ja sujuvaa, tapamisia 2-3 krt vuodessa Työvoimakoulutuksia järjestetään työnantaja-asiakkaiden tarpeen mukaisesti
3 Kuntoutus ja työkyvyn kartoittamiseen liittyvien palveluiden kehittäminen	Työllisyysalueen, hyvinvointialueiden ja KELAn tiivis yhteistyö ja asiakkaiden palveluntarpeen arvioinnin kehittäminen. TYM asiakkaiden määrä	TYM verkosto aloittaa toimintansa sujuvasti ja asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti. Asiakkuus TYM palvelussa kestää asiakkaan tarvitseman ajan
4 Kansainvälisten asiakkaiden huomioiminen palveluja suunniteltaessa	Kansainvälisten asiakkaiden määrä. Verkoston toiminta	Keski-Savon kuntien yritykset saavat työvoimaa tarvitsemansa määrän
5 Elinkeinoelämän erikoispiirteiden huomioiminen työllisyysalueella	Yhteistyö	Keski-Savon työllisyysalueella elinkeinoelämä on mukana yhdessä tekemässä ja suunnittelemassa

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	0	0	5 242 046	5 294 463	5 347 454
Toimintakulut	0	0	-5 242 046	-5 294 463	-5 347 454

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset				55				
Määräaikaiset (ei kenenkään si- jaiset); ml. Työllistetyt ja oppiso- pimuslaiset								
Sijaiset								
YHTEENSÄ	0	0	0	55	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	0,0	0,0	0,0	55,0	0,0	0,0	0,0	0,0

6.3 HYVINVOINNIN JA KASVATUKSEN TOIMIALA

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala koostuu viidestä palvelualueesta, jotka ovat hallinto, hyvinvointi ja osallisuus; varhaiskasvatus; perusopetus; hyvinvointipalvelut ja Soisalo-opisto. Soisalo-opisto toimii Varkauden lisäksi Heinävedellä, Joroisissa, Lepäpöyrällä sekä Pieksämäellä. Toimialalla on kaksi lautakuntaa. Kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat varhaiskasvatus ja perusopetus, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alle kuuluvat hyvinvointipalvelut (kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, liikuntapalvelut, kirjastopalvelut, museopalvelut ja nuorisopalvelut) sekä Soisalo-opisto.

Hallinto- hyvinvointi ja osallisuus on lautakuntien yhteinen palvelualue. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lisääminen koskettaa koko konsernia. Palveluiden vaikuttavuuden lisäämiseksi on tärkeää, että kiinnitetään erityistä huomiota organisaation kehittämiseen. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan tehtävä on tuottaa laadukkaita ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta sekä parannetaan asukkaiden osallisuutta, viihtyvyyttä ja hyvinvointia.

Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy, terveellisten elintapojen vahvistaminen, turvallista elämää tukevan asuinympäristön vahvistuminen sekä hyte-rakenteiden selkiytyminen toimivat keskeisinä painopisteenä. Näillä toimenpiteillä vahvistetaan palveluiden vaikuttavuutta sekä asukkaiden viihtyvyyttä.

Tulevan vuoden aikana päivitetään ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä vammaispoliittinen ohjelma.

Kehitetään toimialan palvelutuotannossa kestävä kehitystä, kaupunkilaisten osallisuutta, palveluiden tavoitettavuutta sekä turvallisuutta. Toimintaa kehitetään aktiivisesti kaupungin strategian mukaisesti huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Tehdään tiivistä yhteistyötä sidosryhmien ja hyvinvointialueen kanssa yhdyspintojen palveluprosessien selkiyttämiseksi (esimerkiksi oppilashuolto).

Toimialalla parannetaan työhyvinvointia sairauspoissaolojen vähentämiseksi, muun muassa yhteistyöllä Mieliteko-hankkeen erilaisten toimintamallien kautta.

Toimialan laadukkailla palveluilla lisätään kaupungin vetovoimaisuutta.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

KAUPUNGINVALTUUSTON 4.12.2023 § 72 PÄÄTTÄMÄT TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET		
Toimiala: Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	2025 €	2026 €
Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus		
Olohuoneen toiminnan uudelleen järjestely	44 104	44 104

Perusopetus		
Tuntijaon vähentäminen 1-6 lka yhdellä tunnilla	36 000	36 000
Luokkakoon kasvattaminen /tuntikehyksen pienentäminen / yhden opettajan resurssi	55 000	55 000
Valmistavan opetuksen oppilaiden kuljetus	44 000	44 000
Kirjastopalvelut		
Kirjaston vuokratuottojen kasvu	5 000	5 000
Museopalvelut		
Museon kävijämäärien / tulojen kasvu	5 000	5 000
Soisalo-opisto		
Asiakasmaksujen korotus	40 000	40 000
Tilakäytön tehostaminen	6 000	6 000
Soisalo-opiston oppaan kulujen pienentäminen	2 000	2 000
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala yhteensä	237 104	237 104

Kaupunginvaltuuston päättämät talouden tasapainottamistoimenpiteet on huomioitu talousarviossa. Tuntijaon vähentäminen 1-6 lka yhdellä tunnilla toteutuu, mutta OPH:n tuntijakoasetuksen vuoksi (ruotsin kieli) tuntimäärä pysyy samana.

Luokkakoon kasvattaminen / tuntikehyksen pienentäminen / yhden opettajan resurssi on huomioitu talousarviossa osittain. Lautakunnan evästyksen mukaisesti Puurtilan koulussa aloitettiin yhdysluokkaopetus lv 2024-2025.

Kangaslammin koulu on lakkautettu lukuvuoden 2024-2025 alusta lukien kaupunginvaltuuston päätöksen 19.2.2024 § 12 mukaisesti.

Ohjaamo siirretään nuorisopalveluiden vastualueelle, kustannukset yhteensä -50 860 €.

Olohuonetoiminnan jatkamiseen on varattu yhteensä 54 000 €, josta 20 000 € hyvinvoinnin edistämisen toimialalla ja 34 000 € maahanmuuttotyön määrärahoissa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala on neuvotellut toiminnan järjestämisestä Puijola Settlementin kanssa, joka on tehnyt asiaa koskevan ehdotuksen työnimellä ”Yhteisöalo Warkkila” (vuoden 2023 tilinpäätöksessä olohuonetoiminnan kulut olivat 44 000 €).

Kaupunginhallitus esitti valtuustolle, että olohuonetoiminnan järjestämisestä neuvotellaan myös varkautelaisten yhdistysten/järjestöjen kanssa ja selvitetään heidän halukkuuttaan ja kykyään olohuonetoiminnan järjestämiseen. Kaupunginhallitus esitti toimintaan varattavaksi 25 000 €.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet: Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialalle lisätään talouden tasapainottamistoimenpiteitä 70 000 €. Tämän lisäksi kaupunginhallitus päätti vähentää olohuonetoiminnan järjestämiseen varatun 20 000 € määrärahan ja lisätä museon tulouttamistavoitteita 30 000 € vuodelle 2025.

Tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen vaatii toimivaltaisen lautakunnan erillisen päätöksen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Asiakslähtöiset ja vaikuttavat palvelut.	Asiakaskyselyt ja talousarvion tavoitteiden toteutuminen.	Asiakastyytyväisyys 4/5 ja talousarviossa asetetut tavoitteet toteutuvat.
2 Kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen.	Hyvinvointikertomuksen painopisteiden indikaattorit.	Kuntalaisten hyvinvoinnin kokemus lisääntyy.
3 Hyvinvointialueen yhdyspintojen prosessien selkeys ja toimivuus asiakaslähtöisesti.	Yhdyspintaprosessien selkeys.	Yhdyspintaprosessien toimivuus.
4 Henkilöstön työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähentyvät.	Työtyytyväisyyskysely ja sairauspoissaolojen määrä.	Työtyytyväisyyskyselyn tulos on 4/5. Sairauspoissaolot vähenevät 2 pv/HTV.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Laadukkaitten palveluiden kehittäminen ja turvaaminen kaupungin taloushuomioiden.	Talousarvion tavoitteiden toteutuminen.	Tuotetaan laadukkaita ja vaikuttavia palveluita määrärahojen puitteissa.

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Resurssien niukkuus peruspalveluiden laadukkaan tuottamiseen	Palvelurakenneverkon ennakoiva tarkastelu siihen liittyvine toimenpiteineen.	Suuri
2 Toimialan kiinteistöjen kunto vaatii korjaustoimenpiteitä. Peruskorjausten/uudisrakentamisen kustannuksia ei pystytä toimialan sisäisesti kattamaan.	Palveluverkon tarkastelu ja samoin siihen liittyvä rakentaminen. Riittävä talousarvion raami tai korjaustoimenpiteiden lykkäminen.	Suuri
3 Sairauspoissaolojen lisääntyminen.	Kehitetään toimenpiteitä työyhteisön fyysisen ja henkisen kuormittavuuden vähentämiseksi	Kohtalainen
4 Yleinen kustannustason nousu	Siirretään ei-kiireellisiä hankintoja ja investointeja myöhäisempään ajankohtaan.	Kohtalainen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	4 956 290	4 505 717	4 220 108	4 188 000	4 194 500
Toimintakulut	-44 371 118	-45 881 203	-46 863 434	-47 413 469	-47 887 682
Toimintakate	-39 414 828	-41 375 486	-42 643 326	-43 225 469	-43 693 182
Suunnitelman muk. poistot	-571 184	-714 130	-709 000	-709 000	-709 000
Tilikauden tulos	-39 986 012	-42 089 616	-43 352 326	-43 934 469	-44 402 182

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimintatuottojen arvioidaan kokonaisuudessaan toteutuvan vuotta 2024 pienempinä. Toimintatuottojen muutokseen vaikuttaa erityisesti valtion myöntämien erityisavustusten väheneminen. Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuottojen arvioidaan vähentyvän noin 286 000 € (6,3 %).

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan kulujen arvioidaan kasvavan noin 0,98 M€ (2,1 %). Toimintakulujen kasvu kohdistuu palvelualueittain seuraavasti: hallinto hyvinvointi ja osallisuus noin 13 000 € (2,0 %), perusopetus noin 269 000 € (1,3 %), varhaiskasvatus noin 417 000 € (3,1 %), hyvinvointipalvelut noin 163 000 € (2,2 %) ja Soisalo-opisto noin 121 000 € (4,0 %).

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan toimintakatteen arvioidaan heikentyvän noin 1,27 M€ (3,1 %). Toimintakatteen heikentyminen kohdistuu eri palvelualueisiin seuraavasti: perusopetus noin 465 000 € (2,3 %), varhaiskasvatus noin 473 000 € (3,7 %), hyvinvointipalvelut noin 165 000 € (2,6 %) ja Soisalo-opisto noin 114 000 € (5,0 %). Hallinnon, hyvinvoinnin ja osallisuuden toimintakatteen arvioidaan heikentyvän vuoteen 2024 verrattuna noin 51 000 €.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	398	400	404	403	30	51	403	391
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimussopimukset	76	80	81	63	0	0	52	52
Sijaiset	34	31	23	11	0	0	0	0
YHTEENSÄ	508	511	508	477	30	51	455	443
Henkilötyövuodet	456,2	465,3	450,2	438,2	30,0	51,0	448,4	436,4

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Turvattomista oloista kaupunkiin saapuvien lasten ja nuorten palveluiden järjestäminen tuo lisätarvetta henkilöstömäärään. Pakolaisten määrän ennakoitavuus on haasteellista. Varkaudessa on syyskuun 2024 alussa 1470 henkilöä, jotka puhuvat äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea.

Kunnan sisäisen muuttoliikkeen ennakoitavuus erityisesti varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa on myös haaste (kaupungin sisällä tapahtuva muutto on noin 2 000 henkilöä/vuosi).

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Työntekijä päättää omasta eläköitymisestään lainsäädännön puitteissa, joten ennustettavuus on vaikeaa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Toteutetaan tarpeitten ja mahdollisuuksien mukaan.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia vakanssi- ja nimikemuutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työn kuormittavuus ja epävarmuus tulevaisuudesta sekä erityisesti mielenterveyteen liittyvät ongelmat.	Tulevaisuuden usko, vuorovaihtus ja positiivisen ilmapiirin luominen sekä henkilöstön tukeminen ja työolosuhteiden organisointi tavoitteena ongelmien ehkäiseminen.	Tulevaisuuden usko, vuorovaihtus ja positiivisen ilmapiirin luominen.	Esihenkilö, henkilöstöhallinto ja työterveyshuolto sekä muut alan ammattilaiset.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Riskinä on organisaation ohuus ja talouden niukkuus. Henkilöstön työhyvinvointia lisätään ja vähennetään sairauspoissaolojen määrää.

6.3.1 Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hallinnon tehtävänä on mahdollistaa toimialan tuottamien palveluiden toiminta. Hallinto vastaa osaltaan palveluiden laillisuudesta sekä niiden vaikuttavuudesta. Hallinnon kehittämisen tavoitteena on avoimuuden ja hyvinvoinnin lisääminen. Hyvinvointi ja osallisuus kulkevat toimintamallina läpi toimialan ja koko kaupunkiorganisaation.

Hyvinvoinnin - ja osallisuuden painopisteenä on laajan hyvinvointikertomuksen valmistelu ja esittely sekä tähän liitettävien lasten- ja nuorten ja ikäihmisten suunnitelmien sekä vammaisohjelman valmistelu. Laaja hyvinvointisuunnitelma esitellään tulevalle valtuustolle.

Erityisesti mielenterveydenhaasteet, yksinäisyys ja syrjäytyminen sekä sosiaalisen median kautta tapahtuva kiusaaminen vaativat edelleen huomioimista. Lisäksi arjen turvallisuuden vahvistaminen huomioidaan turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Hyvinvointi- ja osallisuustyötä kehitetään ja vahvistetaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja sidosryhmien muun muassa kolmannen sektorin kanssa eri verkostoissa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Valtuustokauden aikaisen hyvinvoinnin tila kuvataan ja arvioidaan suhteessa painopisteisiin ja tavoitteisiin sekä esitetään laaja hyvinvointikertomus tulevaisuudelle.	Laajan hyvinvointikertomuksen päätetyt mittarit.	Laajaan hyvinvointikertomukseen sovitut painopisteet ja tavoitteet asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi on viety toimialoille sekä osaksi kunnan talous - ja toimintasuunnitelmaa, tilinpäätöstä ja strategiaa, ja niiden osalta on tehty toimenpiteitä.
2 Osallisuustyötä vahvistetaan osana strategiatyötä, päätöksentekoa ja palveluprosesseja sekä ohjataan siihen riittävät resurssit.	TEA - viisari kuntajohto / osallisuus.	Osallisuusrakenteet on sovittu. Kansalaistoiminnan ohjelma päivitetään.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Suunnitelmallista hyvinvointia ja osallisuutta edistetään kaikilla toimialoilla.	Tea-viisari, hyte-kerroin.	Kaupungin ja hyvinvointialueen yhdyspinnassa tehtävä työ selkeytyy ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa jäsentyy.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	564 132	677 590	639 786	646 200	652 700
Toimintakulut	-564 418	-626 996	-639 786	-646 200	-652 700
Toimintakate	-286	50 594	0	0	0
Tilikauden tulos	-286	50 594	0	0	0

Palvelualue hallinto, hyvinvointi ja osallisuus sisältää toimialan hallinnon sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden kustannukset. Vuoden 2025 talousarvion sisältyy määrärahavaraus osallisuuskoodin palkkakustannuksiin. Kustannukset on kohdistettu kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin edellyttämällä tavalla varsinaisille palveluille.

Kasvun ja oppimisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Kasvun ja oppimisen lautakunta on osa hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialaa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan yhteisen palvelualueen hallinto, hyvinvointi ja osallisuus lisäksi lautakunnan alaisuudessa toimii kaksi palvelualueita perusopetus ja varhaiskasvatus.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan tehtävänä on järjestää laadukkaat ja monipuoliset hyvinvointia ja terveyttä edistävät kasvatus- ja koulutuspalvelut yhteistyössä toimialan muiden palveluiden kanssa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	2 475 639	1 898 393	1 646 940	1 646 800	1 646 800
Toimintakulut	-33 356 943	-34 718 526	-35 404 612	-35 840 100	-36 198 500
Toimintakate	-30 881 304	-32 820 133	-33 757 672	-34 193 300	-34 551 700
Suunnitelman muk. poistot	-234 822	-265 330	-241 250	-241 250	-241 250
Tilikauden tulos	-31 116 126	-33 085 463	-33 998 922	-34 434 550	-34 792 950

Kasvun ja oppimisen lautakunta sisältää substanssilautakunnan, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kustannukset. Substanssilautakunnan kustannukset ovat 22 920 € ja ne on jaettu kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin edellyttämällä tavalla kasvun ja oppimisen lautakunnan alaisille palveluille.

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna toimintatuotot ovat vähentyneet noin 251 000 € (13,2 %) ja toimintakulut kasvaneet noin 686 000 € (2,0 %). Toimintakate heikentyy noin 938 000 € (2,9 %), tästä perusopetukseen kohdistuu noin 465 000 € ja varhaiskasvatukseen noin 473 000 €.

6.3.2 Perusopetus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden kaupunki järjestää laadukasta opetussuunnitelman mukaista perusopetusta yhteistyössä huoltajien, eri toimialojen, palvelualueiden sekä sidosryhmien kesken. Toiminnassa painottuu poikkihallinnollinen, ennaltaehkäisevä yhteistyö ja toimintakulttuuria kehitetään kaikilla kouluilla ProKoulu-toimintamallin kautta. Osallisuutta kehitetään ottamalla toimintojen kehittämiseen mukaan oppilaat sekä sidosryhmät.

Opiskeluhuollon toimivuutta kehitetään hyvinvointialueen kanssa tavoitteena hyvinvoivat oppilaat. Oppivelvollisuuslain tuomiin muutoksiin vastataan kehittämällä Ohjaamo-toimintaa.

Perusopetuslakiin oppimisen tukeen ja tuntijakoon liittyvät muutokset viedään kasvun ja oppimisen lautakuntaan kevään 2025 aikana. Samalla käsitellään lainsäädäntömuutoksen mahdollisesti aiheuttamat määrärahamuutostarpeet lukukaudelle 2025–2026.

Hyvinvointikertomuksesta nousevia ongelmia ratkaistaan moniammatillisesti. Erityishuomiota kiinnitetään mielenterveysongelmien vähentämiseen yhteistyössä eri viranomaistahojen kanssa. Oppimisympäristöjen turvallisuuden kehittämisessä huomioidaan valmistuvan turvallisuussuunnitelman ohjeet.

Maahanmuuttajataustaisten oppilaiden perusopetuksen järjestäminen tuo haasteita palvelutarpeen ennakoinnattomuuden vuoksi.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet: perusopetukseen kohdistuvat talouden tasapainotustoimenpiteet ovat yhteensä -60 700 €. Tasapainottamistoimenpiteitä voivat olla mm. perusopetuksen tuntijaon vähentäminen, muutokset perusopetuksen painotuksissa ja muutokset A2-kielen järjestämiseen.

Tasapainottamistoimenpiteiden toteuttaminen edellyttää kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöstä.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Laadukkaasti tuotettu esi- ja perusopetus sekä opiskeluhoito.	Hyvinvointikertomuksen ja henkilöstökselyn mittarit sekä koulukiusaamistapaukset. Oppilaiden poissaolojen seuranta.	Oppilaiden ja henkilöstön hyvinvointi lisääntyy ja koulukiusaamistapaukset sekä poissaolot vähentyvät.
2 Tiedolla johtamisen kehittäminen opetussuunnitelman uudistusten käyttöönoton varmistamiseksi.	Koulutusten määrä, tukiopetustunnit, tuen päätösten määrä.	Osaava henkilöstö ja hyvinvoiva oppilas.
3 Oppilaiden ja henkilöstön turvallisuuden lisääminen.	Koulukiusaamistapaukset, WPRO-tapaukset.	Kiusaamistapaukset ja henkilöstöön kohdistuvat uhkatilanteet vähenevät.
4 Henkilöstön tehokas käyttö ja sijaiskäytäntöjen arviointi	Poissaolot, sijaisten määrä, sijaistoiminnan kustannukset, työhyvinvointi	Kevään 2025 aikana tehdään selvitys resurssiopetusmallin käyttöönotosta ja vaikutuksista suhteessa nykyiseen sijaiskäytäntöön verrattuna. Erityisesti arvioidaan toiminnan taloudellisuus, vaikutukset henkilöstön työhyvinvointiin sekä työnantajamielikuvaan.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Oppilaiden oppimistaitojen kehittämisen toisen asteen opiskelun edellytysten parantamiseksi.	Oppilaiden osaamisen kartoitukset.	Oppilaiden osalta tukitoimien oikea-aikaisuus, minkä seurauksena erityisen ja tehostetun tuen tarve vähenee.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 327 201	1 205 236	1 009 133	1 009 000	1 009 000
Toimintakulut	-20 746 017	-21 363 116	-21 631 689	-21 929 500	-22 148 800
Toimintakate	-19 418 816	-20 157 880	-20 622 556	-20 920 500	-21 139 800
Suunnitelman muk. poistot	-217 570	-234 490	-218 410	-218 410	-218 410
Tilikauden tulos	-19 636 386	-20 392 370	-20 840 966	-21 138 910	-21 358 210

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna perusopetuksen toimintatuotot ovat vähentyneet noin 196 000 € (16,3 %). Toimintatuottojen vähennys johtuu pääosin valtion erityisavustusten / saatujen hankerahojen vähentymisestä.

Perusopetuksen vuoden 2025 talousarvioon sisältyvät toimintakulut ovat kasvaneet vuoden 2024 talousarvioon verrattuna noin 269 000 € (1,3 %). Kustannusten kasvu johtuu lähinnä työ- ja virkaehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista sekä palveluiden ostojen kasvusta. Kustannusten kasvua kompensoi pienentyneet rakennusten ja huoneistojen hoitovuokrat.

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna perusopetuksen toimintakate heikentyy noin 465 000 € (2,3 %).

6.3.3 Varhaiskasvatus

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, kasvun ja oppimisen lautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varhaiskasvatus on pienten lasten eri elämänpiirissä tapahtuvaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lapsen turvallista ja tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista.

Varkauden varhaiskasvatustaloudet muodostuvat kaupungin ja yksityisen järjestämistä varhaiskasvatuksesta. Varhaiskasvatustaloudet koostuvat esiopetuksesta ja varhaiskasvatuksesta. Lisäksi varhaiskasvatustaloudet tukee Lapsen Kengissä ry:n järjestämää Perheentalo -toimintaa yhteisen sopimuksen mukaisesti.

Varhaiskasvatus turvaa osaltaan perheiden arkea ja tekee monitoimijasta yhteistyötä hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin kanssa toiminnan kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

Maahanmuuttotilanteet ovat saaneet kotikuntapäätöksen, joten heidän lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatustalouteen. Varhaiskasvatuksen toiminnassa on mukana yli 50 vieraskielistä lasta, ja siksi toimintakulttuuriin kuuluvat vahvasti kuvaohjaus ja erilaiset digitaaliset apuohjelmat.

Palvelun tarpeen turvaamiseksi on varauduttu ylimääräisen ryhmän toimintaan Repokankaan päiväkodin yhteydessä.

Vuorohoito on keskitetty Taulumäen päiväkodille, jatkettuja aukioloaikoja ei ole enää muissa yksiköissä.

Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön toiminnanohjausjärjestelmä Vesa sekä vakiinnutetaan laadunarviointijärjestelmä Valssi.

Varhaiskasvatussuunnitelman tämän vuoden teema on ohjattu leikki.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan valtakunnallinen ohjelma Valssi vakiintuu käytäntöön. Valssi on Kansallisen koulutuksen arviointikeskus Karvin laatima laadunarviointijärjestelmä, jota vakiinnutetaan koko Suomen varhaiskasvatukseen.	Valssi kysely henkilöstölle toteutuu keran vuodessa.	Laadunhallinnan tulokset käydään yksikössä kyselyn jälkeen läpi ja tulosten perusteella seuraavan vuoden varhaiskasvatussuunnitelmaan luodaan uusia tavoitteita.
2 Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmaan ja hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut hyvinvointitavoitteet toteutuvat. Panostetaan työnohjaukseen ja henkilöstön koulutukseen.	Kyselyn tuloksia seurataan laatimalla kolme kertaa vuodessa asiakastyytyväisyyskysely ja henkilöstön tyytyväisyyskysely Pulssi-kyselyllä.	Tulokset säilyvät nykyisellä tasolla (4,2/5).
3 Henkilöstön tehokas käyttö ja sijaiskäytäntöjen arviointi	Poissaolot, sijaisten määrä, sijaistoiminnan kustannukset, työhyvinvointi	Kevään 2025 aikana tehdään selvitys vakituisten sijaisten käyttöönotosta ja vaikutuksista suhteessa nykyiseen sijaiskäytäntöön verrattuna. Erityisesti arvioidaan toiminnan taloudellisuus, vaikutukset henkilöstön työhyvinvointiin sekä työnantajamielikuvaan.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Lakisääteisen henkilöstömitoituksen turvaaminen pitkällä tähtäimellä.	Hoitajasta sosionomiksi -koulutukseen osallistuvien varhaiskasvatuksen vaki-naisten työntekijöiden määrä.	Vuonna 2030 lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutuu.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 148 438	693 157	637 807	637 800	637 800
Toimintakulut	-12 610 926	-13 355 410	-13 772 923	-13 910 600	-14 049 700
Toimintakate	-11 462 488	-12 662 253	-13 135 116	-13 272 800	-13 411 900
Suunnitelman muk. poistot	-17 252	-30 840	-22 840	-22 840	-22 840
Tilikauden tulos	-11 479 739	-12 693 093	-13 157 956	-13 295 640	-13 434 740

Varhaiskasvatuksen vuoden 2025 talousarviossa on huomioitu varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuottoihin ja palvelurahalla tuotetun palvelun kustannuksiin vaikuttava tuloarajojen korotus. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän noin 55 000 € (8,0 %) edellisvuotta vähemmän. Hoitopäivämaksutuottojen arvioidaan vähenevän noin 26 000 €.

Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon varhaiskasvatuksen toimintakulujen kasvu on noin 418 000 € (3,1 %). Toimintakulujen kasvusta valtaosa, noin 403 000 € kohdistuu palvelujen ostoihin (muun muassa varhaiskasvatuksen palvelurahalla tuotetut palvelut). Avustusten (kotihoidontuki) määrä on vuoden 2024 tasolla, 600 000 €. Lasten määrä ja varhaiskasvatustalouden tarve ei ole vähentynyt. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksen talousarviossa on varauduttu ylimääräisen ryhmän perustamiseen Repokankaan päiväkodin yhteyteen.

Varhaiskasvatuksen toimintakate heikkenee noin 473 000 € (3,7 %) vuoden 2024 talousarvion verrattuna.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta on osa hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialaa. Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimialan yhteisen palvelualueen hallinto, hyvinvointi ja osallisuus lisäksi lautakunnan alaisuudessa toimii kaksi palvelualueetta: hyvinvointipalvelut (kirjastopalvelut, kulttuuri- ja tapahtumapalvelut, liikuntapalvelut, museopalvelut, nuorisopalvelut) ja Soisalo-opisto.

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan tehtävänä on vastata laadukkaiden ja monipuolisten hyvinvointipalveluiden sekä Soisalo-opiston palveluiden (vapaa sivistystyö, taiteen perusopetus) järjestämisestä yhteistyössä toimialan muiden palveluiden kanssa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 916 518	1 929 734	1 933 382	1 895 000	1 895 000
Toimintakulut	-10 449 757	-10 535 681	-10 819 036	-10 927 169	-11 036 482
Toimintakate	-8 533 238	-8 605 947	-8 885 654	-9 032 169	-9 141 482
Suunnitelman muk. poistot	-336 362	-448 800	-467 750	-467 750	-467 750
Tilikauden tulos	-8 869 600	-9 054 747	-9 353 404	-9 499 919	-9 609 232

Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta sisältää substanssilautakunnan, hyvinvointipalveluiden sekä Soisalo-opiston kustannukset. Substanssilautakunnan kustannukset ovat 22 920 € ja ne on jaettu kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin edellyttämällä tavalla hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan alaisille palveluille.

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 4 000 € (0,2 %) ja toimintakulujen noin 283 000 € (2,7 %). Toimintakulujen kasvua selittävät työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset sekä yleinen kustannusten kasvu.

Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän noin 280 000 € (3,3 %) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna.

6.3.4 Hyvinvointipalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvointipalveluiden tehtävänä on laadukkaiden ja vaikuttavien hyvinvointipalveluiden tuottaminen. Tällä pyritään kaupunkilaisten hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden vahvistamiseen sekä lisäämään asukkaiden viihtyvyyttä ja turvallisuuden tunnetta.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 220 607	1 212 410	1 209 912	1 171 500	1 171 500
Toimintakulut	-7 460 499	-7 541 961	-7 704 802	-7 781 769	-7 859 582
Toimintakate	-6 239 892	-6 329 551	-6 494 890	-6 610 269	-6 688 082
Suunnitelman muk. poistot	-330 630	-434 200	-456 900	-456 900	-456 900
Tilikauden tulos	-6 570 521	-6 763 751	-6 951 790	-7 067 169	-7 144 982

Hyvinvointipalveluiden vuoden 2025 talousarvio sisältää toimintatuotot ja toimintakulut kirjastopalveluiden, kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden, liikuntapalveluiden, museopalveluiden ja nuorisopalveluiden järjestämiseksi.

Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon hyvinvointipalveluiden toimintatuotot pienenevät noin 2 000 € (0,2 %) ja toimintakulut kasvavat noin 163 000 € (2,2 %). Toimintakate heikkenee noin 165 000 € (2,6 %).

6.3.4.1 Kirjastopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden kaupunginkirjasto tarjoaa kaikenikäisille käyttäjille mahdollisuuksia tietoon ja elämyksiin, uuden oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Kirjastopalvelut tukevat aktiivista kansalaisuutta, hyvinvointia, sananvapautta, monilukutaidon kehittymistä ja digikyvykkyyttä. Palvelun perustana ovat uusiutuva, monipuolinen ja monimuotoinen aineistokokoelma sekä ammattitaitoinen henkilökunta. Osana Lumme-kirjastoja Varkauden pääkirjasto ja Kangaslammin lähikirjasto toimivat niin fyysisessä tilassa kuin verkossa. Kirjaston moninaiset tilat ovat paikka yhteisöllisyydelle, kohtaamisille ja tapahtumille, mutta myös itsenäiselle työskentelylle ja oleskelulle. Oman palvelutuotannon lisäksi kirjasto tekee monipuolista yhteistyötä eri tahojen kanssa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kirjaston tapahtumatoiminnan kehittäminen	Tapahtumien ja osallistujien määrä.	Kirjastossa järjestetään toimintasuunnitelman mukaisesti ainakin viisi eri kohderyhmille suunnattua tapahtumaa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kirjasto on paikka, jossa asiakkaasta välitetään ja jossa asiakas viihtyy.	Asiakaspalaute	Kaikenikäisille käyttäjille on tarjolla monipuolisia kirjastopalveluja.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	114 273	95 060	93 162	94 100	94 100
Toimintakulut	-1 234 355	-1 243 227	-1 259 455	-1 272 000	-1 284 700
Toimintakate	-1 120 083	-1 148 167	-1 166 293	-1 177 900	-1 190 600
Suunnitelman muk. poistot	-3 525	-14 400	-9 400	-9 400	-9 400
Tilikauden tulos	-1 123 608	-1 162 567	-1 175 693	-1 187 300	-1 200 000

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna kirjastopalveluiden toimintatuottojen arvioidaan pienentyvän noin 2 000 € (2,0 %) ja toimintakulujen kasvavan noin 16 000 € (1,3 %). Toimintakate heikkenee noin 18 000 € (1,6 %) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna. Kustannusten kasvu kohdistuu pääosin henkilöstömenojen työ- ja virkaehtosopimusten mukaisiin korotuksiin sekä palveluiden ostoon. Kirjastoaineiston hankintaan varattu määräraha on 132 000 €.

6.3.4.2 Kulttuuri- ja tapahtumapalvelu

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa vastataan kulttuuripalvelujen järjestämisestä siltä osin, kun niistä ei vastaa jokin muu yksikkö. Kulttuuripalvelut ovat keskeisiä hyvinvointipalveluita, joiden avulla edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä henkistä kriisinkestävyttä.

Yleisen kulttuuritoiminnan painopiste on verkostoina toteutettavien tapahtumien (esim. Varkaus-päivät, Armas, MHAW, Lasten ja nuorten LomaVarkaus) koordinoimisessa sekä erilaisten erityisryhmien taidetoiminnassa. Myös muita vuodenkiertoon vakiintuneita tapahtumia tuotetaan. Yksikön osana toimivat savolauskuntien muodostama, Varkauden kaupungin hallinnoima Lastenkulttuurikeskus Verso sekä kolme kertaa vuodessa järjestettävät Vekara-Varkaus -tapahtumat. Lastenkulttuurituotannossa sitoudutaan laadukkaaseen lastenkulttuurin kriteereihin. Lisäksi yksikössä koordinoidaan neljän kunnan yhteistä Harrastamisen Suomen malli -hanketta, jossa tarjotaan maksuttomia harrastuksia peruskoululaisille heidän toiveisiinsa pohjautuen.

Vuoden 2025 painopisteenä on edistää kulttuuripalvelujen saavutettavuutta erilaisissa kohderyhmissä vahvistamalla aiempia hyväksi havaittuja toimintamalleja (esim. Kaikukortti). KulttuuriVarkaus2030-ohjelma valmistuu vuonna 2025 linjaamaan kaupunkiyhteisön erilaisten kulttuuritoimijoiden yhteistyötä, tavoitteita ja toimenpiteitä.

Reagoimme nopeasti toimintaympäristön muutoksiin tarpeen mukaan. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluissa vaalitaan ja edistetään kestävän kehityksen toimintatapoja ja arvoja.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kulttuurin saatavuuden ja saavutettavuuden edistäminen tuottamalla sisältöjä erilaisille kohderyhmille.	Tilaisuuksien määrä ja osallistumiskerrat.	50 000 osallistumiskertaa erilaisissa tapahtumissa, harrastuksissa, esityksissä ja työpajoissa.
2 Osallisuuden vahvistaminen kulttuuripalveluissa erilaisten toimintamallien avulla.	Vuosittainen suunnitelma osallisuuden tukemiseksi.	Suunnitelmaan kirjatut tavoitteet toteutuvat.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kuntalaisten hyvinvoinnin parantaminen kulttuurin avulla	TEA-viisari / kulttuuri	TEA-viisari: hyvä taso

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	308 127	308 000	337 250	337 200	337 200
Toimintakulut	-677 021	-659 399	-726 858	-734 100	-741 500
Toimintakate	-368 894	-351 399	-389 608	-396 900	-404 300
Tilikauden tulos	-368 894	-351 399	-389 608	-396 900	-404 300

Kulttuuri- ja tapahtumapalvelut sisältävät muun muassa kulttuuritapahtumien tuottamisen/järjestämisen, Vekara-Varkauden ja Verson toiminnan. Verson ja Vekara-Varkauden toimintaan on saatu vuosittain ulkopuolista rahoitusta. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 29 000 € (9,5 %) ja toimintakulujen 67 000 € (10,2 %). Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon toimintakate heikkenee noin 38 000 € (10,9 %).

6.3.4.3 Liikuntapalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Liikuntapalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita, turvallisia ja asiakaslähtöisiä hyvinvointipalveluita, joilla lisätään alueen elin- ja vetovoimaisuutta, parannetaan asukkaiden viihtyvyyttä sekä lisätään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Liikuntapalvelut omalta osaltaan vastaa hyvinvointikertomuksessa esitettyjen toimenpiteiden jalkauttamisesta ja toteuttamisesta.

Vuoden 2025 alusta voimaan tuleva TE-muutos aiheuttaa omat haasteensa paikkojen ja alueiden ylläpidolle. Näin ollen vuoden 2025 aikana kehitetään yhteistyötä muiden organisaatioiden, yhdistysten ja yritysten kanssa. Painopisteenä on myös työsuunnittelun kehittäminen ja käytettävissä olevien resurssien optimointi.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet: Warkaus-, Erli- ja Seniorikorttien hinnankorotus sekä toimitilan vuokrasopimuksen päivitys, tulojen lisäys 9 300 €.

Tasapainottamistoimenpiteen toteuttaminen vaatii toimivaltaisen viranomaisen päätöksen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen maksuttomalla liikuntaneuvonnalla sekä liikuntamahdollisuuksia järjestämällä.	Uimahalli: Kävijämäärä Muut liikuntapaikat: Tilojen käyttöaste ns. primetime-aikana (ma-pe klo 16.00-21.00) Liikuntaneuvonta: Asiakaskontaktit	Vuoden 2023 tasolla. Lähtötilanne: Uimahallin käyntimäärä: 103 788 Käyttöasteet: Liikuntatalo suuri sali 96 % Harjoitusjäähalli 57 % Kilpajäähalli 86 % Liikuntaneuvonta asiakaskontaktit: 87 kpl

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin lisääntyminen.	THL:n toteuttaman valtakunnallisen TEA-viisarin, hyvinvointikertomuksen sekä MOVE-testin tulokset.	Tulokset ovat valtakunnallisen keskitason yläpuolella.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	573 804	556 950	569 100	559 800	559 800
Toimintakulut	-4 019 462	-3 956 193	-3 962 044	-4 001 700	-4 041 700
Toimintakate	-3 445 658	-3 399 243	-3 392 944	-3 441 900	-3 481 900
Suunnitelman muk. poistot	-303 701	-333 600	-323 500	-323 500	-323 500
Tilikauden tulos	-3 749 360	-3 732 843	-3 716 444	-3 765 400	-3 805 400

Liikuntapalveluiden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 12 000 € (2,2 %) vuoden 2024 talousarvion verrattuna.

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna liikuntapalveluiden toimintakulujen arvioidaan kasvavan noin 6 000 € (0,1 %). Toimintakuluja kasvattavat työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset palkankorotukset ja palveluiden ostot. Toimintakulujen kasvua kompensoivat pienentyneet rakennusten ja huoneistojen hoitovuokrat. Avustusten määrä, 158 500 €, on vuoden 2024 tasolla. Toimintakate paranee noin 6 000 € (0,2 %) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna.

6.3.4.4 Museopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Museoiden tehtävänä on tutkia, kerätä, säilyttää, tulkita ja asettaa näytteille aineellista ja aineetonta perintöä. Museot ovat yleisölle avoimia, saavutettavia ja inklusiivisia. Museot edistävät monimuotoisuutta ja kestävää kehitystä ja toimivat yhdessä yhteisöjensä kanssa.

Varkautelaisten uusi museo, Varkauden museokeskus Konsti, avattiin Tehtaan koululle vuoden 2024 keväällä. Museokeskuksen myötä museoiden toiminta ja toimintaympäristö muuttuivat saavutettavammaksi, esteettömämmäksi ja yhteisöllisemmäksi uusien tilojen ja sisältöjen mahdollistamana. Museoiden sisällöt on rakennettu yhdessä yleisön ja yhteisön kanssa laajan osallisuustyön tuloksena. Museoiden visiona on olla kohtaamispaikka, teollisuusperinnön ja varkauteisuuden keskus Vanhan Varkauden keskellä. Näyttelysisältöjen ohessa uudistui myös museoiden palvelukonsepti, museokauppa, sekä tapahtumatuotanto. Museokeskus muodostuu Varkauden kulttuurihistoriallisesta museosta, taidemuseosta, sekä Lasten tehtaasta, joka on toiminnallinen näyttely lapsiperheille. Lisäksi museoiden osana on monitoimitila ja käsikirjasto, sali sekä näiden käytössä oleva keittiö.

Vuonna 2025 museotoiminnan painopisteinä ovat kokoelmatyö, tapahtumatuotanto ja uuden Varkauden museokeskus Konstin toiminnan vakiinnuttaminen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Varkautelaisten uuden museokeskus Konstin toiminnan vakiinnuttaminen.	Palautekysely syksyllä 2025. Asiakasmäärä.	Tavoitteena 14 000 kävijää. Museon kokeminen vaikuttavana toimijana yhteisössä.
2 Kokoelmatyön tekeminen näkyväksi ja sen tarpeiden kartoittaminen.	Kuukauden esineen esittely mediassa.	Tehdään yleisölle näkyväksi kokoelmatyötä ja esineitä esittelemällä 12 kohdetta tai museoesinettä vuodessa.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Museotoimen näkyvyyden lisääminen sisältöjen kautta ja taidemuseon toiminnan vahvistaminen.	Kiinnostus museotoimintaa kohtaan lisääntyy ja Vanha Warkaus -alueen yhteistyö tiivistyy entisestään.	Kuntalaiset ja matkailijat löytävät Varkauden museokeskus Konstin monipuoliset palvelut ja sisällöt.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	128 010	131 600	81 400	51 400	51 400
Toimintakulut	-815 031	-876 966	-884 491	-893 300	-902 200
Toimintakate	-687 022	-745 366	-803 091	-841 900	-850 800
Suunnitelman muk. poistot	-15 445	-79 700	-118 000	-118 000	-118 000
Tilikauden tulos	-702 466	-825 066	-921 091	-959 900	-968 800

Kaupunginhallitus päätti lisätä vuodelle 2025 museon tulouttamistavoitetta 30 000 €. Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon museopalveluiden toimintatuotot pienenevät noin 50 000 € (38,1 %) ja toimintakulut kasvavat noin 8 000 € (0,9 %). Toimintatuottojen heikkeneminen kohdistuu sekä tukiin ja avustuksiin että muihin tuottoihin. Toimintakulujen kasvu kohdistuu pääosin palveluiden ostoihin. Toimintakate heikkenee noin 58 000 € (7,7 %) vuoden 2024 talousarvioon verrattuna.

6.3.4.5 Nuorisopalvelut

Tilivelvolliset: hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, hyvinvoinnin edistämisen lautakunta

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Nuorisotyön tavoitteena on tukea nuorten kasvua itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä ja edistää nuorten osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Nuorisotyö edistää nuorten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja oikeuksien toteutumista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Tavoitteiden lähtökohtina ovat yhteisvastuu, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat, ympäristön ja elämän kunnioittaminen sekä monialainen yhteistyö.

Nuorisotyön muotoja Varkaudessa ovat: avoin nuorisotilatoiminta, erityisnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, koulunuorisotyö, osallisuus- ja Walkers-toiminta.

Toimintaympäristö on haasteellinen ja jatkuvassa muutoksessa, sen keskellä nuorisotyön eri työmuotojen tavoitteina on turvallisten ja viihtyisien arkiympäristöjen luominen, hyvinvoinnin tukeminen ja erilaisten ongelmien ehkäisy sekä korjaava työ. Yhteistyötä tehdään laajasti eri toimijoiden kanssa paikallisesti, alueellisesti sekä valtakunnallisesti.

Painopisteenä on pääosin hankerahoituksen varassa toteutettava koulunuorisotyö, tavoitteena on vakiinnuttaa tarpeelliseksi todettu työmuoto. Koulunuorisotyö tuo koulun arkeen yhteisöllisyyttä ja osallisuutta tavoittaen lähes koko ikäluokan, työ ulottuu myös nuorten vapaa-ajalle. Lasten ja nuorten osallisuuden rakenteet lastenparlamentti Warpaset ja nuorisovaltuusto Wanuva ovat vakiinnuttaneet toimintansa vaikuttamisen ja osallisuuden väylinä, ne vaativat kuitenkin panostusta ja myös matalimman kynnyksen vaikuttamiseen kehitetään uusia toimintamalleja.

Ohjaamo siirtyy nuorisopalveluiden vastuualueelle, kustannukset yhteensä -50 860 €.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Osallisuuden ja vaikuttamisen kehittäminen	Nuorten ja lasten osallisuuden foorumien lukumäärä	Nuorten ja lasten rakenteissa olevien osallistumisen ja vaikuttamisen foorumien toteutuminen suunnitelman mukaisesti, uusia toimintamalleja on hyödynnetty.
2 Koulunuorisotyön vakiinnuttaminen	Riittävä henkilöstöresurssi	Nuorisopalveluilla on koulunuorisotyöntekijä.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Nuorten Talo on alueen nuorten ja heidän kanssaan toimivien tahojen kohtaus-, vaikuttamis- ja palvelupaikka.	Kävijämäärät ja toimintojen asiakaspa-laute.	Nuorten Talolla toimivat keskeiset nuorten kanssa työtä tekevät tahot ja Talo tarjoaa nuorille turvallisen hyvinvointia sekä osallisuutta lisäävän vapaa-ajan-viettopaikan erilaisine harrastusmahdol-lisuuksineen sekä apua ja tukea erilaisissa elämäntilanteissa.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	96 394	120 800	129 000	129 000	129 000
Toimintakulut	-714 629	-806 176	-871 954	-880 669	-889 482
Toimintakate	-618 235	-685 376	-742 954	-751 669	-760 482
Suunnitelman muk. poistot	-7 958	-6 500	-6 000	-6 000	-6 000
Tilikauden tulos	-626 193	-691 876	-748 954	-757 669	-766 482

Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon nuorisopalveluiden toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 8 000 € (6,8 %). Toimintatuottojen kasvu kohdistuu etsivään nuorisotyöhön sekä koulunuorisotyöhön kohdistuviin avustuksiin. Toimintakulut kasvavat vuoden 2024 talousarvioon verrattuna noin 66 000 € (8,2 %). Toimintakulujen kasvu kohdistuu pääosin nuorisopalveluiden vastuualueelle siirtyvän ohjaamotoiminnan kustannuksiin. Toimintakate heikkenee noin 58 000 € (8,4 %).

6.3.5 Soisalo-opisto

Tilivelvolliset: Hyvinvointi- ja sivistysjohtaja, Soisalo-opiston rehtori, hyvinvoinnin edistämisen seutujaosto, hyvinvoinnin edistämisen lautakunta.

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Soisalo-opisto tarjoaa kaikenikäisille monipuolisia harrastus- ja opiskelumahdollisuuksia kansalaisopistossa sekä taiteen perusopetusta musiikkiopistossa, kuvataide-, käsityö-, taideleikki- ja tanssikouluissa. Toimimme Heinävedellä, Joroisissa, Leppävirralla, Pieksämäellä ja Varkaudessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Pito- ja vetovoiman säilyttäminen.	Harrastajien määrä.	Pysyy vuoden 2024 tasolla.
2 Monipuolisen ja laadukkaan tarjonnan säilyttäminen.	Ainealueiden lukumäärä.	Pysyy vuoden 2024 tasolla.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Soisalo-opisto tuottaa laadukkaat vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut.	Asiakastytytyväisyysskyselyt, osallistujien määrä.	Asiakastytytyväisyys säilyy edellisen vuoden tasolla. Osallistujien määrä pysyy edellisen vuoden tasolla.

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	695 912	717 324	723 470	723 500	723 500
Toimintakulut	-2 989 258	-2 993 720	-3 114 234	-3 145 400	-3 176 900
Toimintakate	-2 293 347	-2 276 396	-2 390 764	-2 421 900	-2 453 400
Suunnitelman muk. poistot	-5 732	-14 600	-10 850	-10 850	-10 850
Tilikauden tulos	-2 299 079	-2 290 996	-2 401 614	-2 432 750	-2 464 250

Vuoden 2024 talousarvioon verrattuna Soisalo-opiston toimintatuottojen arvioidaan kasvavan noin 6 000 € (0,9 %).

Soisalo-opiston toimintakulujen arvioitu kasvu noin 121 000 € (4,0 %). Merkittävin kasvu kohdistuu henkilöstömenoihin, joihin uutena menoeränä on budjetoitu verolliset kilometrikorvaukset.

Verrattuna vuoden 2024 talousarvioon toimintakate heikkenee noin 114 000 € (5,0 %).

6.4 TEKNINEN TOIMIALA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Toimialan organisaatio muodostuu kolmesta palvelualueesta: kaupunkisuunnittelu, kaupunkitekniikka ja rakennusvalvonta.

Toimialan tehtävänä on huolehtia kaavoituksesta, tonttijaosta, paikkatieto- ja karttapalveluista, alueiden hankinnasta ja luovutuksesta, liikenteestä, kaupunkirakenteen toimivuudesta, viihtyisyydestä ja turvallisuudesta, kaupunkikuvasta, joukkoliikenteen järjestämisestä, toimitiloista, yleisistä alueista, verkostoista, maa- ja vesiomaisuudesta laitteineen, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisista lupa- ja ilmoitusasioista, maisematyöluvista sekä muista toimialan lainsäädännössä ja muissa säädöksissä määritellyistä sekä muista erikseen määrätyistä tehtävistä.

Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteet talousarviossa

KAUPUNGINVALTUUSTON 4.12.2023 § 72 PÄÄTTÄMÄT TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET		
Tekninen toimiala	2025 €	2026 €
Katuvalojen sammutus keskustojen ulkopuolelta myös talvella	150 000	150 000
Kymmenen leikkikentän lakkautus	30 000	30 000
Kesäkukkien määrän vähentäminen	15 000	15 000
Kunnan hoitamat yksityistiet	17 000	17 000
Seutuvalvomosta irtautuminen	30 000	30 000
Venepaikkojen vähentäminen	7 000	7 000
Operatiiviset toimet	2 000	2 000

Kaupunki on hakenut maanmittauslaitokselta kaupungin hoitamien yksityisteiden: Alalammintien, Eliaksentien, Kaarretien, Murhilahdentien, Pöytäkankaantien ja Tykkätien yksityistietoimituksia. Osa em. yksityistietoimituksista siirtyy pidettäväksi alkuvuoden 2025 aikana. Säästötaivoite 17 000 €/v ei tule toteutumaan kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana.

Venepaikkojen vähentäminen toteutetaan tässä vaiheessa jättämällä hakujärjestelmästä venepaikkoja pois ja tarvittaessa niitä tullaan myöhemmin purkamaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Mahdollistetaan kehittyvä elinkeinoelämä	Tonttitarjonta	Yritystonttitarjonta on riittävä ja laadukas

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Mahdollistetaan kehittyvä elinkeinoelämä	Tonttitarjonta	Yritystonttitarjonta on riittävä ja laadukas

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Kiinteistöihin ja infraan liittyvät riskit (korjausvelka)	Korjausvelkaa pienennetään kaupunginvaltuuston hyväksymän investointilinjauksen mukaisesti.	Kohtalainen
Liian ohuen organisaation tuoma haavoittuvuus	Ainoastaan tärkeimmille avainhenkilöille on pystytty luomaan varahenkilöjärjestelmä. Muilta osin varahenkilöjärjestelmää ei nykyisillä resursseilla pystytty luomaan.	Kohtalainen

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	19 233 415	19 572 964	19 969 270	20 035 000	20 232 400
Valmistus omaan käyttöön	874 595	535 000	425 000	425 000	425 000
Toimintakulut	-23 212 176	-20 141 334	-20 366 270	-20 203 000	-20 406 400
Toimintakate	-3 104 166	-33 370	28 000	257 000	251 000
Suunnitelman muk. poistot	-6 784 915	-6 694 000	-6 434 100	-6 434 100	-7 014 100
Tilikauden tulos	-9 889 081	-6 727 370	-6 406 100	-6 177 100	-6 763 100

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova erä

Koko toimialan toimintatuottojen kasvuksi arvioidaan n. 0,4 M€ (2,0 %) vuoden 2024 alkuperäisestä talousarviosta. Tuottojen kasvu kohdistuu lähinnä ulkoisiin vuokratuottoihin, joihin on tehty indeksitarkistukset. Metsänmyyntituottotavoitteeksi on talousarvioon asetettu 250 000 €, mikä on n. 50 000 € edellisvuotta vähemmän.

Valmistusta omaan käyttöön arvioidaan toteutuvan 110 000 € edellisvuotta vähemmän.

Toimintakulujen kasvuksi on arvioitu n. 0,22 M€ (1,1 %). Kulujen kasvu kohdistuu lähinnä palvelujen ostoihin. Talousarvioon on varattu 250 000 € vanhan paloaseman purkukustannuksia varten. Sen sijaan tiliryhmien; henkilöstömenot, aineet tarvikkeet ja tavarat sekä muut toimintakulut kulujen arvioidaan toteutuvan edellisvuotta pienempinä.

Toimintakatteen arvioidaan paranevan n. 61 000 € vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henki- löstö/ TA2024	Henki- löstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	153	50	52	51	4	6	50	50
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja op- pisopimuslaiset	21	9	14	12	0	0	9	8
Sijaiset	10	7	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	184	66	66	63	4	6	59	58
Henkilötyövuodet	181,9	68,4	59,5	55,6	4,0	5,5	53,4	52,4

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Kiinteistöjen kartoitus (kiinteistöveroselvitys) valmistui syksyn 2024 aikana. Mahdolliset jälkiselvitystyöt jatkuvat vielä alkuvuoden aikana.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Toinen kaavasunnittelija irtisanoutui syksyn 2024 aikana. Avoimeksi jäänyttä tehtävää ei tässä vaiheessa säästösyistä täytetä vaan henkilöstöresurssia tullaan vahvistamaan sisäisin järjestelyin.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Suunnitelmavuosien aikana vapautuvien tehtävien täyttämisisä tullaan huomioimaan myös sisäisten siirtojen mahdollisuus.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tarvetta

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Niukkojen henkilöstöresurssien aiheuttama ajoittainen kiire ja henkinen kuormittavuus	Tarvittavista resursseista huolehtiminen sekä työntekijöiden tasapuolinen kohtelu ja hyvän ja vuorovaikutteisen työilmapiirin mahdollistaminen	Omasta työkyvystä huolehtiminen sekä työtehtävien oikea-aikainen priorisointi	Esihenkilö, henkilöstöhallinto ja työterveyshuolto

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön jaksaminen. Resursseista huolehtiminen talousarvion puitteissa.

6.4.1 Kaupunkisuunnittelu

Tilivelvolliset: tekninen johtaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Hyvinvointialueen kanssa neuvotellaan vuokrattujen toimitilojen jatkosta.

Edistetään mahdollisuuksien mukaan Päiviönsaaren ja Kämärin Master Plan suunnitelmaa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Konnansalon ja Kopolanniemen kaavoituksen eteneminen	Kaavoituksen eteneminen	Kaavat hyväksymiskäsittelyssä
Hertunrannan kehittäminen	Hertunrantaan laaditaan yleisten alueiden suunnitelma, joka mahdollistaa alueelle sijoittuvan kesäkahvila -tyyppisen toiminnan	Hertunrantaan voidaan osoittaa kesäkahvilan tapaisia myyntipisteitä kesällä 2025.

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hasinmäen teollisuusalueen jatkoaavoituksen aloittaminen	Kaavoituksen eteneminen	Kaava hyväksymiskäsittelyssä 2027-2028
Kaupunkiympäristön ja toimitilojen rakentamisessa huomioidaan hiilijalanjäljen vaikutukset.	Hanke- ja rakentamissuunnittelussa huomioidaan hiilijalanjälki, energiatehokkuus ja energiaratkaisut niin uudis- ja korjausrakentamisessa kuin kunnossapidossakin	Suunnitteluratkaisut tukevat hiilijalanjäljen hillitsemistä, painottavat energiatehokkuutta sekä huomioivat uusiutuvat energiaratkaisut.

TALOUS

Tuloarvot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	17 123 181	17 221 767	17 367 860	17 538 000	17 709 400
Valmistus omaan käyttöön	304 886	160 000	140 000	140 000	140 000
Toimintakulut	-16 922 687	-13 892 213	-13 945 460	-13 833 000	-13 969 400
Toimintakate	505 380	3 489 554	3 562 400	3 845 000	3 880 000
Suunnitelman muk. poistot	-3 834 079	-3 603 000	-3 470 400	-3 470 400	-4 050 400
Tilikauden tulos	-3 328 699	-113 446	92 000	374 600	-170 400

Kaupunkisuunnittelu -palvelualueen talousarvioon sisältyvät mm. toimitilojen sekä maa- ja vesialueiden vuokratuotot ja ylläpitomenot.

Toimintatuottojen kasvuksi on arvioitu n. 146 000 € verrattuna edelliseen vuoden talousarvioon. Sen sijaan valmistusta omaan käyttöön arvioidaan toteutuvan n. 20 000 € vähemmän.

Toimintakulujen kasvuksi on arvioitu n. 53 000 €, mikä kohdistuu tiliryhmään palvelujen ostot.

Toimintakatteen arvioidaan paranevan n. 73 000 € vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Vuoden 2027 suunnitelman mukaisissa poistoennusteissa on huomioitu Kankun koulun valmistumisen vaikutus poistoihin.

6.4.2 Kaupunkitekniikka

Tilivelvolliset: kaupungininsinööri, teknisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Infran hoito- ja investointiurakka päättyy keväällä 2026. Vuoden 2025 aikana pyritään kilpailuttamaan seuraava urakka siten, että urakkasopimus saadaan allekirjoitettua vuoden 2025 aikana.

Koulujen ilkivaltaan pyritään puuttumaan tehostetusti tekemällä yhteistyötä koulujen ja muiden viranomaisten kanssa.

Kankun koulun rakentaminen aloitetaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakentamishankkeet toteutetaan kustannustehokkaasti	Kustannusten toteutuminen kustannusarvioihin verrattuna	Hankkeiden lopulliset kustannukset ovat kustannusarvion mukaiset tai ylittävät kustannusarvion enintään 15 %.
Kiinnitetään huomiota turvallisuuteen ja hyvään kuntoon kaupungin omistamilla kulkuväylillä, katuverkolla, kiinteistöillä ja muilla yleisillä alueilla.	Korvattavien vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä ei lisääntynyt merkittävästi

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinnitetään huomiota turvallisuuteen ja hyvään kuntoon kaupungin omistamilla kulkuväylillä, katuverkolla, kiinteistöillä ja muilla yleisillä alueilla.	Korvattavien vahinkojen määrä	Vahinkojen määrä ei merkittävästi lisääntynyt

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	1 920 353	2 198 597	2 478 160	2 497 000	2 523 000
Valmistus omaan käyttöön	566 613	375 000	285 000	285 000	285 000
Toimintakulut	-5 855 968	-5 876 027	-6 038 460	-6 097 000	-6 157 000
Toimintakate	-3 369 002	-3 302 430	-3 275 300	-3 315 000	-3 349 000
Suunnitelman muk. poistot	-2 950 836	-3 091 000	-2 963 700	-2 963 700	-2 963 700
Tilikauden tulos	-6 319 837	-6 393 430	-6 239 000	-6 278 700	-6 312 700

Toimintatuottoja arvioidaan toteutuvan n. 280 000 € vuoden 2024 alkuperäistä talousarviota enemmän. Keski-Savon Vesi Oy:ltä tullaan laskuttamaan vuosittain n. 226 000 € lautakunnan 18.6.2024 § 100 päätöksen mukaista johtojen sijoittamismaksua. Maksu ei sisällynyt vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon.

Valmistusta omaan käyttöön arvioidaan toteutuvan n. 90 000 € edellisvuotta vähemmän.

Toimintakulujen kasvuksi on arvioitu n. 160 000 €. Toimintakuluissa on huomioitu Destian alueuran indeksitarkistus ja joukkoliikenteen kaupungin maksuosuuden kasvu. Lisäksi talousarviossa on määrärahavaraus siltojen kuntotarkistuksille.

Toimintakatteen arvioidaan paranevan n. 27 000 € vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

6.4.3 Rakennusvalvonta

Tilivelvolliset: rakennustarkastaja, teknisen lautakunnan jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Rakentamista koskevan lainsäädännön muutos tulee voimaan 1.1.2025, mikä aiheuttaa kokonaisvaltaisen muutoksen toimintaan. Säännöksiin lienee tulossa kuitenkin korjauksia vielä vuoden 2025 puolella, mikä aiheuttaa toimintaan yhä epävarmuutta. Uusi rakennusjärjestys saataneen käyttöön v. 2025 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Otetaan käyttöön Rakentamislain edellyttämät toimintamallit kokonaisvaltaisesti.	Lupien käsittelyaika, ohjeistuksen ajantasaisuus ja käyttökelpoisuus	Lupien käsittelyaika pysyy edelleen kohtuullisena nykyiseen verrattuna. Palvelutaso pidetään ennallaan.
Uudistettu taksa voimaan 1.1.2025 ja uusi rakennusjärjestys voimaan ensimmäisellä vuosipuoliskolla	Voimaantuloajankohdat	Uusi rakennusjärjestys voimassa 1.7.2025

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026–2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakentamislain siirtymäsäännösten (38, 38 a, 61 ja 68 a §) edellyttämien toimintatapojen käyttöönotto. Rakennusvalvonnan oman ohjeistuksen mukauttaminen lain tulkintaan.	Lupahakemusten ratkaiseminen pysyy aikatauluraamissa, maksunpalautuksia ei tarvitse tehdä.	Reagointi ja palvelut pysyvät sujuvina, vasteaika kohtuullinen
Seudullinen rakennusvalvontayksikkö perustetaan, isäntäkuntana toimii Pieksämäki.		Toiminta käynnistyy 1.1.2026

TALOUS

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	189 882	152 600	123 250	0	0
Valmistus omaan käyttöön	3 096	0	0	0	0
Toimintakulut	-433 521	-373 094	-382 350	-273 000	-280 000
Toimintakate	-240 544	-220 494	-259 100	-273 000	-280 000
Tilikauden tulos	-240 544	-220 494	-259 100	-273 000	-280 000

Rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksutuottoja arvioidaan toteutuvan n. 30 000 € vuoden 2024 talousarviota vähemmän.

Toimintakulujen arvioidaan toteutuvan lähes vuoden 2024 tasoisena.

Toimintakatteen arvioidaan heikkenevän n. 38 000 € verrattuna edellisen vuoden talousarvioon.

Suunnitelmavuosien 2026–2027 osalta on huomioitu seudullisen rakennusvalvontayksikön aloitus, isäntäkuntana Pieksämäen kaupunki.

7 TULOSLASKELMA

V. 2025 aloittavan Keski-Savon Työllisyysalueen luvut näkyvät tuloslaskelmassa monin eri tavoin. Ko. kohtia on kommentoitu erikseen alla olevien yhteydessä. Kokonaisuutena työllisyysalueen tulot ja menot on tuloslaskelmassa kustannusneutraalisti, eli alueen toiminnan vaikutus on +-0 Varkauden kaupungille.

Työllisyysalue perustetaan taseyksikkönä ja sen myötä vuodelle 2025 mentäessä siihen liittyvät tulot ja menot on helpommin hahmotettavissa kuin nyt talousarviovaiheessa.

Tuloslaskelmassa on otettu huomioon esitetyt niin veronkorotukset kuin myös talouden tasapainotustoimenpiteet (pl. sairauspoissaolosäästö 100 000 €).

7.1 TOIMINTATUOTOT

Toimintatuotot, €	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	MTA 2024	TA 2025	Muutos, € MTA2024/TA2025	Muutos, % MTA2024/TA2025
Toimintatuotot	28 418 565	27 542 254	27 762 254	32 994 372	5 202 118	18,7 %
Myyntituotot	7 484 385	7 548 898	7 768 898	13 141 668	5 342 770	68,8 %
Maksutuotot	950 261	959 360	959 360	910 990	-48 370	-5,0 %
Tuet ja avustukset	2 472 647	1 880 239	1 880 239	1 637 200	-243 039	-12,9 %
Muut toimintatuotot	17 511 272	17 153 757	17 153 757	17 304 514	150 757	0,9 %
Valmistus omaan käyttöön	874 595	535 000	535 000	425 000	-110 000	-20,6 %

Toimintatuotoissa näkyy Työllisyysalueen jäsenkuntien maksuosuudet 5,24 M€.

7.2 TOIMINTAKULUT

Toimintakulut, €	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	MTA 2024	TA 2025	Muutos, € MTA2024/TA2025	Muutos, % MTA2024/TA2025
Toimintakulut	-77 791 238	-77 384 009	-76 941 009	-86 290 510	-9 203 501	12,0 %
Henkilöstökulut	-30 687 443	-32 298 338	-32 206 772	-34 422 081	-2 115 309	6,6 %
Palkat ja palkkiot	-24 361 767	-25 889 636	-25 815 883	-27 834 770	-1 918 887	7,4 %
Henkilösivukulut	-6 325 676	-6 408 702	-6 390 888	-6 587 311	-196 423	3,1 %
Eläkekulut	-5 413 246	-5 647 792	-5 632 128	-5 742 911	-110 783	2,0 %
Muut henkilösivukulut	-912 430	-760 910	-758 760	-844 400	-85 640	11,3 %
Palvelujen ostot	-27 039 564	-25 162 609	-25 141 175	-29 860 656	-4 748 481	18,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-5 882 611	-5 878 977	-5 618 977	-5 828 279	-209 302	3,7 %
Avustukset	-3 097 518	-3 108 600	-3 108 600	-5 216 871	-2 033 271	65,4 %
Muut toimintakulut	-11 084 101	-10 935 485	-10 865 485	-10 962 623	-97 138	0,9 %

Toimintakulujen kasvussa näkyy Keski-Savon Työllisyysalue kahdessa kohdassa: Palveluiden ostossa on Varkauden maksuosuus n. 2,25 M€ ja Avustuksissa näkyy työmarkkinatuen kasvu n. 1,5 M€.

7.3 TOIMINTAKATE

Toimintakate, €	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	MTA 2024	TA 2025	Muutos, € MTA2024/TA2025	Muutos, % MTA2024/TA2025
Toimintakate	-48 498 078	-49 306 755	-48 643 755	-52 871 138	-4 111 383	8,5 %

Toimintakate heikkenee n. 4,1 M€ verrattuna vuoteen 2024. Tässä näkyy aiemmin mainitut työllisyysalueen kuluerät.

7.4 RAHOITUS

Rahoitus, €	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	MTA 2024	TA 2025	Muutos, € MTA2024/TA2025	Muutos, % MTA2024/TA2025
Verotulot	47 562 612	46 815 000	48 149 000	51 489 000	3 340 000	6,9 %
Valtionosuudet	7 495 709	3 918 011	3 733 316	5 905 741	2 172 425	58,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	1 871 596	2 635 000	726 000	858 500	132 500	18,3 %
Korkotuotot	1 139 296	1 150 000	1 150 000	1 295 000	145 000	12,6 %
Muut rahoitustuotot	2 471 867	3 025 000	1 116 000	1 595 500	479 500	43,0 %
Korkokulut	-1 693 831	-1 500 000	-1 500 000	-2 000 000	-500 000	33,3 %
Muut rahoituskulut	-45 735	-40 000	-40 000	-32 000	8 000	-20,0 %

Verotulojen kasvussa on mukana esitetyt veronkorotukset (n.2,6 M€).

7.4.1 VEROTULOT

Veroprosenttien osalta talousarvioesitys sisältää seuraavat korotukset:

Kunnallisvero (8,8% - veropohja 408 M€) +0,5%-yksikköä 1 750 000 €

Kiinteistövero:

- yleinen kiint.vero (1,45% - veropohja 330 M€) +0,1%-yksikköä 330 000 €

- vak.asuinrak. (0,55% - veropohja 479 M€) +0,1%-yksikköä 480 000 €

- muut asuinrak. (1,1% - veropohja 22 M€) +0,1%-yksikköä 22 000 €

Yhteensä: 2 582 000 €

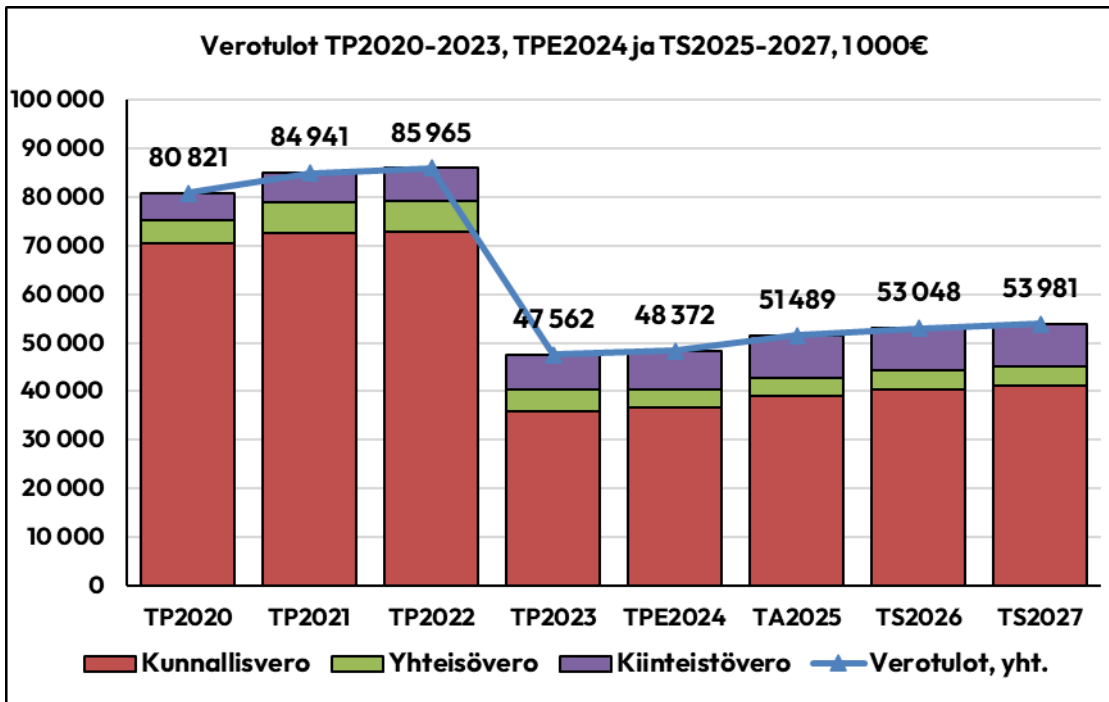
Talousarviovuoden 2025 verotulot

Vuoden 2025 verotulojen arvioinnin pohjana on käytetty Kuntaliiton ylläpitämää ja valtiovarainministeriön laskelmiin perustuvaa veroennustekehikkoa. Lukuihin on sisällytetty esitetyt veronkorotukset.

Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2025 yhteensä 51 489 T€.

VEROTULOT (1000 €)

	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TPE2024	TA2025	TS2026	TS2027
Verotulot, yht.	80 821	84 941	85 965	47 562	48 372	51 489	53 048	53 981
-muutos -%	2,4	5,1	1,2	-44,7	1,7	6,4	3,0	1,8
Kunnallisvero	70 514	72 661	72 886	35 914	36 787	39 165	40 499	41 225
-muutos -%	2,5	3,0	0,3	-50,7	2,4	6,5	3,4	1,8
Yhteisövero	4 842	6 245	6 386	4 420	3 632	3 562	3 787	3 994
-muutos -%	13,2	29,0	2,3	-30,8	-17,8	-1,9	6,3	5,5
Kiinteistövero	5 465	6 035	6 693	7 228	7 953	8 762	8 762	8 762
-muutos -%	-7,4	10,4	10,9	8,0	10,0	10,2	0,0	0
Tuloveroprosentti	21,00	21,00	21,00	8,36	8,8	9,30	9,30	9,3
Efekttiivinen veroaste	14,87	14,84	14,84	6,21	6,62	7,36	7,40	7,45

Kaupungin veroprosentit vuosilta 2009-2025

Veroprosentit	2008	2009	2010-2013	2014	2015-2016	2017-2022	2023	2024	2025
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	20,00	20,50	20,75	21,00	8,36	8,80	9,30
Kiinteistöveroprosentit									
Yleinen kiinteistövero	0,90	0,90	0,95	1,35	1,35	1,45	1,45	1,45	1,55
Vakituinen asuminen	0,35	0,35	0,40	0,40	0,40	0,50	0,50	0,55	0,65
Muut asuinrakennukset	0,95	0,95	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,10	1,20
Yleishyödylliset yhteisöt	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Voimalaitos	2,50	2,50	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85

7.4.2 VALTIONOSUUDET

Kunnan valtionosuudet muodostuvat seuraavasti:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM)
- Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta (OKM).
- vuodesta 2025 lähtien valtionosuuksia tulee myös TE24 – uudistukseen liittyen.

Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta itse päättää valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käyttötarkoituksesta.

Talousarviovuoden valtionosuudet

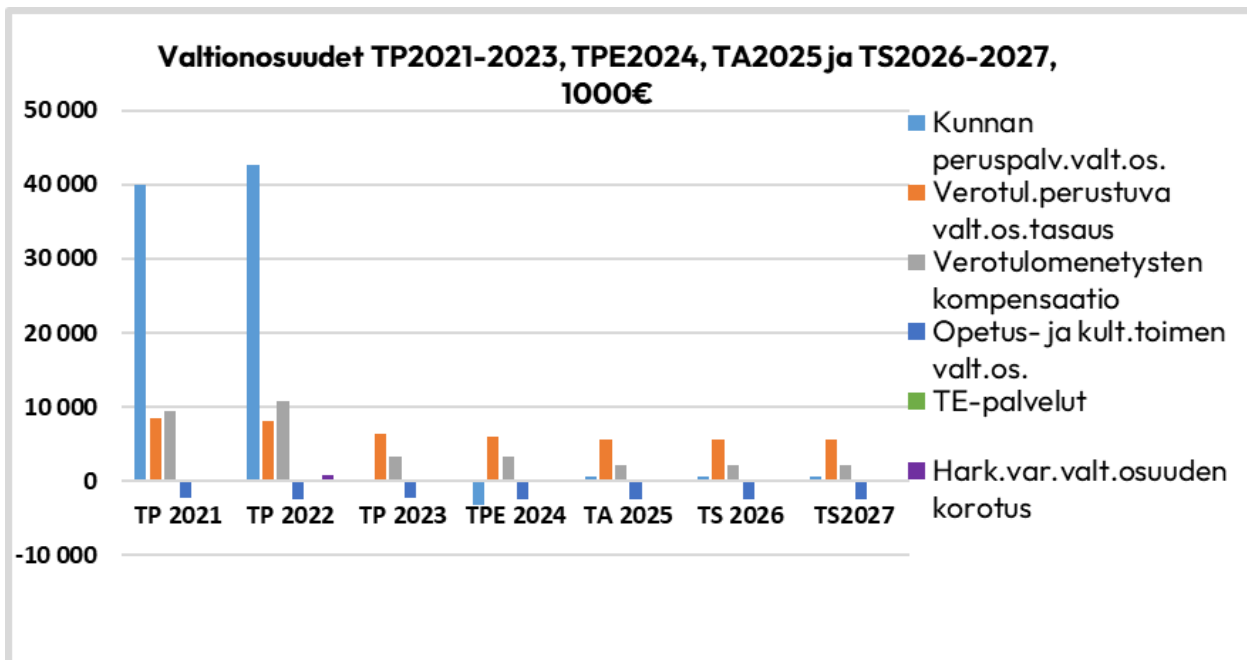
Seuraavassa taulukossa on nähtävillä valtionosuuksien vv. 2023-2024 muutos. Vuodelle 2025 valtionosuudet kasvavat TE-uudistuksen myötä, mutta kun se erotetaan, niin vertailukelpoinen valtionosuus on enää n. 2 M€. Alenema 2023 => 2025 on 5,4 M€

M€	2023	2024	2025
Valtionosuudet	7,4	3,6	2 (+ TE 3,7)

-5,4

Valtionosuudet TP2021-2022, TPE2024, TA2025 ja TS2026-2027

	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TPE2024	TA 2025	TS 2026	TS2027
Kunnan peruspalv.valt.os.	39 886	42 564	67	-3 245	652	652	652
Verotul.perustuva valt.os.tasaus	8 498	8 127	6 453	6 075	5 559	5 559	5 559
Verotulomenetysten kompensatio	9 527	10 868	3 323	3 310	2 101	2 101	2 101
Opetus- ja kult.toimen valt.os.	-2 230	-2 359	-2 347	-2 407	-2 407	-2 407	-2 407
TE-palvelut							
Hark.var.valt.osuuden korotus		830					
Valtionosuudet yhteensä	55 681	60 030	7 496	3 733	5 905	5 905	5 905

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtionosuudet	7 495 709	3 918 011	5 905 741	5 905 741	5 905 741
Kunnan peruspalv.valt.osuus	67 230	-3 180 321	652 052	652 052	652 052
Verotuloihin perustuva valtion	6 452 904	6 064 146	5 559 269	5 559 269	5 559 269
Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-2 347 453	-2 328 772	-2 406 885	-2 406 885	-2 406 885
Hark.var.valt.osuuden korotus	0	0	0	0	0
Verotulomenetysten kompensatio	3 323 028	3 362 958	2 101 305	2 101 305	2 101 305

7.4.3 KORKOTUOTOT JA -KULUT

Korkotuottoihin 1 295 000 € sisältyy antolainojen korkotuotot. Suurin korkotuotto kertyy Keski-Savon Vesi Oy:n antolainan korosta, joka on noin 800 000 €. Korkotuottoihin vaikuttavat myös tytäryhtiöille myönnettyjen lyhytaikaisten kassalainojen korkotuotot ja muun antolainauksen korkotuotot. Korkotuottojen kertyminen edellyttää tytäryhtiöiden korkojen maksukykyä.

7.4.4 MUUT RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot koostuvat pääosin Savon Energiaholding Oy:n osingosta, liikelaitoskuntayhtymän sekä mahdollisesti muiden kuntayhtymien peruspääoman koroista. Varkauden Aluelämpö Oy:n osingoksi on arvioitu 450 T€, joka yhtiön esityksen mukaan kirjattaisiin saatavaksi yhtiöltä. Toisin sanoen yhtiö ei maksaisi osinkoa, vaan se jäisi osingonmaksuvelaksi.

7.5 VUOSIKATE

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa kaupungin tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikate siirtyy rahoituslaskelman toiminnan rahavirran ensimmäiseksi eräksi.

Tasapainossa olevassa taloudessa vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot. Poistojen on kuitenkin vastattava keskimääräistä vuotuista korvausinvestointien tasoa.

Tulo-rahoituksen riittävyyttä arvioitaessa onkin syytä verrata vuosikatteen, poistojen ja poistonalaisten investointien omahankintamenojen määrän vastaavuutta.

Vuoden 2025 vuosikate on n. 5,5 M€. Tämä edellyttäen, että esitetyt säästöt ja veronkorotukset tulevat hyväksytyksi. Vuosikate riittää kattamaan suunnitelmanmukaiset poistot ja arvonalentumiset n. 75 %.

7.6 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

Käyttöomaisuuden poistot lasketaan kaupunginvaltuuston 16.12.2013 § 91 hyväksymän SUMU-poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto hyväksyi poistosuunnitelmaan 19.10.2015 § 57 muutoksen, jonka mukaan kaikki 3 000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kerralla.

Vuoden 2025 poistot ja arvonalentumiset ovat 7,3 M€.

7.7 TILIKAUDEN TULOS / ALI-/YLIJÄÄMÄ

Vuoden 2025 talousarvion tilikauden tulos on alijäämäinen 1,8 M€. Tämä edellyttäen, että esitetyt säästöt ja veronkorotukset tulevat hyväksytyksi.

7.8 TULOSLASKELMA

Tuloslaskelma, €	TP 2023	Alkuperäinen TA 2024	MTA 2024	TA 2025	Muutos, € MTA2024/TA2025	Muutos, % MTA2024/TA2025
Toimintatuotot	28 427 354	27 542 254	27 762 254	32 994 372	5 232 118	18,8 %
Myyntituotot	7 484 385	7 548 898	7 768 898	13 141 668	5 372 770	69,2 %
Maksutuotot	958 036	959 360	959 360	910 990	-48 370	-5,0 %
Tuet ja avustukset	2 473 661	1 880 239	1 880 239	1 637 200	-243 039	-12,9 %
Muut toimintatuotot	17 511 272	17 153 757	17 153 757	17 304 514	150 757	0,9 %
Valmistus omaan käyttöön	874 595	535 000	535 000	425 000	-110 000	-20,6 %
Toimintakulut	-77 920 948	-77 384 009	-76 941 009	-86 290 510	-9 299 501	12,1 %
Henkilöstökulut	-30 766 252	-32 298 338	-32 206 772	-34 422 081	-2 215 309	6,9 %
Palkat ja palkkiot	-24 419 995	-25 889 636	-25 815 883	-27 834 770	-2 018 887	7,8 %
Henkilösivukulut	-6 346 257	-6 408 702	-6 390 888	-6 587 311	-196 423	3,1 %
Eläkekulut	-5 431 095	-5 647 792	-5 632 128	-5 742 911	-110 783	2,0 %
Muut henkilösivukulut	-915 163	-760 910	-758 760	-844 400	-85 640	11,3 %
Palvelujen ostot	-27 080 118	-25 162 609	-25 141 175	-29 860 656	-4 719 481	18,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-5 882 794	-5 878 977	-5 618 977	-5 828 279	-209 302	3,7 %
Avustukset	-3 097 518	-3 108 600	-3 108 600	-5 216 871	-2 058 271	66,2 %
Muut toimintakulut	-11 094 266	-10 935 485	-10 865 485	-10 962 623	-97 138	0,9 %
Toimintakate	-48 618 999	-49 306 755	-48 643 755	-52 871 138	-4 177 383	8,6 %
Verotulot	47 562 612	46 815 000	48 149 000	51 489 000	3 340 000	6,9 %
Valtionosuudet	7 495 709	3 918 011	3 733 316	5 905 741	2 172 425	58,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	1 871 596	2 635 000	726 000	858 500	132 500	18,3 %
Korkotuotot	1 139 296	1 150 000	1 150 000	1 295 000	145 000	12,6 %
Muut rahoitustuotot	2 471 867	3 025 000	1 116 000	1 595 500	479 500	43,0 %
Korkokulut	-1 693 831	-1 500 000	-1 500 000	-2 000 000	-500 000	33,3 %
Muut rahoituskulut	-45 735	-40 000	-40 000	-32 000	8 000	-20,0 %
Vuosikate	8 310 918	4 061 256	3 964 561	5 382 103	1 467 542	37,0 %
Suunnitelman muk. poistot	-7 632 307	-7 524 494	-7 524 494	-7 300 000	224 494	-3,0 %
Suunnitelman muk. poistot	-6 910 784	-7 306 494	-7 306 494	-7 300 000	6 494	-0,1 %
Arvon alentumiset	-721 523	-218 000	-218 000	0	218 000	-100,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	678 611	-3 463 238	-3 559 933	-1 917 897	1 692 036	-47,5 %
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0	0,0 %
Varausten muutos	-650 000	0	0	0	0	0,0 %
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	28 611	-3 463 238	-3 559 933	-1 917 897	1 692 036	-47,5 %

Tunnusluvut:	TP2023	TA2024	TPE2024	TA2025
Toimintatuotot % toimintakuluista	36,5	35,2	35,9	38,2
Vuosikate % -poistoista	108,9	57,6	50,9	73,7
Vuosikate/asukas	421	211	178	283
Asukasluku	19 727	19 254	19 713	19 021

Sisältää:

- talouden tasapainottamistoimenpiteet, pois lukien:
  - sairauspoissaolojen vähentäminen 100 000 €
  - osa säästölistan säästöistä oli kahteen kertaan; nämä oikaistu.
- tuloveroprosentin nosto 0,50%: 8,80 => 9,30 = 1 750 000 €
- kunkin kiinteistövero% nosto 0,1% = 832 000 €

7.9 TOIMIALOITTAIN

Toimialoittain	MUUTETTU TA2024	TOIMIALAT TAE2025	TA2025	Muutos % MTA2024/ TA2025	TS2026	TS2027
Yleishallinto						
Toimintatuotot	3 286 410	3 562 948	3 562 948	8,4 %	3 555 674	3 629 542
Toimintakulut	-10 864 732	-14 038 820	-13 818 760	26,7 %	-14 031 958	-14 248 318
Toimintakate	-7 578 322	-10 475 872	-10 255 812	34,7 %	-10 476 284	-10 618 776
Keski-Savon työllisyysalue						
Toimintatuotot	0	5 242 046	5 242 046	0,0 %	5 294 463	5 347 454
Toimintakulut	0	-5 242 046	-5 242 046	0,0 %	-5 294 463	-5 347 454
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala						
Toimintatuotot	4 591 053	4 180 808	4 220 108	-8,1 %	4 188 000	4 194 500
Toimintakulut	-46 050 994	-46 893 274	-46 863 434	1,8 %	-47 413 469	-47 887 682
Toimintakate	-41 459 941	-42 712 466	-42 643 326	2,9 %	-43 225 469	-43 693 182
Tekninen toimiala						
Toimintatuotot	19 884 791	19 969 270	19 969 270	0,4 %	20 035 000	20 232 400
Valmistus omaan käyttöön	535 000	425 000	425 000	-20,6 %	425 000	425 000
Toimintakulut	-20 025 283	-20 366 270	-20 366 270	1,7 %	-20 203 000	-20 406 400
Toimintakate	394 508	28 000	28 000	-92,9 %	257 000	251 000
Koko kaupunki yhteensä	MUUTETTU TA2024	TOIMIALAT TAE2025	TA2025	Muutos % MTA2024/ TA2025	TS2026	TS2027
Toimintatuotot	27 762 254	32 955 072	32 994 372	18,8 %	33 073 137	33 403 896
Valmistus omaan käyttöön	535 000	425 000	425 000	-20,6 %	425 000	425 000
Toimintakulut	-76 941 009	-86 540 410	-86 290 510	12,1 %	-86 942 890	-87 889 854
Toimintakate	-48 643 755	-53 160 338	-52 871 138	8,6 %	-53 444 753	-54 060 958
Verotulot	48 149 000	48 907 000	51 489 000	6,9 %	53 048 000	53 981 000
Valtionosuudet	3 733 316	5 905 741	5 905 741	58,2 %	5 905 741	5 905 741
Korkotuotot	1 150 000	1 295 000	1 295 000	12,6 %	1 295 000	1 295 000
Muut rahoitustuotot	1 116 000	1 145 500	1 595 500	43,0 %	1 145 500	1 145 500
Korkokulut	-1 500 000	-2 000 000	-2 000 000	33,3 %	-2 000 000	-2 000 000
Muut rahoituskulut	-40 000	-32 000	-32 000	-20,0 %	-32 000	-32 000
Vuosikate	3 964 561	2 060 903	5 382 103	37,0 %	5 917 488	6 234 283
Suunnitelman muk. poistot	-7 306 494	-7 300 000	-7 300 000	-0,1 %	-7 301 569	-7 883 155
Arvon alentumiset	-218 000	0	0	-100,0 %	0	0
Tilikauden tulos	-3 559 933	-5 239 097	-1 917 897	-47,5 %	-1 384 081	-1 648 872
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 559 933	-5 239 097	-1 917 897	-47,5 %	-1 384 081	-1 648 872

Sisältää:

- talouden tasapainottamistoimenpiteet, pois lukien:
  - sairauspoissaolojen vähentäminen 100 000 €
  - osa säästölistan säästöistä oli kahteen kertaan; nämä oikaistu.
- tuloveroprosentin nosto 0,50%: 8,80 => 9,30% = 1 750 000 €
- kunkin kiinteistövero% nosto 0,1% = 832 000 €

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sito- vuus* N B	Menoarviot	Tuloarviot
		TA2025	TA2025
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Yleishallinto			
Keskusvaalilautakunta	N	89 912	40 000
Kaupunginvaltuusto	N	114 093	0
Tarkastuslautakunta	N	80 144	80 144
Kaupunginhallitus	N	8 227 853	253 000
Konsernipalvelut	N		
Talouspalvelut	N	328 949	35 000
Henkilöstöpalvelut	N	1 675 757	704 850
Hallinto- ja tietohallintopalvelut	N	2 288 971	1 436 873
Tukipalvelut/ostopalvelut	N	1 013 081	1 013 081
Keski-Savon työllisyysalue	N	0	0
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala			
Hallinto, hyvinvointi ja osallisuus	N	639 786	639 786
Perusopetus	N	21 631 689	10 091 133
Varhaiskasvatus	N	13 772 923	6 378 807
Hyvinvointipalvelut	N	7 704 802	1 209 912
Soisalo-opisto	N	3 114 234	723 470
Tekninen toimi			
Kaupunkisuunnittelu	N	13 945 460	17 507 860
Kaupunkitekniikka	N	6 038 460	2 763 160
Rakennusvalvonta	N	382 350	123 250
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulo	B		51 489 000
Valtionosuudet	B		5 905 741
Korkotulot	B		1 295 000
Muut rahoitustulot	B		1 595 500
Korkomenot	B	2 000 000	
Muut rahoitusmenot	B	32 000	
Satunnaiset erät	B		0
INVESTOINTIOSA			
Tekninen toimi			
Maa- vesialueet	B	200 000	200 000
Rakennukset	B	8 400 000	210 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 558 000	356 500
Aineettomat hyödykkeet		0	
Satamat	B	0	0
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala			
Liikuntapaikat, kiinteät rak. Ja laitteet	B	100 000	
Kaupunginhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	165 000	0
Osakkeet ja osuudet	B	30 000	0
Irtainomaisuus			
Yleishallinto	B	207 500	0
Kasvu- ja oppimisen lautakunta	B	0	0
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	B	164 000	0
Tekninen toimi	B	180 000	0
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B	500 000	
Antolainasaamisten vähennykset	B		1 659 390
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		19 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	15 000 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		2 000 000
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen		1 303 493	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		111 888 457	111 888 457

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= sitovuus nettomäärärahat/-tuloarviot

8 INVESTOINNIT

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA TASERYHMITÄIN

Taseryhmä		TP 2023	TA 2024	TA2025	TS 2026	TS 2027
Maa- ja vesialueet ja tontit	M	-46 061	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	T	111 260	200 000	200 000	200 000	200 000
	Netto	65 200	0	0	0	0
Rakennukset	M	-7 105 608	-5 380 000	-8 400 000	-8 990 000	-10 200 000
	T	149 400	120 000	210 000	0	0
Yhteensä	Netto	-6 956 208	-5 260 000	-8 190 000	-8 990 000	-10 200 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
- Tekninen toimiala	M	-1 808 751	-2 630 000	-2 558 000	-2 140 000	-2 285 000
- Tekninen toimiala	T	0	175 000	356 500		
- Liikuntapaikat ja -alueet	M	-225 369	-140 000	-100 000	-200 000	0
- Liikuntapaikat ja -alueet	T	47 400				
Yhteensä	Netto	-1 986 720	-2 595 000	-2 301 500	-2 340 000	-2 285 000
Koneet ja kalusto						
- Tekninen toimiala	M	-36 370	0	-180 000	-30 000	-30 000
- Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	M	-357 112	-190 440	-164 000	-110 000	-96 000
- Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	T	30 600				
- Yleishallinto	M	-199 275	-225 000	-207 500	-100 000	-100 000
Yhteensä	Netto	-562 157	-415 440	-551 500	-240 000	-226 000
Aineettomat hyödykkeet						
- Yleishallinto	M	-77 757	-120 000	-165 000	-100 000	-100 000
- Tekninen toimiala	M	-79 231	-40 000	0	0	0
Yhteensä	Netto	-156 988	-160 000	-165 000	-100 000	-100 000
Osakkeet ja Osuudet						
	M	-187 500	-100 000	-30 000	0	0
	T	0	0	0		
Yhteensä	Netto	-187 500	-100 000	-30 000	0	0
Investoinnit yhteensä	M	-10 123 034	-9 025 440	-12 004 500	-11 870 000	-13 011 000
	T	338 660	495 000	766 500	200 000	200 000
	Netto	-9 784 374	-8 530 440	-11 238 000	-11 670 000	-12 811 000

INVESTOINNIT HANKKEITTAIN / INVESTOINTISUUNNITELMA

INVESTOINTISUUNNITELMA	M/T	TA 2024	TA 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kohde		alkuperäinen	LTK			
MAA- JA VESIALUEET						
9000 Maa-alueet	M	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Maa-alueet	T	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
9015 Teollisuustonttien jalostaminen	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Maa- ja vesialueet yhteensä	Menot	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
	Tulot	200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
	Netto	0	0	0	0	0

RAKENNUKSET	M/T	TA 2024	TA 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
			LTK			
Yleishallinto						
9102 Kaupungintalo	M	-80 000	-110 000	-110 000	-500 000	-400 000
Yleishallinto yhteensä	Menot	-80 000	-110 000	-110 000	-500 000	-400 000
	Tulot					
	Netto	-80 000	-110 000	-110 000	-500 000	-400 000
Sivistystoimi						
Perusopetus						
9311 Waltterin koulu C-osa	M	0	-150 000	-30 000	-250 000	
9314 Könönpellon koulu	M	-450 000	-310 000	-310 000	-400 000	-8 000 000
9314 Könönpellon koulu	T	120 000	210 000	210 000		
9324 Kankun koulu	M	-350 000	-7 250 000	-7 250 000	-7 250 000	
Perusopetus yhteensä	Menot	-800 000	-7 710 000	-7 590 000	-7 900 000	-8 000 000
	Tulot	120 000	210 000	210 000	0	0
	Netto	-680 000	-7 500 000	-7 380 000	-7 900 000	-8 000 000
Lasten päivähoito						
9301 Päiviönsaaren päiväkoti	M	-30 000				
9306 Kankunharjun päiväkoti	M		-80 000	-80 000		
9304 Taulumäen päiväkoti	M		-100 000	-100 000		
Lasten päivähoito yhteensä	Menot	-30 000	-180 000	-180 000	0	0
	Tulot					
	Netto	-30 000	-180 000	-180 000	0	0
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö						
9331 Soisalo-opisto	M		-80 000	-80 000		0
Kansalaisopistojen vapaa sivistystyö yhteensä	Menot	0	-80 000	-80 000	0	0
	Tulot					
	Netto	0	-80 000	-80 000	0	0
Kirjastotoiminta						
9333 Kirjasto	M		-100 000	-100 000		-400 000
Kirjastotoiminta yhteensä	Menot	0	-100 000	-100 000	0	-400 000
	Tulot					

	Netto	0	-100 000	-100 000	0	-400 000
Liikunta ja ulkoilu						
9340 Kämärin jääurheilukeskus	M	-40 000				
9341 Uimahalli	M	-100 000	-190 000	-140 000	-140 000	-600 000
9342 Liikuntatalo	M		-80 000	0		-500 000
Liikunta ja ulkoilu yhteensä	Menot	-140 000	-270 000	-140 000	-140 000	-1100 000
	Tulot					
	Netto	-140 000	-270 000	-140 000	-140 000	-1100 000
Teknisen toimialan rakennukset						
9400 Pelastusasema	M	-4 050 000				
9401 Kangaslammin pelastusasema	M	-80 000				
9361 Varikko	M		0	0		
Teknisen toimialan rakennukset, yhteensä	Menot	-4 130 000	0	0	0	0
	Tulot					
	Netto	-4 130 000	0	0	0	0
9831 Lukitus ja kulunvalvonta					-150 000	
xxxx Ennalta arvaamattomat LVISA korjaukset	M	-100 000	-150 000	-100 000	-150 000	-150 000
9390 Ennalta arvaamattomat rakennekorjaukset	M	-100 000	-150 000	-100 000	-150 000	-150 000
Rakennukset yhteensä	Menot	-5 380 000	-8 750 000	-8 400 000	-8 990 000	-10 200 000
	Tulot	120 000	210 000	210 000	0	0
	Netto	-5 260 000	-8 540 000	-8 190 000	-8 990 000	-10 200 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	M/T	TA 2024	TA 2025	TA 2025	TS 2026	TS 2027
			LTK			
Kadut, viheralueet ja satamat						
9501 Katujen rakentaminen	M	-500 000	-788 000	-788 000	-250 000	-305 000
9501 Katujen rakentaminen	T		346 500	346 500		
9502 Katujen perusparantaminen	M	-530 000	-650 000	-650 000	-580 000	-580 000
9503 Katujen suunnittelu	M	-30 000	-50 000	-50 000	-40 000	-40 000
9510 Maastomittaukset	M	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
9529 Keskustan kehittäminen	M	-30 000	-30 000	-30 000	-100 000	-200 000
9505 Uusintapäällysteet	M	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000	-500 000
9531 Puistot ja leikkipaikat	M	-410 000	-100 000	-60 000	-230 000	-230 000
9566 Venesatamien peruskorjaus	M	-40 000	-50 000	-40 000	-50 000	-50 000
9672 Katuvalaistus	M	-30 000	-30 000	-30 000	-40 000	-170 000
9506 Liikennevalot	M	-170 000	-200 000	-200 000	-200 000	-20 000
9640 Liikenneturvallisuustyö	M	-30 000	-30 000	-30 000	-40 000	-40 000
9504 Päällystystyöt	M		-50 000	-50 000	-100 000	-40 000
9613 Green Corridor	M	-400 000	-20 000	-20 000		
Green Corridor	T	175 000	10 000	10 000		
9829 Kiinteistöjen sähköautojen latauspisteet	M		-100 000	-100 000		
9650 Ennalta arvaamattomat kohteet	M		-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

9701 Satamien kehittäminen	M	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kadut, viheralueet ja satamat yhteensä	Menot	-2 630 000	-2 608 000	-2 558 000	-2 140 000	-2 285 000
	Tulot	175 000	356 500	356 500	0	0
	Netto	-2 455 000	-2 251 500	-2 201 500	-2 140 000	-2 285 000
Liikuntapaikat ja -alueet						
3472 Kisapuisto ja muut ulkokentät	M	-40 000	-50 000	-50 000	-200 000	
3473 Kämäri	M	-20 000	-50 000	-50 000		
3475 Ladut ja kuntopolut	M	-20 000				
3478 Vattuvuoren urheilualue	M	-60 000				
Liikuntapaikat- ja alueet yhteensä	Menot	-140 000	-100 000	-100 000	-200 000	0
	Tulot				0	0
	Netto	-140 000	-100 000	-100 000	-200 000	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	Menot	-2 770 000	-2 708 000	-2 658 000	-2 340 000	-2 285 000
	Tulot	175 000	356 500	356 500	0	0
	Netto	-2 595 000	-2 351 500	-2 301 500	-2 340 000	-2 285 000

KONEET JA KALUSTO	M/T	TA 2024	TA 2025 LTK	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tekninen toimiala	M		-180 000	-180 000	-30 000	-30 000
Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala	M	-190 440	-164 000	-164 000	-110 000	-96 000
Yleishallinto	M	-225 000	-207 500	-207 500	-100 000	-100 000
Koneet ja kalusto yhteensä	Menot	-415 440	-551 500	-551 500	-240 000	-226 000
	Tulot					
	Netto	-415 440	-551 500	-551 500	-240 000	-226 000

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET						
Yleishallinto	M	-120 000	-165 000	-165 000	-100 000	-100 000
Tekninen toimiala	M	-40 000				
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Menot	-160 000	-165 000	-165 000	-100 000	-100 000
	Tulot					
	Netto	-160 000	-165 000	-165 000	-100 000	-100 000
OSAKKEET JA OSUUDET						
Osakkeiden ja osuuksien hankinta						
Pohjois-Savon pääomasijoitusrahasto	M	-100 000				
Lentopaikkayhtiö JoWa Aviation Oy	M		-30 000	-30 000		
Muut mahdolliset osakehankinnat	M					
Osakkeet ja osuudet yhteensä	Menot	-100 000	-30 000	-30 000	0	0
	Tulot					
	Netto	-100 000	-30 000	-30 000	0	0

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	Menot	-9 025 440	-12 404 500	-12 004 500	-11 870 000	-13 011 000
	Tulot	495 000	766 500	766 500	200 000	200 000
	Netto	-8 530 440	-11 638 000	-11 238 000	-11 670 000	-12 811 000

INVESTOINTIHANKKEET VUONNA 2025

Maa- ja vesialueet

9000 Maanhankinta

T 200 000
M 150 000

Kunnan maanhankinnan tulee olla etupainotteista ja tätä varten tulee olla riittävä määrärahavaraus, vaikka hankinnan kohteet eivät ole kokonaisuudessaan etukäteen tiedossa.

Hankkeen investointityyppi: Uushankinta

Hankekuvaus: Tulo-odotus edellyttää, että joitakin asunto- ja liike/teollisuustontteja myydään vuonna 2024.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Tulot	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kulut	150 000	150 000	150 000	150 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen				

9015 Teollisuustonttien kunnostaminen

M 50 000

Hankkeen investointityyppi:

Hankekuvaus: Määrärahalla parannetaan asemakaavassa olevien teollisuustonttien rakennettavuutta tekemällä pinta-raivauksia ja tasauksia valmiiksi.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Tulot				
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen				

9050 Tonttitarjonnan parantaminen

OMAKOTITONTIT

Kaupungilla on luovutuskelpoisia omakotitontteja seuraavasti:

Luttila	4
Lehtoniemi	13
Häyriä	7
Puurtila	31
Reporinne	3
Taipale	14, joista 3 omarantaisia, tarjouskilpailu niistä päättyi 31.10.2024
Teerimäki	9
Kommila	2
Lajunniemi	2
Huhtaus	1
Kuivaniemi	10
Kangaslampi	8
Yhteensä	105

Tontteja on siis määrällisesti riittävästi; sijainti ja muut laatutekijät voisivat sen sijaan olla parempiakin. Pääpaino kaavoituksessa ovat omarantaiset ja rannan läheiset tontit.

Maa- ja vesialueet yhteensä

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Tulot	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				

Vaikutus poistojen kautta tulokseen				

Rakennukset

Toimitilojen investointiohjelman tavoitteena on järjestää hallintokuntien palvelutuotannolle toimintojen edellyttämät tilat.

Toimintoja on keskitetty mahdollisimman harvoihin rakennuksiin. Tyhjentyneet rakennukset pyritään ensisijaisesti myymään. Mikäli ostajaa ei löydy, tilat vuokrataan tai rakennus puretaan. Suojelupäätökset ovat muodostuneet esteeksi rakennusten purkamiselle. Tyhjentyneiden rakennusten ylläpitokustannukset pyritään minimoimaan ja rakennusten kylmilleen laittamisen edellytykset selvitetään. Kiinteistöjen ja rakennusten omistajana kaupunki on vastuussa toimitilojen terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Laki rakennusperinnön suojelemisesta myös edellyttää omistajaa huolehtimaan rakennuksen säilymisestä.

Kaupungin omistamissa rakennuksissa on korjaustarpeita huomattavasti enemmän kuin määrärahojen puitteissa pystytään korjaamaan. Nykyisillä raha- ja henkilöresursseilla korjausvelka kasvaa tai ei ainakaan vähene ja varsinkin tyhjäksi jääneet rakennukset rapistuvat.

Investointiohjelmaan korjauskohteita tärkeysjärjestykseen asetettaessa, ensisijaiset kriteerit ovat tilojen ja piha-alueiden terveellisyys ja turvallisuus sekä kiinteistöihin sidotun pääoman arvon säilyminen. Merkittävin yksittäinen toimenpide korjausvelan hallinnassa on ollut Hyvinvointikeskus Aallon valmistuminen vuonna 2021. Tästä huolimatta kaupungin omistamien toimitilakiinteistöjen korjausvelan suuruudeksi on arvioitu yli sadaksi miljoonaksi euroksi.

Vuosi	Investoinnit, netto	Poistot
2008	2 267 117	2 353 499
2009	1 190 855	2 384 554
2010	2 894 013	2 503 587
2011	2 343 913	2 601 818
2012	1 162 126	2 319 810
2013	3 021 425	2 330 033
2014	1 497 561	2 210 109
2015	2 385 487	2 214 899
2016	6 291 580	2 231 461
2017	7 085 927	2 469 055
2018	5 505 874	2 846 840
2019	5 820 127	3 000 400
2020	4 709 024	3 233 114
2021	6 782 087	3 228 491
2022	2 737 775	3 026 667
2023	6 956 208	3 076 896

Rakennusten pitkä poisto aika (yleensä 40 v ja tasapoisto) pienentävät suhteellista poistojen määrää, kun sitä verrataan muihin käyttöomaisuuseriin. Vuoden 2012 jälkeen tehtyjen investointien poistoajat ovat selkeästi lyhyemmät. Investointien puristaminen poistojen tasoon on äärimmäisen vaikeaa, kun tiedetään kiinteistöjen korjaustarpeet.

Esitettyyn investointiohjelmaan on syytä suhtautua varauksella, koska korjaustarpeiden määrästä johtuen kesken vuoden ohjelmaan joudutaan ottamaan hankkeita, jotka on suunniteltu toteutettavaksi myöhemmän ajankohtana. Korjausrakentamisen luonteesta johtuen rakennustöiden aikana voi paljastua odottamattomia vaurioita, jotka joudutaan korjaamaan työn aikana, mistä johtuen kustannusarvioit ovat suuntaa antavia. Kaikkiin kohteisiin ei myöskään ehditä talousarvion laadintavaiheessa tekemään tarkkoja kustannusarvioita.

Toimitiloissa esiintyvistä sisäilmaongelmista johtuen on mahdollista, että investointisuunnitelmaan joudutaan myös tästä syystä tekemään muutoksia.

YLEISHALLINNON RAKENNUKSET

9102 Kaupungintalo

110 000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu; **60 000 e**

Hankekuvaus: C- osan IV-koneiden uusiminen, suunnittelu

IV koneet ovat 90- luvulta ja elinkaarensa päässä. Koneissa on ollut käyntihäiriöitä ja ne tulee uusia lähivuosina. IV koneiden uusinta tulee suunnitella ensin. Samalla tarkastellaan nykyisen C-osan konehuoneen riittävyyttä pinta-alan suhteen uusille koneille, tarvittaessa suunnitellaan laajennus nykyiseen konehuoneeseen. Määrärahamuutosten takia hanke siirtyi vuodelta 2024.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; **50 000 e**

Hankekuvaus: C-osan 1krs tiivistyskorjaukset

C-osan 1. kerroksen ulkoseinän ja lattiarakenteiden liittymiskohdissa on havaittu ilmavuotoja, jotka voivat vaikuttaa sisäilman laatuun. Rakenneliittymät tiivistyskorjataan ja pinnat uusitaan tarvittavilta osin. Vastaava korjaus suoritettiin vuonna 2024 samassa kerroksessa saneerattaviin TE-toimiston tiloihin. Esitetyllä määrärahalla tiivistyskorjataan C-osan 1. kerroksen loput tilat, joissa Waka Oy on vuokralaisena.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	110 000	110 000	110 000	110 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	4 400	4 400	4 400	4 400

SIVISTYSTOIMEN RAKENNUKSET

PERUSKOULUT

Waltterin koulu A ja C-osat

30 000

9312 A-osa

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; 120 000 e, **KJ: 0 e**

Hankekuvaus: A-osan 105 luokahuoneen tilamuutos lastauslaituriksi (A-osa on Osmajoentien puoleinen rakennus)

Waltterin koulun pääsisäänkäynti Urheilukadun puolella on toiminut myös vastaanotetun tavarän reittinä. Haasteena on ollut saapuvan tavarän säilytys. Sisäänkäynnin ja poistumisreittien yhteyteen ei saa varastoida mitään tavaraa, tämä on ollut haasteena kohteessa muodostaen samalla turvallisuusriskin.

Luokkatila 105 ei ole aktiivisessa käytössä ja se sijaitsee pääsisäänkäynnin läheisessä yhteydessä, A-osan puolella. Toive kyseisen tilan muuttamisesta varastointiin soveltuvaksi on tullut myös käyttäjien toimesta. Alustavien suunnitelmien mukaan tilan 105 ulkoseinään puhkaistaan tarvittava oviaukko, asennetaan uusi nosto-ovi, rakennetaan kevyt lastauslaituri, tehdään tarvittavat talotekniikkamuutokset sekä levennetään piha-alueen liittymää tavarän vastaanottoa varten. Esitettyyn määrärahaan sisältyy hankkeen suunnittelu, jonka valmistuttua kustannusarvio tarkentuu.

9311 C-osa

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu; **30 000 e**

Hankekuvaus: C-osan IV koneen uusinta, suunnittelu (C-osa on Petäikönnkadun puoleinen rakennus)

Ilmanvaihtokone on alkuperäinen ja lähivuosina se tulee elinkaarensa päähän. Koneessa on ollut käyntihäiriöitä ja se tulisi uusia lähivuosina. IV koneen uusinta tulee suunnitella ensin.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	150 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	1 200	1 200	1 200

9314 Könönpellon koulu

100 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; **kulut 310 000 e, tulot 210 000 e**

Hankekuvaus: Lämmitysjärjestelmän saneeraus, kaukolämpö

Kiinteistön öljylämmityksestä luovutaan ja siirrytään kaukolämpöön. Tekninen lautakunta on tehnyt hankkeesta päätöksen, 29.4.2024 §84. Hanke jakautuu vuosille 2024 ja 2025. Nyt esitetyllä määrärahalla hanke saatetaan loppuun vuoden 2025 aikana, niin että kaukolämpö on asennettuna, kun koulu alkaa syksyllä 2025. Hankkeelle on myönnetty ARA:n 30 % tuki, joka maksetaan vuonna 2025 hankkeen valmistuttua.

Peruskorjauksen hankesuunnitelma valmistuu vuoden 2024 aikana. Varsinainen peruskorjaussuunnitelma on tarkoitus laatia vuoden 2026 aikana.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	310 000	310 000	310 000	310 000
Tulot	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Netto	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	4 000	4 000	4 000	4 000

7 250 000

Hankkeen investointityyppi: Uudisrakennus

Hankekuvaus: Uudisrakennus

Kankun koulun uudisrakennus. Hankkeen alustava tavoitehinta-arvio on n. 14.5 M€. Tavoitehinta-arvio sisältää suunnittelusta ja rakennuttamisesta syntyvät kustannukset, rakennus- ja talotekniset työt, kiintokalustukset, piha-alueen arvioidut kustannukset sekä irtokalustehankinnat (käyttäjän hankinnat). Kankun koulun rakentaminen on suunniteltu jakautuvan vuosille 2025–2026. Määräraha tarkentuu, kun hanke kilpailutetaan ja tarjoukset saadaan sekä päästään tekemään lopullinen kustannusarvio.

Rakennuskustannusten lisäksi tulee huomioida mm. muuttokustannukset; käyttötalouskustannus n. 20.000 €. Tyhjäksi jäävä Luttilan koulu tulee toimimaan mahdollisen Könönpellon koulun peruskorjauksen ajan väistötalana (2027 - 2028) Mikäli Puurtilan ja Luttilan kouluille ei löydy korvaavaa käyttöä tai uutta omistajaa, joudutaan ne purkamaan, arvio purkukustannuksista n. 230.000 €, tällöin on huomioitava myös tasearvojen alaskirjaukset; yhteensä n. 800.000 €, alaskirjaus tehdään vuosien 2025 - 2028 aikana.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	7 250 000	7 250 000	7 250 000	7 250 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	290 000	290 000	290 000	290 000

PÄIVÄKODIT

80 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: IV konehuoneen yläpohjan saneeraus

Kankunharjun päiväkodin ilmanvaihtokonehuoneen yläpohjassa esiintyy lämpövuotoja. Talvisin vesikatolle muodostuu lämpövuodon takia jäätä, joka hajottaa ajan myötä peltikattoa ja rakenteita. Suunnitelma on lisäeristää IV-konehuoneen yläpohja sisäpuolelta, näin lämpövuodot saadaan estettyä ja katon pellitys sekä muut rakenteet säilyy pidempää ehjänä.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	80 000	80 000	80 000	80 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	3 200	3 200	3 200	3 200

100 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Ulko-ovien vaihto

Päiväkodin ulko-ovet ovat pääosin alkuperäisiä ja elinkaarensa päässä. Ulko-ovet ovat osin elementtejä, joissa on myös sivu-ikkunat. Kaikki ulko-ovet (10 kpl) vaihdetaan, sekä ovien lukitukset uusitaan sähköisiksi. Uudet ovet ovat energiatehokkaampia ja kun ovien rakenneliittymät tiivistetään, saadaan kiinteistöön myös energiasäästöä. Esitettyyn määrärahaan sisältyy hankkeen suunnittelu, jonka valmistuttua kustannusarvio tarkentuu.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	4 000	4 000	4 000	4 000

MUUT SIVISTYSTOIMEN RAKENNUKSET

9331 Soisalo-opisto, pääarakennus

80 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Tanssisalin lattian uusinta

Tanssisalin lattiainfrastruktuurina on parketti. Lattiaa hiotaan ja lakataan säännöllisesti, parketti on elinkaarensa päässä ja hionta-varaa ei enää ole. Suunnitelman mukaan lattia uusitaan kokonaan.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	80 000	80 000	80 000	80 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	3 200	3 200	3 200	3 200

9333 Kirjasto

100 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Sisäpihan terassin rakenteiden uusinta

Sisäpihan terassialueen sadevesiviemäreissä on havaittu vuotoja, joiden vuoksi kivetylle terassialueelle on muodostunut vajoamia. Viemäreiden vuotojen vuoksi kosteus on päässyt myös kellarirakenteen seinän läpi, joista on havaintoja kellarin sisäseinissä. Suunnitelman mukaan terassialue kaivetaan kokonaan auki. Tarvittavat viemärit uusitaan, kellarin seinärakenteet tarkastetaan ja korjataan sekä terassin pintarakenteet korjataan.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	4 000	4 000	4 000	4 000

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUIDEN RAKENNUKSET

9341 Uimahalli

140 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; 110 000 e, **KJ: 60 000 e**

Hankekuvaus: Pakolliset korjaukset

Uimahallin välttämättömät korjaukset käytön varmistamiseksi.

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; 80 000 e, **KJ: 0 e**

Hankekuvaus: Pesuhuoneiden välipohjien viemäreiden saneeraus

Uimahallin viemäreissä on havaittu vuotoja. Viemärit kuvattu ja niiden kunto on kartoitettu. Huonokuntoisimmat viemärit on pinnoitettava / sukitettava pikaisesti, kustannusarvio työlle on 80 000 €.

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu; 0 e, **KJ: koko suunnittelu 80 000 e vuonna 2025.**

Hankekuvaus: Uuden uimahallin hankesuunnittelu

Nykyisen rakennuksen elinkaari on lopussa. Viime vuosina ovat lisääntyneet mm altaiden vuodot, ilmanvaihdon häiriöt ja viemäreiden vuodot. Ulkoseinien eristeissä havaitut mikrobilöydöt aiheuttavat riskin rakennuksen sisäilman laatuun.

Ilmanvaihtokoneiden heikko kunto on yksi merkittävä riski uimahallin toiminnalle. Allastilojen ilmanvaihtokoneet on korjattu useasti viime vuosina, haasteeksi on muodostunut varaosien saatavuus. Jos ilmanvaihtokone hajoaa lopullisesti, niin toiminta uimahallissa keskeytyy korjauksen ajaksi (arvio 6-8 kk).

Lähivuosien suurimpia investointitarpeita uimahalliin olisivat mm. ilmanvaihtokoneiden uusinnat, viemäreiden saneeraukset, käyttöveden järjestelmän uusinta sekä ikkunoiden ja ovien uusinta. Näiden arvioidut vuosittaiset investoinnit olisivat noin 0,4–0,8 M€ / vuosi.

Tulevina vuosina pyritään varmistamaan uimahallin toiminta vain pakollisin korjauksin. Riski tekniikan hajoamisesta, kuten laiterikoista, kasvaa koko ajan. On mahdollista, että lähivuosina joudumme tilanteeseen, jossa uimahalli joudutaan sulkemaan joko jonkin laiterikon vuoksi tai todetaan, että rakennus ei ole enää terveellinen tai turvallinen käyttää.

Hankesuunnitelma päästään aloittamaan, kun uuden uimahallin paikka on lukittu; valtuuston 26.8.2024 § 44 hyväksymässä Päiviönsaaren Master Plan suunnitelmassa uuden uimahallin paikaksi oli esitetty Päiviönsaaren puretun koulun tontti. Hankesuunnittelu on arvioitu aloitettavaksi vuoden 2025 loppupuolella ja saatetaan loppuun vuonna 2026. Hyväksytyn hankesuunnitelman jälkeen tulee aloittaa rakennussuunnittelu.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus päättää esittää edelleen kaupunginvaltuustolle, että uimahallin osalta käynnistetään hankesuunnittelu uuden uimahallin rakentamisesta. Hankesuunnitteluun varataan 80 000 €. Hankesuunnitelma laaditaan siten, että uimahalli sijoitetaisiin joko nykyiselle paikalle tai vaihtoehtoisesti Päiviönsaaren puretun koulun tontille. Hankesuunnittelun pohjalta tuleva valtuusto päättäisi hankkeen toteuttamisesta.

Samanaikaisesti uudisrakentamisen suunnittelun yhteydessä pidättäydytään nykyisen purettavaksi menevän uimahallin korjaamisesta. Ainoastaan välttämättömät toiminnan jatkumista turvaavat korjaukset toteutetaan. Isoja investointeja ilmastointilaitteisiin tai esimerkiksi viemäreiden saneeraamiseen ei toteuteta, vaan varat kohdistetaan uuden uimahallin rakentamiseen.

Pakollisiin vuosikorjauksiin varataan 60 000 € vuodelle 2025.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	190 000	140 000	140 000	140 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	7 600	5 600	5 600	5 600

9342 Liikuntatalo

0

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus; 80 000 e, **KJ: 0 e**

Hankekuvaus: Ulko-ovien uusiminen

Liikuntatalon pääsisäänkäynnin ulko-ovet ovat alkuperäiset ja raskaat käyttää, esteettömyys ei toteudu tällä hetkellä. Sisäänkäynnissä on erikseen sisä- ja ulko-ovet, jotka ovat metallirunkoiset ja lasiaukolliset. Ovien välissä on tuulikaappi. Suunnitelmissa on purkaa molemmat ovet ja asentaa ulko-oven tilalle automatisoidut liukuovet. Esteettömyys saavutetaan suunnitellulla ovi-muutostyöllä. Sisäovien jäädessä pois, täytyy kohteeseen asentaa uusi tuulikaappikoje lämmittämään sisäänkäyntiä. Lisäksi on varauduttava rakenteellisiin muutoksiin oviympäristössä niin kynnysten kuin muidenkin rakenneosien (katto ja seinät) kohdalta. Esitettyyn määrärahaan sisältyy hankkeen tarkempi suunnittelu, jonka valmistuttua kustannusarvio tarkentuu.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	80 000	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	3 200	0	0	0

TEKNISEN TOIMEN RAKENNUKSET

Teknisen toimen hallinnassa on joukko erityyppisiä rakennuksia. Rakennusten vapautuessa hallintokuntien käytöstä ne yleensä siirtyvät teknisen toimialan hallintaan, vaikkei niille olisikaan omaa käyttöä.

Rakennuksissa on myös paljon korjaustarpeita. Tässä taloustilanteessa suurin osa korjaustoimista joudutaankin siirtämään tuleville vuosille.

9361 Varikko

0

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Pohjoisen yläpihan saneeraus

Varikon yläpiha routii voimakkaasti ja rajoittaa keväisin sekä alkukesästä alueella liikennöintiä. Alueelle on osoitetut henkilökunnan parkkipaikat, alueen kautta liikkuu myös pääsääntöisesti tavarantoimitus varikkorakennukselle. Alueelle asennetaan rou-taeristys ja asfaltointi.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	0	0	0	0
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	0	0	0	0

ERILLISMÄÄRÄRAHAHANKKEET

9390 Ennalta arvaamattomat rakennekorjaukset

100 000

Toimitilakiinteistöt ovat suhteellisen vanhoja ja niistä on peruskorjattu vain muutama. Toiminnan sujuvuuden kannalta on perus-teltua varata erillismääräraha ennalta arvaamattomien rakennekorjausten tekemiseen, jolloin kustannukset voidaan kirjata in-vestointeihin.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	150 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	4 000	4 000	4 000

xxxx Ennalta arvaamattomat LVISA korjaukset

100 000

Toimitilakiinteistöt ovat suhteellisen vanhoja ja niistä on peruskorjattu vain muutama. Varsinkin kiinteistöjen talotekniikka (LVISA) on suurelta osin saavuttanut teknisen ja toiminnallisen käyttöikänsä. Ennalta arvaamattomien laiterikkojen määrä kas-vaa jatkuvasti. Toiminnan sujuvuuden kannalta on perusteltua varata erillismääräraha ennalta arvaamattomien LVISA-kor-jausten tekemiseen, jolloin kustannukset voidaan kirjata investointeihin.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	150 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	4 000	4 000	4 000

TASERYHMÄ RAKENNUKSET YHTEENSÄ

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	8 750 000	8 400 000	8 400 000	8 400 000
Tulot	-210 000	-210 000	-210 000	-210 000
Netto	8 540 000	8 190 000	8 190 000	8 190 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	341 600	327 600	327 600	327 600

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Esityksessä on ryhmitetty samantyyppiset investoinnit paremmin yhteen, jotta niiden tärkeysjärjestystä voisi arvioida selkeäm-min. Investointisuunnitelmaan ei ole saatu mahtumaan kaikki esillä olleita ja tarpeellisia hankkeita.

9501 Katujen rakentaminen

441 500

Hankekuvaukset:

Heinäpellonkadun ja kevyen liikenteen väylän päällystäminen; 35 000 e

Heinäpellonkatu saneerattiin viime vuonna ja siihen rakennettiin erillinen kevyen liikenteen väylä. Koska katu sijaitsee pehmeikön päällä, ei sitä päällystetty rakentamisen yhteydessä vaan jätettiin vuodeksi painumaan. Katu ja kevyen liikenteen väylä esitetään päällystettäväksi tänä vuonna.

Valimokadun rakentaminen; menot 563 000, tulot 346 500 e

Valimokatu on viimeinen rakentamaton katu Hasinmäen teollisuusalueella. Kadun rakentamiseksi on haettu EAKR-rahoitusta 70 %:n rahoitusosuudella (tukikelpoiset kulut). Kadun rakentaminen mahdollistaa n 4–6 teollisuustontin muodostumisen riippuen lohkomisesta.

Kopolanniemen yksityistie; 180 000 e

Mikäli Kopolanniemen kaavoitus etenee siten, että alueelta saadaan tontteja luovutukseen, tulee sinne rakentaa tontteja palvelevat yksityistiet. Yhteydet toteutetaan hyödyntämällä paikalla olevaa maa-ainesta mahdollisimman paljon, jolloin rakentamiskustannuksia saadaan hillittyä. Alueella ei ole tehty kattavia maaperätutkimuksia, joten ei ole varmuutta siitä minkä verran hyödynnettäviä maamassoja alueelta löytyy.

Katuvihiriöt; 10 000 e

Määrärahalla parannetaan olemassa olevia katuvihiriöitä ja saarekkeita. Toimenpiteillä parannetaan kaupunkiviihtyisyyttä.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	788 000	788 000	788 000	788 000
Tulot	- 346 500	-346 500	-346 500	-346 500
Netto	441 500	441 500	441 500	441 500
Vaikutus käyttötalouteen: Valimokatu lisää ylläpitokustannuksia				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	88 300	88 300	88 300	88 300

9510 Maastomittaukset

10 000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus: Määräraha käytetään suunnittelun ja katujen peruskorjauksen lähtötietojen mittauksiin sekä mahdollisiin maaperätutkimuksiin

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	10 000	10 000	10 000	10 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	2 000	2 000	2 000	2 000

9502 Katujen perusparantaminen

650 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus:

Kuivatuksen parantaminen; 20 000 e

Määräraha käytetään katu- ja yleistenalueiden kuivatuksen parantamiseen. Kohteita ei voi määritellä ennalta vaan ne määritellään lähinnä kuntalaisten aloitteiden ja tarpeiden mukaisesti. Kohteilla turvataan mm. kiinteistökohtaisten järjestelmien toimivuus sekä vähennetään vuotovesien määrää.

Routavaurioiden korjaus; 100 000 e

Keväisin routavauriot aiheuttavat paikoin merkittäviä paikallisia korjaustarpeita katuverkolla. Määrärahalla korjataan yksittäisiä vaurioita. Kohteet määräytyvät sen mukaan missä korjaustarpeita esiintyy.

Käpykankaan asuntokatuja saneeraus; 370 000 e

Käpykankaan asuntokatuja ja vesihuollon saneeraukseen on tehty saneerausohjelma vuosille 2021–2025. Saneerausohjelmaan kuuluu Metsonkuja, Teerenkuja, Närhinkuja, Riekonkuja, Rastaankuja, Käpylennunkuja, Leppälennunkuja ja Pajulennunkuja. Kadut ovat routivia ja niiltä puuttuu hulevesiviemäri. Samassa yhteydessä Keski-Savon Vesi Oy saneeraa alueen vesihuollon. Vuodelle 2025 esitetään toteutettavaksi Käpylennunkuja ja Rastaankuja, jotka määrärahamuutosten takia siirtyivät vuodelta 2024. Saneerausohjelman viimeiset kohteet, Leppälennunkuja ja Pajulennunkuja on tarkoitus toteuttaa vuonna 2026.

Paterontien saneeraus; 160 000 e

Varkauden Aluelämmön kanssa on tehty sopimus kaukolämpölinjan rakentamiseksi Könönpellon koululle. Linja rakennetaan Paterontien kautta. Paterontie on erittäin routiva katu ja kaukolämpölinjan rakentaminen korostaisi routimista, mikäli kadun rakenteita ei saneerata samassa yhteydessä. Katu esitetään saneerattavan siltä osuudelta, johon kaukolämpölinja rakennetaan. Samassa yhteydessä Keski-Savon Vesi Oy rakentaa katuun hulevesijärjestelmän.

Paterontien päästä alkaa Ahvenistontie, jota saneeraus ei tässä yhteydessä koske. Ahvenistontien saneerauksesta päätetään erikseen.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	650 000	650 000	650 000	650 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	130 000	130 000	130 000	130 000

9503 Katujen suunnittelu

50 000

Hankkeen investointityyppi: Suunnittelu

Hankekuvaus: Määrärahaa valmistaudutaan tulevaisuuden rakentamiseen tuottamalla suunnitelmia. Määräraha on varattu lähinnä omana työnä tehtävään suunnitteluun. Määrärahaa toteutetaan myös kaavan laadinnan yhteydessä tehtävä kunnallistekniikan suunnittelu.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

9504 Päällistystyöt

50 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaukset:

Asuntokatuja päällystäminen; 0 e

Uusia tai sorapintaisia asuntokatuja ei päällystetä.

Kevyen liikenteen väylien kunnostaminen; 50 000 e

Kevyen liikenteen päällysteiden uusimiseen ei ole käytetty yhtään rahaa muutamaan vuoteen. Jotta väylien kunto ei lähde selvästi heikentymään tulee kunnostamisiin panostaa. Kohteet määritellään tarkemmin talven jälkeen.

Joutenlahden sorapintaosuus kunnostetaan 2026.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

9505 Uusintapäällystykset

400 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Määrärahaa suoritetaan päällystettyjen katujen uusintapäällystystä. Uusintapäällystyskohteet hyväksytään vuosittain teknisessä lautakunnassa.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	400 000	400 000	400 000	400 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	80 000	80 000	80 000	80 000

9640 Liikenneturvallisuus

30 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaukset:

Liikenneturvallisuus kohteet; 20 000 e

Toteutetaan Keski-Savon liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä sekä parannetaan katu ympäristön esteettömyyttä

Liikennemerkkien uusimiset; 10 000 e

Määrärahalta uusitaan huonokuntoisia liikennemerkkejä.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	6 000	6 000	6 000

9506 Liikennevalot

200 000

Hankekuvaus: Liikennevalojen saneeraussuunnitelma laadittiin 2023. Ensimmäisessä vaiheessa saneerataan Taipaleentien liikennevalot, joiden saneeraus aloitettiin 2024. Taipaleentien liikennevalojen saneerauskustannukset jakautuvat Fintraffic Oy:n (vastaa valtion liikennevaloista) ja kaupungin välillä risteysten liittymien suhteessa. Saneeraus saadaan kokonaan valmiiksi Taipaleentien ja Relanderinkadun osalta 2025. Relanderinkadun kustannuksista vastaa kaupunki.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	200 000	200 000	200 000	200 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	40 000	40 000	40 000	40 000

9529 Keskustan kehittäminen

30 000

Päiviönsaaren Master Plan

Määrärahalta varaudutaan toteuttamaan pienimuotoista kehittämistä Kämärin ja Päiviönsaaren alueella

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	6 000	6 000	6 000

9531 Puistot ja leikkipaikat

60 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaukset:

Leikkikenttien peruskorjaus (turvallisuus); **20 000 e**

Puistojen peruskorjaus; **20 000 e**

Kasvillisuuden uusiminen; **20 000 e**

Varkaus-tekstin saneeraus VT 23:n varrella; 40 000 e, **KJ: 0 e**

Varkaus tekstin kasvillisuus poistetaan ja korvataan teräsrakenteisilla (I-palkki, ruostepintainen) kirjaimilla jotka valaistaan ja täytetään valkoisilla kivillä.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	100 000	60 000	60 000	60 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	20 000	12 000	12 000	12 000

9566 Venesatamien peruskorjaus

40 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Määrärahalta korjataan pienvenesatamia ja veneiden säilytyspaikkoja. Vuoden 2025 erityisenä kohteena on vierrassataman polttoaineautomaattien saneeraus.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	40 000	40 000	40 000
Vaikutus käyttötalouteen:				

ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	8 000	8 000	8 000

9613 Green Corridor
10 000
Hankkeen investointityyppi: Uudiskohde

Hankekuvaus: Ämmäkoski –hankkeen vuoden 2025 toimenpiteet keskittyvät koskialueen kunnostustöiden viimeistelyyn ja kaupunkilaisille suunnattujen kunnostustalkoiden järjestämiseen. Lisäksi toteutetaan hankkeen viestintää, koskialueen kunnostusten ja ohitusuoman vaikuttavuuden sekä tulosten seurantaa.

Kokonaiskustannus; 20 000 e
Ämmäkosken kalojen nousu-ohjelman avustus; 10 000 e

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	20 000	20 000	20 000	20 000
Tulot	- 10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto	10 000	10 000	10000	10 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	2 000	2 000	2 000	2 000

9672 Katuvalaistus
30 000
Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Vuosittain ilmenee tarpeita katuvalaistuksen muutoksille ja laajentamisille, joita ei ole voitu ennakoida (vikaantumiset, asukaspalautteet). Määrärahalla toteutetaan ko. muutoksia.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	6 000	6 000	6 000	6 000

ERILLISMÄÄRÄRAHAHANKKEET
9829 Kiinteistöjen sähköautojen latauspisteet
100 000

Säädösten mukaan jokaiselle kaupungin kiinteistölle tulee rakentaa 1 kpl yli 3,7 kW latausasemaa, jos kiinteistöllä on autopaikkoja vähintään 20 kpl. Kaupungilla on arviolta 15 kpl kyseisiä kiinteistöjä. Vuoden 2024 aikana selvitettiin ulkopuolisten operaattoreiden kiinnostus latauspisteiden rakentamiseksi. Halukkaita ei löytynyt. Hankinta kilpailutetaan kevään 2025 aikana.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	25 000	25 000	25 000	25 000

9650 Ennalta arvaamattomat kohteet
50 000
Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Vuosittain ilmenee tarpeita infran rakentamiselle ja saneerauksille, joita ei ole voitu ennakoida (vikaantumiset, asukaspalautteet). Määrärahalla toteutetaan ko. muutoksia.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

SATAMALAITOS

9701 Satamien kehittäminen

50 000

Hankkeen investointityyppi: Peruskorjaus

Hankekuvaus: Akonniemen satama on toiminut viimeiset kaksi vuotta pelkästään raakapuuterminalina. Satamasta lähtee 1–3 laivaa viikossa lastauskauden aikana. Satama-alueella on varauduttava pienimuotoisten päällystevaurioiden korjaukseen.

Merkittävimmät investoinnit joudutaan tekemään edelleenkin satamaan johtavalle kaupungin omistamalle yksityisraiteelle. Raitteella olevat kolme vaihdetta ovat alkuperäisiä, jotka vaativat kunnostuksen ensi tilassa. Vaihteita on tarkoitus kunnostaa vaiheittain, yksi vaihde vuodessa. Vuoden 2025 kunnostukseen tulee vaihde 314. Kaupungin osuutta keventää valmisteilla oleva sopimus radan käyttäjien osallistumisesta investointeihin.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

TASERYHMÄ KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET TEKNINEN TOIMIALA YHTEENSÄ

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	2 608 000	2 558 000	2 558 000	2 558 000
Tulot	- 356 500	-356 500	-356 500	-356 500
Netto	2 251 500	2 201 500	2 201 500	2 201 500
Vaikutus käyttötalouteen: Valimokatu lisää ylläpitokustannuksia				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	455 300	445 300	445 300	445 300

LIIKUNTAPAIKAT JA -ALUEET

3472 Kisapuisto ja muut alueet

50 000

Kanoottilaitureiden hankinta; 15 000 e

Hankkeen investointityyppi: Uusinvestointi

Hankekuvaus: Nykyiset kanoottilaiturit (2 kpl) ovat tulleet käyttöikänsä päähän, eivätkä ole turvallisia käyttää. Nykyisellään laiturit sijaitsevat entisen Kuntorannan alueella sekä Käärmeniemiessä. Uudet laiturit on tarkoitus sijoittaa Taipaleeseen vierasvenesataman yhteyteen sekä Hertunrantaan venelaitureiden yhteyteen.

Uimarannat; 35 000 e

Hankkeen investointityyppi: Korjausinvestointi

Hankekuvaus: Investointirahalla uusitaan Hanhenkaulan uimarannan laituri sekä Hertunrannan uimarannalle laituri ja wc-tilat. Lisäksi investointirahalla uusitaan kaikkien uimarantojen ja -paikkojen (18 kpl) opas- ja ohjetaulut.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

3473 Kämäri

50 000

Kahviorakennuksen uusiminen

Hankkeen investointityyppi: Uusinvestointi

Hankekuvaus: Kämärin yläkentän yhteyteen uuden kahviorakennuksen rakentaminen paloaseman väistötiloista. Nykyinen kahviorakennus on tullut elinkaarensa päähän eikä ole enää järkevin kustannuksin saneerattavissa. Tulee vuoden 2024 aikana rakennettavien pukuhuonetilojen jatkoksi.

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	50 000	50 000	50 000	50 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	10 000	10 000	10 000	10 000

LIIKUNTAPAIKAT- JA ALUEET YHTEENSÄ

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	100 000	100 000	100 000	100 000
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	20 000	20 000	20 000	20 000

TASERYHMÄ KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	2 708 000	2 658 000	2 658 000	2 658 000
Tulot	- 356 500	-356 500	-356 500	-356 500
Netto	2 351 500	2 301 500	2 301 500	2 301 500
Vaikutus käyttötalouteen: Valimokatu lisää ylläpitokustannuksia				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen	475 300	465 300	465 300	465 300

Koneet ja kalusto

Tekninen toimiala

Kaupunkitekniikka:

- kuorma-autohenkilönostin	150 000
- sähköhuollon autot (2 kpl)	30 000

Tekninen toimiala yhteensä

180 000

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala

Perusopetus: oppimisympäristöjen uusiminen	100 000
Varhaiskasvatus: oppimisympäristöjen uusiminen	16 000
Liikuntapalvelut: Kisapuisto/yleisurheiluvälineet	25 000
Kirjastopalvelut: Auditorion tekniikka ja kirjastokalusteet	11 000
Soisalo-opisto: oppimisympäristöjen uusiminen	12 000

Hyvinvoinnin ja kasvatuksen toimiala yhteensä

164 000

Yleishallinto

Tietohallintopalvelut:

Teknologia-arkkitehtuuri

- WLAN tukiasemahankinnat	20 000
- verkon aktiivilaitteet, MSM (hallintajärjestelmä) kustannukset	25 000
- tietokoneiden, näyttöjen, telakoiden vuosittaiset hankinnat	45 000
- Uuden valtuuston iPad tabletit	22 500
- tietohallinnon ICT hankkeet	25 000

Tiedonjärjestelmäarkkitehtuuri

- opetustoimen ja varhaiskasvatuksen laitehankinnat sekä oppimisympäristön kehittäminen	70 000

Yleishallinto yhteensä

207 500

Taseryhmä koneet ja kalusto yhteensä

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	551 500	551 500	551 500	551 500
Tulot				
Vaikutus käyttötalouteen: ei vaikutusta käyttötalouteen				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	202 600	202 600	202 600	202 600

Aineettomat hyödykkeet
Yleishallinto
Tietohallintopalvelut
Teknologia-arkkitehtuuri

- Konesalin ohjelmistopäivitykset 15 000
- MS palvelinlisenssit + Apple business manager 30 000
- työajanseurantaohjelmisto 45 000

Tietoarkkitehtuuri

- Digitalisaatio 30 000
- Tiedonhallinta, digitaalinen turvallisuus 20 000

Tietohallintopalvelut yhteensä 140 000

Markkinointi ja viestintä

- www.varkaus.fi drupal 10, päivitys suomi.fi integraatio 25 000

Yleishallinto yhteensä 165 000

Taseryhmä Aineettomat hyödykkeet yhteensä

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	165 000	165 000	165 000	165 000
Tulot				
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	33 000	33 000	33 000	33 000

Osakkeet ja osuudet

Lentopaikkayhtiö JoWa Aviation Oy 30 000

Osakkeet ja osuudet yhteensä 30 000

Taseryhmä osakkeet ja osuudet yhteensä

	LTK €	KJ €	KH €	KV €
Kulut	30 000	30 000	30 000	30 000
Tulot				
Vaikutus käyttötalouteen:				
Vaikutus poistojen kautta tulokseen:	0	0	0	0

9 RAHOITUSLASKELMA

Talousarvion rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoitusosaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta). Rahoitusosassa osoitetaan siis kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja kuinka rahoitustarve katetaan. Rahoitusosa esitetään vähennyslaskukaavan muodossa.

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta.

Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella esim. lainanotolla. Mainitun välisumman ja rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja pääoman muutokset.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan ja investointien rahavirta vuoden 2025 talousarvioesityksessä on negatiivinen 5,7 M€. Bruttoinvestoinnit ovat 12,00 M€, investointitulot (käyttöomaisuuden myyntitulot ja rahoitusosuudet) 0,77 M€ ja nettoinvestoinnit 11,24 M€. Investointien rahavirrasta on vähennetty nettoinvestoinneista 0,25 M€ pysyvien vastaavien luovutusvoittoja, minkä jälkeen rahoituslaskelman nettoinvestoinnit ovat 10,99 M€.

Rahoituksen rahavirtaan vaikuttavina erinä rahoituslaskelmassa on arvioitu antolainasaamisten ja -lainojen sekä ottolainauksen muutokset.

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n taloudellinen tilanne on aiemmin arvioitua heikompi. On todennäköistä, että tällä tulee olemaan vaikutusta rahoituslaskelman korkotuloihin ja yhtiön lyhentämiin lainoihin kaupungille.

Kaupungin lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2025 lopussa 124 M€ (6519 €/as.). Vuoden 2027 lainakannan ennakoidaan olevan 136 M€ (7319/as.).

Rahoituslaskelman sitovuus

Rahoituslaskelma on kaupunginvaltuustoon nähden sitova rahoituksen rahavirran, toiminnan ja investointien rahavirran kertymän ja lainanhoitokatteen osalta.

Lainanhoitokate kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tunnusluku on heikolla tasolla vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien lukujen perusteella. Tunnusluku vuonna 2025 on 0,4 ja vuonna 2026 0,5 ja 2027 0,5.

**VARKAUDEN KAUPUNKI
TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA**

	TP2023	TAM2024	TA2025	TS2026	TS2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	8 310 918	3 964 561	5 382 103	5 917 488	6 234 283
SATUNNAISET ERÄT	0	0	0		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	3 106 588	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
	11 417 506	3 714 561	5 132 103	5 667 488	5 984 283
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-10 123 034	-8 012 040	-12 004 500	-11 870 000	-13 011 000
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	227 400	211 600	566 500		
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN	240 524	450 000	450 000	450 000	450 000
	-9 655 110	-7 350 440	-10 988 000	-11 420 000	-12 561 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	1 762 396	-3 635 879	-5 855 897	-5 752 512	-6 576 717
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-75 985	-4 400 000	-500 000	0	0
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	2 513 331	1 125 403	1 659 390	1 610 630	1 611 940
	2 437 346	-3 274 597	1 159 390	1 610 630	1 611 940
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAikaisten Lainojen Lisäys	5 000 000	30 000 000	19 000 000	22 000 000	23 000 000
PITKÄAikaisten Lainojen Vähennys	-10 641 916	-18 980 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
LYHYTAikaisten Lainojen Muutos	-500 000	-2 500 000	2 000 000	-1 500 000	-1 500 000
	-6 141 916	8 520 000	6 000 000	5 500 000	6 500 000
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	0				
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-4 553 131	0			
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-8 257 701	5 245 403	7 159 390	7 110 630	8 111 940
RAHAVAROJEN MUUTOS	-6 495 305	1 609 524	1 303 493	1 358 118	1 535 223
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT:	TP2023	TAM2024	TA2024	TS2025	TS2026
Toiminnan ja investointien rahavirta, €	1 762 396	-3 635 879	-5 855 897	-5 752 512	-6 576 717
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä suunnitelmakaudella 2025-2027, €		-3 635 879	-5 855 897	-11 608 409	-18 185 126
Lainanhoitokate	0,7	0,3	0,4	0,5	0,5
Lainanhoitokate kuvaa tulo-rahoituksen riittävyyttä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate on hyvä, jos tunnusluku on yli 2, tyydyttävä tunnusluku 1-2, heikko alle 1.					
*) Valtuustoon nähden sitovat erät					
	TP2023	TPE2024	TA2025	TS2026	TS2027
Lainat 31.12.	108 714 000	118 000 000	124 000 000	129 500 000	136 000 000
Lainat €/asukas	5 511	5 986	6 519	6 889	7 319
Asukasluku 31.12.	19 727	19 713	19 021	18 797	18 582

Rahoituslaskelmassa varaudutaan antolainasaamisten lisäyksen kohdassa siihen, että Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n Kunta-rahoituksessa oleva laina muutetaan kaupungin myöntämäksi antolainaksi. Laina erääntyy 22.09.2025 ja sen pääoma on 549.256,66 €. Mahdollinen muutos tulee samanaikaisesti muiden yhtiön lainajärjestelyjen yhteydessä.

Tilinpäätöksen 2023 mukaan:

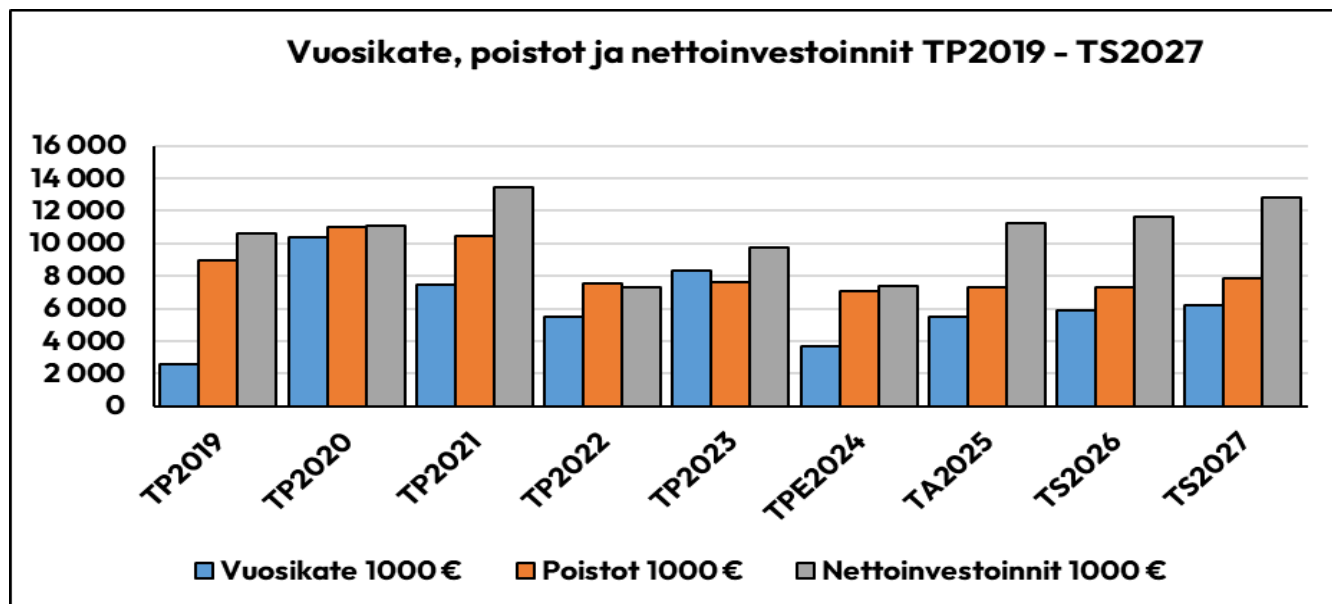
- kaupungin talousarvio-, kuntatodistus- ja tytäryhteisölainat yhteensä 108 714 000 €.
- takaukset 37 394 596 €, josta tytäryhtiöiden puolesta annetut takaukset 37 160 758 € jakaantuen seuraavasti:
  - o Keski-Savon Teollisuuskylä Oy 13 059 545 €
  - o Wartalo Kodit Oy 13 351 857 €
  - o Varkauden Taitotalo Oy 10 749 356 €
  - Yhteensä 37 160 758 €

Kaupungin antolainat vuoden 2023 tilinpäätöksen mukaan olivat 71 804 431 €, josta tytäryhtiöiden antolainojen osuus 71 669 302 €:

- o Keski-Savon Vesi Oy 45 414 760 €
- o Keski-Savon Teollisuuskylä Oy 26 154 542 €
- o Wartalo Kodit Oy 100 000 €
- o Yhteensä 71 669 302 €

Vuosikate, poistot, nettoinvestoinnit ja lainakanta

	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TPE2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vuosikate 1000 €	2 629	10 353	7 453	5 463	8 311	3 660	5 382	5 917	6 234
Poistot 1000 €	8 994	11 028	10 427	7 548	7 632	7 092	7 300	7 302	7 883
Nettoinvestoinnit 1000 €	10 637	11 116	13 462	7 311	9 784	7 380	11 238	11 670	12 811
Lainakanta 1000 €	67 487	79 032	104 747	114 856	108 714	118 000	124 000	129 500	136 000

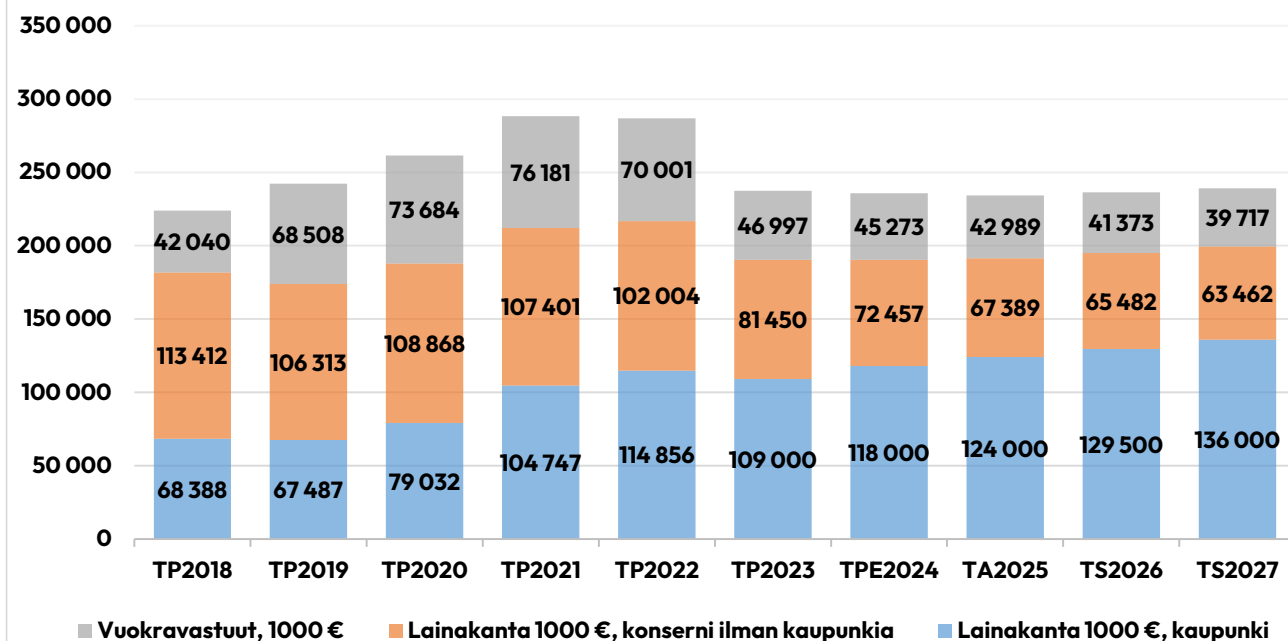

Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelmavuosien 2026 ja 2027 osalta investointitaso ylittää valtuustoryhmien asettaman 9M€/vuosi investointitason.

Kaupungin lainakanta, konserniyhtiöiden lainat ja konsernin velkavastuut yhteensä sekä € / asukas.

	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022	TP2023	TPE2024	TA2025	TS2026	TS2027
Lainakanta 1000 €, kaupunki	68 388	67 487	79 032	104 747	114 856	109 000	118 000	124 000	129 500	136 000
Lainakanta 1000 €, konserni ilman kaupunkia	113 412	106 313	108 868	107 401	102 004	81 450	72 457	67 389	65 482	63 462
Vuokravastuut, 1000 €	42 040	68 508	73 684	76 181	70 001	46 997	45 273	42 989	41 373	39 717
Konsernilainat ja vuokravastuut	223 840	242 308	261 584	288 329	286 861	237 447	235 730	234 378	236 355	239 179
Lainat ja velkavastuu €/asukas	8 495	11 840	12 900	14 436	14 518	13 074	13 083	13 495	14 054	14 315

KONSERNIN LAINAKANTA JA VUOKRAVASTUU TP2018-TP2023,TPE2024,TS2025-2027

Vuoden 2022 tilinpäätöksessä konsernilainat olivat yhteensä 225,7 M€, joka on 10 619 € / asukas. Konsernilainojen määrään vaikuttivat terveydenhuollon kuntayhtymien poistuminen kaupungin konsernirakenteesta 1.1.2023 alkaen.

Varkauden pelastusasema on tavoitteena myydä v. 2025 aikana. Myynnistä tulevilla rahoilla maksetaan pois nykyisiä lainoja ja sen myötä lainamäärä pienenee vuosille 2025 - 2027 pelastuslaitoksen kauppahinnan osalta arviolta 8,5 - 10 M€. Myyntiä ei ole otettu huomioon rahoituslaskelmassa ja lainakannassa.

Konsernilainojen ja vuokravastuiden arvioidaan olevan 31.12.2024 noin 260 M€, joka on 13 332 € / asukas.

2025 JA SUUNNITTELUKAUDEN 2026-2027 MERKITTÄVÄT INVESTOINNIT

Koulut

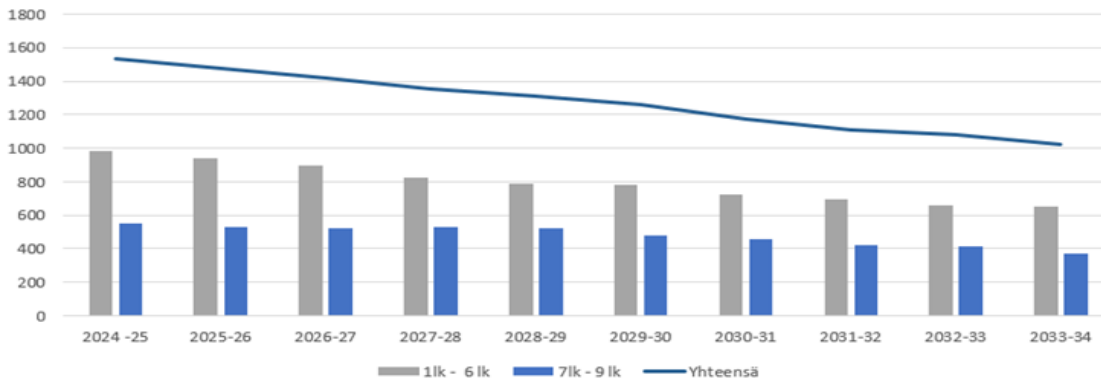
Vuosille 2025 ja 2026 on suunniteltu Kankun koulun rakentaminen. Koulu korvaa nykyiset Luttilan ja Puurtilan koulut. Suunnitteluvuodelle 2027 kohdistuu Könönpellon koulun peruskorjaus.

Kankun valmistuttua Varkaudessa on yhteensä viisi koulua ja niiden oppilaskapasiteetti on seuraava:

Koulu	Kapasiteetti/oppilasta
Waltteri	800
Repokangas	250
Lehtoniemi	280
Könönpelto	530
Kankku	240
	2100 oppilasta yhteensä

Varkauden kaupungin oppilasennuste vuoden 2034 loppuun mennessä on yhteensä 1022 oppilasta (1-6 lk 653 ja 7-9lk 369). Ennuste perustuu: Koulukohtainen oppilasennuste 2024 - 2031 / 17.1.2024. Ennustetta on jatkettu vuoteen 2034 100 lapsen syntyvyydellä.

Oppilasennuste

Koulut + uimahalli

Uimahallin rakentaminen ei sisälly vuosille 2025 – 2027. Talousarviossa esitetään uimahallin suunnittelun käynnistämistä ja nykyisen uimahallin pitämistä loppuun, pidättäytymällä kuitenkin suurista peruskorjausinvestoinneista. Tällä perusteella myös uuden hallin rakentamisen taloudelliset vaikutukset on perusteltua ottaa huomioon. Seuraavien laskelmien tarkoitus on hahmottaa kaikkien kolmen investoinnin nettovaikutukset kaupungin talouteen. Vaikutuksia on peilattu siihen, millainen kaupungin tuloskehitys on vuosien aikana, ts. millä tavoin taloutta tasapainotetaan. Lopulliset tarkat laskelmat voidaan tehdä vasta siinä vaiheessa, kun kunkin kohteen rakentamistarjoukset on saatu. Investoinnin kustannuksiin vaikuttaa myös korkotason kehitys. Laskelmien perusteina on käytetty seuraavia perustietoja:

- Lutilan, Puurtilan ja vanhan uimahallin tasearvot nollataan ja purkukuluarvot sisältyvät laskelmiin.
- rahoituksen korkotasona käytetään 2,5% ja poistot 25 v. tasapoistoin
- kaupungin lainanhoitokyky on alhainen, joten lainapäöomien oletetaan pysyvän ennallaan.

Ensimmäisessä laskelmassa on oletuksena, että taloutta ei tasapainoteta ja tilikauden tulos on useita miljoonia euroja alijäämäinen. Tässä vaihtoehdossa ylijäämä muuttuu nopeassa tahdissa alijäämäksi.

YLIJÄÄMÄLASKELMA I	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
M€							
Tilikauden tulos	-3,4	-5,26	-4,8	-5	-3	-3	-3
Kankku netto	0	-0,2	-1,9	-0,65	-0,65	-0,65	-0,6
Könönpelto				-0,2	-1	-1	-1
Uimahalli netto			-0,2	-1,6	-0,7	-0,7	-0,7
YHTEENSÄ	-3,4	-5,46	-6,9	-7,45	-5,35	-5,35	-5,3
Ylijäämä	16,8	13,4	7,94	1,04	-6,41	-17,11	-22,41

Toisessa laskelmassa v. 2025 on talousarvion mukainen, mutta suunnitelmavuosien aikana tulos nousee positiiviseksi. Tässä vaihtoehdossa ylijäämä säilyy positiivisena, mutta vähenee vuosikymmenen loppuun mennessä muutamaan miljoonaan euroon.

YLIJÄÄMÄLASKELMA II	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
M€							
Tilikauden tulos	-3,4	-1,8	0	1	1	1	1
Kankku netto	0	-0,2	-1,9	-0,65	-0,65	-0,65	-0,65
Könönpelto				-1	-1	-1	-1
Uimahalli netto			-0,2	-1,6	-0,7	-0,7	-0,7
YHTEENSÄ	-3,4	-2	-2,1	-2,25	-1,35	-1,35	-1,35
Ylijäämä	16,8	13,4	11,4	9,3	5,7	4,35	3

Kolmas vaihtoehto olisi ylijäämän osalta paras. Se kuitenkin edellyttäisi ensi vuoden tuloksen olevan 0-tilanteessa ja seuraavien vuosien vähintään 1 M€ positiivinen.

YLIJÄÄMÄLASKELMA III	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
M€							
Tilikauden tulos	-3,4	0	1	1	1	1	2
Kankku netto	0	-0,2	-1,9	-0,65	-0,65	-0,65	-0,65
Könönpelto				-0,2	-1	-1	-1
Uimahalli netto			-0,2	-1,6	-0,7	-0,7	-0,7
YHTEENSÄ	-3,4	-0,2	-1,1	-1,45	-1,35	-1,35	-0,35
Ylijäämä	16,8	13,4	13,2	12,1	10,65	9,3	7,6

Näissä kaikissa kolmessa vaihtoehdossa kaupungin lainamäärät kuitenkin nousevat kymmeniä miljoonia euroja ja korkea lainamäärä kasvattaa kaupungin taloudellista riskiä.

10 KONSERNIYHTIÖT / TYTÄRYHTIÖT

10.1 Wartalo Kodit Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä jatketaan suunnitelmakaudella. Talouden tasapainottamistoimenpiteitä jatketaan edellisten vuosien mukaisesti sopeuttamalla yhtiön toimintoja kysyntää ja tarvetta vastaaviksi. Jo tehdyt toimenpiteillä positiivinen vaikutus yhtiön toimintaan. Korjausinvestointeja suunnitellaan harkiten ja mietitään joidenkin jaksottamista pidemmälle aikajaksolle kasvaneiden kustannusten vuoksi. Uusi rakennushanke käynnistynyt ja etenee suunnitellusti valmistuen arviolta kesällä 2025.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Asuntojen vuokraustoiminnassa kumulatiivinen käyttöaste tavoitteen mukainen.	Kiinteistökohtainen käyttöastetilasto kuukausittain ja kumulatiivisesti.	Kumulatiivinen käyttöaste vuoden lopussa 92 %.
2 Kiinteistöjen ja asuntojen säilyttäminen asuttavassa kunnossa.	Kiinteistöjen ja asuntojen ylläpito ja hoitaminen budjetin sekä laadittujen ohjelmien mukaisesti.	Asunnot muuttokuntoiset mahdollisimman nopeasti. Kiinteistöjen ja asuntojen peruskunto talon ikään nähden hyvä.
3 Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito ja sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi. Käyttöaste	Toimenpiteet vastaavat asetettuja tavoitteita.
4 Budjetissa pysyminen.	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla. Kuukausittainen korjausbudjetin seuranta ja analysointi. Kassavarat vähintään 2 kk:n vuokratulot, saldotilanteen seuranta viikoittain.	Tilikauden tulos positiivinen tai vähintään nollatulos. Korjauksiin varatut euromäärät pysyvät hallinnassa. Maksutapahtumat kassaperusteisina ilman lainanottoa.
5 Konserniyhteistyön kehittäminen	Konkreettiset toimenpiteet eri osa-alueilla	Toiminnalliset kustannussäästöt ja yhteistyön kehittäminen

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kiinteistöissä toteutetaan kiinteistöstrategian mukaisia toimenpiteitä käyttöasteen nostamiseksi.	Kiinteistöjen ylläpito, sopeuttaminen, rakentaminen ja purkaminen. Asuntojen käyttöaste. Neliökohtainen tyhjien asuntojen määrä.	Strategian mukaisten toimenpiteiden jälkeen käyttöaste vähintään 91 % ja asuntojen määrä ja koko vastaavat kysyntää.
2 Budjetissa pysyminen	Kuukausittainen budjetin seuranta oikea-aikaisen tiedon avulla.	Tilikauden tulos positiivinen ja vähintään nollatulos.
3 Konserniyhteistyön kehittäminen.	Konkreettiset toimenpiteet eri osa-alueilla.	Toiminnalliset kustannussäästöt ja yhteistyön kehittäminen.

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Strategiset	Hallituksen strategiset linjaukset, päätökset / toteutus / seuranta. Hallituksen ja toimivan johdon saumaton yhteistyö.	Pieni
2 Operatiiviset	Vastuut jaettu osastoittain, muutoksiin sitoutuminen ja sitouttaminen, toimiva työyhteisö. Sopimukset kahden henkilön käsittelyssä, tarvittaessa hallituspäätös. Työn-tekijöiden saatavuus.	Pieni
3 Rahoitusriskit ja asukkaiden maksukyvyttömyys	Lainasalkun hoitaminen ja seuranta. Vuokra- ja käyttökorvaussaatavien perintä ja ulkoinen perintä.	Kohtalainen
4 Asukkaisen aiheuttamat huoneistojen ja kiinteistön vaurioittamiset	Ennakointi asukasvalinnassa ja asumishäiriöihin välitön puuttuminen.	Kohtalainen
5 Asuntojen tyhjäkäynnit	Aktiivinen asuntotarjonta ja markkinointi. Tarkastusprosessi ja remonttien nopea toteutus tyhjyyksien välttämiseksi.	Kohtalainen
6 Vahingot	Ennaltaehkäisy ja kattavat vakuutukset	Pieni

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	8 194 687	8 203 520	8 387 120	8 387 120	8 387 120
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-7 235 664	-7 580 520	-8 018 120	-7 777 120	-7 777 120
Liikevoitto (-tappio), €	959 023	623 000	369 000	610 000	610 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 460 480	- 623 000	- 580 000	- 610 000	- 610 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	498 543	0	- 211 000	0	0

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	0	2 950 000	2 950 000	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	31 831 717	30 283 290	31 088 580	30 500 863	29 668 003
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	100 000	50 000	0	0	0

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	20	22	23	22	22
Määräaikaiset ja sijaiset	3	1			
Yhteensä	23	23	23	22	22

Tilikaudella 1.1.-31.12.2023 muodostettiin asuintalovarausta 389 000 €. Vaikea ennustaa kysynnän kehitystä tuleville vuosille. Tilikauden voitto vuodelta 2023 109 543,28 € ja asuintalovarausta muodostettiin 389 000 €. Asuintalovarauksella varaudutaan tulevien vuosien korjaustarpeisiin. Kertyneitä asuintalovarauksia puretaan investointeihin korjauksiin. Ylläpito- ja pääomakustannusten noususta huolimatta vuokria ei nosteta vuodelle 2025 ja asuintalovarausta on varauduttu käyttämään nollatuloksen saamiseksi. Toteutetut ja suunnitteilla olevat sopeuttamistoimenpiteet sekä investoinnit näkyvät yhtiön tuotto- ja kulu-rakenteessa. Vuokrasaatavia valvotaan aktiivisesti, perintää on tehostettu ja saatavien perinnän hoitaa ulkoinen yhteistyökumppani.

Linjurinkatu 9 purettiin vuoden 2024 alussa. Uuden senioritalon rakennustyöt etenevät aikataulussa ja se otetaan käyttöön kesällä 2025. Kiinteistöjen hallintaan ja ylläpitoon liittyvät palvelut tuotetaan omana työnä, jonka vuoksi yhtiön henkilöstömäärään ei ole suunnitteilla suuria muutoksia talousarviovuonna eikä suunnittelukaudella.

10.2 Varkauden Aluelämpö Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 80,1 %

LISÄYS: Tähän kohtaan on siirretty kohdasta 5.2. Varkauden kaupungin tytäryhtiöt – kohdassa ollut teksti. Siirto perustuu KV:n 18.11.2024 talousarvion käsittelyn yhteydessä käytyyn kokouskeskusteluun. Siihen on myös lisätty kolmas kappale (alkaa: Mahdollisesta...). Näin ollen tekstisisältö vastaa tältä osin edellistä talousarviokäsittelyä.

Varkauden aluelämmön osalta toteutettiin kaupunginhallituksen päätöksen 31.1.2022 § 27 mukainen selvitys Varkauden Aluelämpö Oy:n liiketoiminnan arvosta sekä yhtiöön liittyvistä omistajuusvaihtoehtoista. Yhtiö on Varkauden kaupungin (80,1%) ja Savon Voiman (19,9%) omistama osakeyhtiö. Yhtiön osakkuusyhtiönä toimii Riikinvoima Oy (Aluelämmön omistus 47,4%). Riikinvoima Oy on omakustannusperiaatteella toimiva, keskinäinen voimalaitosyhtiö, joka tuottaa sähköä ja kaukolämpöä.

Selvityksen perusteella jatkokeskusteluja käytiin Savon Voima Oyj: kanssa, jolla olisi Varkauden Aluelämpö Oy:n yhtiöjärjestyksen mukaisesti etuosto-oikeus, mikäli Varkauden kaupunki päättäisi luopua Varkauden Aluelämpö Oy:n omistuksesta joko kokonaan tai osittain. Käydyissä neuvotteluissa oli ensisijaisesti esillä vaihtoehtoina osakevaihto siten, että Varkauden kaupunki luovuttaisi osittain, tai kokonaan omistamansa Varkauden Aluelämpö Oy:n osakkeet ja saisi osakevaihdoissa vastineeksi Savon Energiaholding Oy:n uusia osakkeita sovittavalla vaihtosuhteella. Osakevaihdon rinnalla keskusteltiin myös osittaisesta kaupungin omistamien Aluelämmön osakkeiden myymistä Savon Voima Oyj:lle.

Mahdollisesta järjestelystä järjestettiin syksyllä 2023 kuntalais- sekä valtuustoinfoja, joissa kerrottiin mahdollisen järjestelyn vaikutuksista. Neuvotteluja ei kuitenkaan viety Savon Voiman kanssa loppuun saakka, sillä kaupunginhallitus päätti 11.9.2023 § 183, että neuvotteluja ei enää jatketa Aluelämmön osakkeista.

Aluelämmön osaomistaman (47,4 %) Riikinvoima Oy:n hallitus sekä omistajayhtiöt ovat käyneet vuosien 2023–2024 aikana useita keskusteluja eri näkökulmista Riikinvoima Oy:n osakassopimukseen ja siihen liittyvien toimintaa ohjaavien sopimusten päivittämistarpeesta. Toistaiseksi osakkaat eivät ole kuitenkaan pystyneet löytämään käydyissä keskusteluissa yhteisymmärrystä sopimusten sisällöllisten muutosten osalta. Riikinvoima Oy:n osakkaiden välillä on käynnissä useita sopimuksiin liittyviä riita-asioita.

Riikinvoiman tilanteen johdosta Varkauden kaupunki kutsui koolle Riikinvoiman kuntaseminaarin. Kuntaseminaari järjestettiin Varkaudessa 13.9.2024. Seminaariin oli kutsuttu kaikki Riikinvoiman suorat omistajayhtiöt (jäteyhtiöt sekä Varkauden aluelämpö) sekä omistajayhtiöitä omistavat kunnat. Seminaarin aikana tutustuttiin Riikinvoiman Ekovoimalaitokseen Riikinne-valla sekä käytiin seminaarin puitteissa laaja-alaista keskustelua yhtiön toiminnan nykytilasta, toimintaympäristön kehityksestä sekä yhtiön toiminnassa havaituista kehittämistarpeista ja -suunnista.

Seminaarissa käytyjen keskustelujen myötä Varkauden kaupunki, Kuopion kaupunki sekä Joensuun kaupunki ovat tehneet ehdotuksen muille kuntaomistajille yhtiön toimintakyvyn parantamiseksi, sopimuksellisen tilanteen ratkaisemiseksi sekä yhtiön omistajuuteen liittyvän selvityksen toteuttamiseksi. Varkauden kaupungin asiaa koskeva käsittely oli kaupunginhallituksen kokouksessa 21.10.2024 § 206.

Riikinvoiman haastavaa tilannetta kuvaa myös se, että yhtiön toimitusjohtaja irtisanoutui syksyn 2024 aikana. Lisäksi Varkauden Aluelämmön nimeämät Riikinvoiman hallituksen varsinaiset ja varajäsenet irtisanoutuivat lokakuun lopussa. Sekä Varkauden Aluelämmön, että Riikinvoiman ylimääräiset yhtiökokoukset on kutsuttu koolle marraskuun loppupuolelle uuden hallituksen valitsemiseksi.

Lisäys päättyy

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden Aluelämmön tehtävänä on tuottaa asiakaslähtöisiä energia-alan palveluja ja tuotteita luotettavasti, asiantuntevasti sekä reagoi siten nopeasti toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Puhtaan ja vähähiilisen energiantuotannon rooli tulee korostumaan. Suunnittelukauden investoinnit tähtäävät alueen fossiilisen päästöjen pienentämiseen kaukolämmön avulla, tarkoituksena on myös laajentaa vuosittain KL-verkostoa. Tuotannon investoinnit tulevat lähtökohtaisesti olemaan polttoon perustamattomia.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Tulos ja kassavirta Omavaraisuusaste	Palauttaa tulos aiempien vuosien tasolle Yli 60 %, liittymismaksut omana pääomana
2 Fossiilisten polttoaineiden määrän vähentäminen	Fossiilisella tuotetun energian määrä suhteessa kokonaistuotantoon (RV laskeaan kokonaisuudessa ilmastollisesti kestäväällä tuotetuksi)	Investointipäätös polttoon perustamattomasta tuotannosta
3 Uudet liittymät ja palvelut	Toteutunut euromäärä	150 000 €

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Tasapainoinen talous ja vakavarainen toiminta	Teknisten ja taloudellisten riskien minimointi	Riikinvoima Oy:n toiminta vakautettua ja vara-/huippuenergia edullisimmilla tuotantomuodoilla.
2 Kaukolämpömittarien uusinta	Uusittavien mittareiden määrä	2027 kaikki mittarit uusittu
3 Primäärienergian säästö	Polttoon perustamaton tuotantolaitos/ varasto	Tuotantolaitos/ varasto toiminnassa

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Regulaation kehitys	Edunvalvonta etujärjestöjen kautta	Kohtalainen
Energia- ja ympäristöpoliittiset riskit	Edunvalvonta	Kohtalainen
Toimialan ja yrityksen maineeseen liittyvät riskit	Ennakoiva ja avoin viestintä/ tiedottaminen	Pieni
Korko- ja rahoitusmarkkinat	Suojaukset ja omavaraisuusaste	Pieni
Vastapuoli	Luotonvalvonta	Pieni
Energiakauppa	Suojaukset, päästökauppastr. ja valvonta	Kohtalainen
Mankala- ja lainavastuut	Aktiivinen omistajaohjaus osakkuusyhtiössä	Suuri
Toiminnan virheet	Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta	Kohtalainen
Laitteiden käyttöriskit	Toimintaohjeet, tehtävien kierrätys, valvonta	Kohtalainen
Tietosuoja ja -turva	Ohjeistukset, valvonta	Pieni
Henkilöstön ikääntyminen, sairaus	Tehtävien kierrätys, -suunnitelmat	Pieni
Omaisuuksien vahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkantokyky ja -halu	Kohtalainen

Vastuuvahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkanto- tokyky ja -halu	Pieni
Keskeytys- ja riippuvuuskeskeytysvahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkanto- tokyky ja -halu	Suuri
Ympäristövahinko	Vakuutuspolitiikka, jossa on määritelty riskienkanto- tokyky ja -halu	Pieni
Tapaturma- ja henkilöstövahinko	Työturvallisuuden toimintaohjelma	Kohtalainen

Riskienhallintaa toteutetaan osana normaalia johtamistyötä ja strategista suunnittelua. Riskienhallintaa käsitellään säännöllisesti hallituksen kokouksissa, erillinen riskienhallintasuunnitelma (ei julkinen) on laadittu v. 2020 aikana.

Strategiset riskit liittyvät toiminnan kannattavuuteen. Tulosraporttien avulla ennustetaan, keskimäärin kuukausittain tilikauden tulos. Ennusteessa huomioidaan tuotantokustannusten muutokset ja myynnin kehittyminen. Pitkän ajan strategisia riskejä hallitaan edunvalvonnan kautta toimialan etujärjestöjen kautta.

Energiantuotanto on sidottu pääasiallisesti Riikinvoiman muuttuviin- ja kiinteisiin kustannuksiin. Aktiivisella omistajaohjauksella pyritään mm. vakiinnuttamaan mankala-kustannukset ja saamaan alueelle mahdollisimman suuri hyöty Riikinvoima Oy:n toiminnasta.

Operatiivisista riskeistä huomattavimmat ovat energiantuotantokapasiteetin riittävyys ja toimivuus. Tuotantokapasiteetin riittävyys häiriötilanteissa ja suurissa kuormissa on varmistettu kahdella eri päätuotantolaitoksella (Riikinvoima Oy ja Stora Enso Oyj) sekä yhtiön omien vara- ja huippulämpökeskusten kapasiteetilla. Lisäksi yhtiöllä on voimassa oleva varalämpösopimus.

Asiakkaiden maksukykyyn liittyviä riskejä ennakoitaan ja valvotaan aktiivisesti. Lisäksi perintätoimi on ulkoistettu. Yhtiön olemassa olevien ulkopuolisten lainojen korkoriski on varauduttu suojaamaan niitä 10 vuoden pituisella koronvaihtosopimuksella. Nämä suojaukset on tehty syystä, että lainan korkojen osuus yhtiön normaalista voitosta on suuri ja suojauksella on haluttu vakaampaa ennustettavuutta ja varauduttu mahdolliseen korkojen nousuun.

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	13 991 706	15 100 000	16 500 000	16 995 000	17 504 850
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-16 008 410	-13 750 000	-14 602 000	-15 040 060	-15 491 262
Liikevoitto (-tappio), €	-2 016 704	1 350 000	1 898 000	1 954 940	2 013 588
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 97 643	- 102 298	- 204 596	- 204 596	- 204 596
Tilikauden voitto (-tappio), €	-1 769 171	1 247 702	1 693 404	1 750 344	1 808 992

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	1 055 961	2 010 000	2 000 000	5 000 000	2 000 000
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	3 935 704	5 394 278	6 745 000	8 200 000	9 885 700
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	8	8	9	9	9
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	8	9	9	9

10.3 Navitas Kehitys Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Navitas Kehitys Oy vahvistaa Varkauden elin- ja vetovoimaisuutta Välitä, Vaikuta, ja Viihdy- kaupunkistrategian mukaisesti. Yhtiö edistää ja auttaa yritysten kasvua, kilpailukykyä ja kansainvälistymistä sekä etsii ja auttaa uusia sijoittujia ja sijoituksia Varkauteen. Edistää yritysten kanssa uusien työpaikkojen syntymistä, turvaa olemassa olevien työpaikkojen säilymistä ja auttaa yritysten, kaupungin ja oppilaitosten kanssa osaavan työvoiman saamisessa.

Varkauden yrityksillä on pienen notkahduksen jälkeen viriämässä uusia kehittämishankkeita. Seutu on toiminut koko Pohjois-Savon viennin veturina. Maailman yleiset talouden haasteet heijastuvat meidän yritysiiimme. Yhtiön tekee töitä yhdessä kaupungin, kaupunkilaisten ja yritysten kanssa Varkauden imagon ja tunnettavuuden nostamiseksi. Kehittämisen painopisteenä tulee olemaan vihreään siirtymään liittyvät hankkeet niin energian tuotantoon, varastointiin kuin niiden ympärille syntyviin uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin.

Varkauden kaupunkikeskustan toiminnan ja keskustojen sekä tapahtumien kehittäminen on siirtynyt Navitas Kehityksellä.

Joroisten kunnan kanssa tehtävää yritysneuvonnan ostopalvelua kehitetään entisestään. Yhteistyötä elinvoimaisuuden edistämiseksi Keski-Savon kuntien kesken syvennetään.

Keski-Savon yritysrahaston toimintaa tehostetaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Yritysten sijoittumiset Varkauteen	Uudet sijoittumiset	3
2 Kehittämis- ja investointihankkeet	Hankkeiden määrä yrityksissä	25
3 Yritysten määrä	Yritysten nettolisäys	10

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Yritysten sijoittumiset Varkauteen	Uudet sijoittumiset	6
2 Kehittämis- ja investointihankkeet	Hankkeiden määrä yrityksissä	50
3 Yritysten määrä	Yritysten nettolisäys	20

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Kassan riittävyys	Tarkka kassan seuranta ja ennakointi	Pieni
2 Hankerahojen takaisinperintä	Huolellinen hanketyö, seuranta ja raportointi	Pieni
3 Henkilöstön jaksaminen	Työhyvinvoinnista, jaksamisesta ja osaamisesta huolehtiminen	Pieni

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	1 365 460	2 026 000	1 900 000	1 900 000	1 900 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-1 672 817	-2 036 000	-1 900 000	-1 900 000	-1 900 000
Liikevoitto (-tappio), €	- 307 357	- 10 000	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut, €	24 629	10 000	10 000	10 000	10 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	- 282 728	0	10 000	10 000	10 000

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	8	9	7	7	7
Määräaikaiset ja sijaiset	7	14	15	10	12
Yhteensä	15	23	22	17	19

Yhtiön liikevaihto pienenee vuonna 2025, kun kiinteistöpuolen ostopalvelusopimus päättyy ja vakainen henkilöstö vähenee. Määräaikaiset lisääntyvät hieman, kun uusia hankkeita käynnistyy vuonna 2025

10.4 Keski-Savon Teollisuuskylä Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus:100 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Savon Teollisuuskylä Oy:n tehtävänä on tukea alueen elinkeinoelämää tarjoamalla niille teollisuus- ja liiketiloja sekä edistää elinvoimaa sekä yritysten kasvua ja sijoittumista alueelle Varkauden välillä, vaikuta ja viihdy-kaupunkistrategian mukaisesti.

Yhtiö toimii tiiviissä yhteistyössä kaupungin ja muiden konserniyhtiöiden kanssa.

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on vähäinen eikä se mahdollista toteuttaa yritysten rakennustarpeita lähivuosina, on etsittävä muita toteutustapoja yritysten muuttuviin tilatarpeisiin.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kannattavuus	Tilikauden tulos	Toiminnan kehittäminen kannattavaksi
2 Omien tilojen käyttöaste	Vuokrausaste	90 %
3 Omien kiinteistöjen kehitys	Yrityksien tarpeiden mukaiset tilat	Vuokrausasteen nousu
4 Toiminnanohjausjärjestelmät	Ennakointi ja seuranta	Käyttöön otettu

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Kannattavuus	Tilikauden tulos	Toiminnan kehittäminen kannattavaksi
2 Omien tilojen käyttöaste	Vuokrausaste	92 %
3 Omien kiinteistöjen kehitys	Yrityksien tarpeiden mukaiset tilat	Vuokrausasteen nousu

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Lainasalkku	Rahoitusriskien hallinta ja varautuminen	Suuri
2 Kassan riittävyys	Seuranta ja ennakointi	Suuri
3 Vuokralaisten maksukyky	Tiukka seuranta ja varhainen puuttuminen	Kohtalainen

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	4 168 980	3 383 000	2 924 184	3 070 393	3 223 914
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-2 880 204	-2 855 200	-2 637 005	-2 637 005	-2 637 005
Liikevoitto (-tappio), €	1 288 776	527 800	287 179	433 388	586 907
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 764 501	- 313 836	- 537 179	- 537 179	- 537 179
Tilikauden voitto (-tappio), €	524 274	213 964	- 250 000	- 103 791	49 729
Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	45 392 053	34 453 543	34 991 385	32 684 641	30 400 824
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	27 953 605	23 932 134	29 707 856	28 138 749	26 561 323

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	0	0	0	0	0
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0	0

10.5 Varkauden Taitotalo Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Varkauden Taitotalo Oy:n tehtävänä on omistaa ja hallita kiinteistöjä sekä tarjota yrityksille kiinteistössä tarpeellista liike- ja palvelutoimintaa ja olla siten toteuttamassa Varkauden väliä, vaikuta ja viihdy-kaupunkistrategiaa elinvoimaisuuden edistämiseksi.

Toiminnan keskiössä on vuokralaisten tyytyväisyys ja toimitilojen käyttöasteen pitäminen korkealla ja parantaa kokoustilojen käyttöastetta ja tuottavuutta.

Taitotalo on osa Varkauden kaupungin konsernia ja vastaa toimitotarpeisiin yritysten kysyntää vastaavasti taloudellisten mahdollisuuksien mukaan.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Toimistotilojen vuokraus	Vuokrausaste	90 %
2 Kokoustilamyynti	Kokoustilojen tuotto	10 % kasvu
3 Toimiva yrityskeskus	Asiakastyytyväisyys	4

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Navitasten houkuttavuus	Vuokrausaste	92 %
2 Kokoustilojen käyttö	Tuotto	20 %

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Lainasalkku	Lainojen ja korkojen tiivis seuranta	Suuri
2 Vuokrasopimukset	Asiantuntijoiden käyttö ja järjestelmän käyttöönotto	Pieni
3 Vuokralaisten vuokranmaksukyky	Seuranta, varhainen puuttuminen ja yhteydenpito	Kohtalainen
4 Kassan riittävyys	Jatkuva seuranta	Suuri

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	2 163 462	2 200 000	2 036 532	2 138 359	2 245 277
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-1 875 111	-1 850 000	-1 786 126	-1 786 126	-1 786 126
Liikevoitto (-tappio), €	288 351	350 000	250 406	352 232	459 150
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 434 675	- 350 000	- 290 406	- 290 406	- 290 406
Tilikauden voitto (-tappio), €	- 146 324	0	- 40 000	61 827	168 745

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	20 400	19 300	18 600	17 900	17 200
Lainakanta 31.12. €	14 255 680	13 219 518	12 183 355	11 147 193	10 111 031
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	0	0	1	1	1
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	1	1	1

Tilinpäätössiirtoina vuonna 2023 poistoeron muutos 2 573,94 €, erottaa tilikauden voittoon.

Hallintopalvelut on ostettu ennen Navitas Kehitys Oy:ltä. Vuoden 2025 alusta palvelut tuotetaan pääosin itse.

10.6 Keski-Savon Vesi Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 100 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Keski-Savon Vesi Oy:n tehtävänä on veden hankinta ja viranomaisten laatuvaatimusten täyttävän talousveden toimittaminen kiinteistöihin sekä jätevesien johtaminen ja puhdistaminen lupaehtojen mukaisesti.

Toiminnan painopistealueet:

1. Veden myynti ja jätevesien puhdistaminen
2. Vesihuollon valmius- ja erityistilanteiden sekä kriisiviestinnän suunnitelmien ja toimintavalmiuden ylläpito
3. Raakaveden laadun turvaaminen
4. Jakeluverkoston toiminnan varmentaminen jatkuvin huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin
5. Laitosten ja pumpaamojen toiminnan varmistaminen jatkuvin huoltotoimenpitein ja peruskorjauksin
6. Vuotovesien hallinta

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Puhtaan veden tuottaminen	Veden pH pidetään mahdollisimman hyvin arvossa 8,0 Vesijohtoveden laatu täyttää hyvin STM:n talousvedelle asettamat laatuvaatimukset	Vesijohtovesi täyttää vaatimukset
2 Ympäristön kuormitus	Ohjauksutusten määrä/lupaehdot Jätevedet puhdistetaan lupaehtojen mukaisesti	Lupaehdot täyttyvät
3 Henkilöstön hyvinvointi	Työtatapaturmien määrä	Työtatapaturmien määrä 0
4 Seudulliset kilpailukykyiset taksat	Taksat	Taksataso keskimäärin alle naapurikuntien sekä valtakunnallisen keskiarvon

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Käsitellyn kompostimullan jatkokäyttö	Jatkokäytön kustannukset	Ei kuluja
2 Henkilöstön hyvinvointi	Työtatapaturmien määrä	Työtatapaturmien määrä 0

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Vesilähteiden saastuminen	Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja niiden päivittäminen Varavesilaitoksen ylläpito	Pieni
2 Viemäritukkeumat ja vesivuodot sekä kaupunkitulvat	Ennakoiva verkoston hoito ja tavoitteellinen peruskorjausohjelma. Saneerausten kohdentaminen riskialttiimpiin verkoston osiin. Kaupunkitulvavahinkojen vähentämiseksi hulevesiverkostoa laajennetaan ja purku-uomien kunnossapitoa tiennetään sekä purkukapasiteettia parannetaan.	Kohtalainen

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	5 112 777	5 285 000	5 620 000	5 910 000	5 945 000
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	-4 826 572	-4 649 000	-5 074 000	-5 155 000	-5 189 000
Liikevoitto (-tappio), €	286 205	636 000	546 000	755 000	756 000
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 711 169	- 775 797	- 735 797	- 755 797	- 755 797
Tilikauden voitto (-tappio), €	- 424 964	- 139 797	- 189 797	- 797	203

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	1 869 722	1 550 000	1 575 000	1 550 000	1 600 000
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000	45 414 000

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	10	11	11	11	10
Määräaikaiset ja sijaiset	1	1	0	0	1
Yhteensä	11	12	11	11	11

10.7 Kiinteistö Oy Kongressi- ja kulttuurikeskus

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Kaupungin omistusosuus: 51,9 %

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Yhtiön tehtävänä on omistaa, ylläpitää ja kehittää Kauppatori 6-kiinteistöä (Warkaus-sali, hotellihuoneet, toimistohuoneet ja autohalli. Toimintaympäristössä ei ole nähtävissä muutoksia suunnitelmakaudella eikä kiinteistössä mainittavia suurempia korjauksia. Toiminnan painopistealueet: 1. Kustannustehokas hallinta ja ylläpito. 2. Laadukas ja nykyaikainen toimitila käyttäjille. Rakennuksen käytöstä ja toiminnasta vastaa – toimistotiloja lukuun ottamatta– Hotel Oscar.

Olellaiset tapahtumat yhtiön toiminnassa

Varkauden kaupunginhallitus on hyväksynyt yhtiön lainan lyhentämisohjelman ja yhtiön hallitus on puolestaan hyväksynyt Nemo Oy:n yhtiövastikevelan maksuohjelman. Ensimmäinen lyhennyserä, 20 000 euroa, kaupungin lainasta (yhteensä 100 000 euroa) maksettiin syyskuun alussa. Jussi Mikkonen erosi yhtiön hallituksesta ja hänen tilalleen valittiin Mirja Immonen.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Rakennuksen kunnon ylläpito	Häiriöilmoitukset	Ei ilmoituksia
2 Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset / huomautukset	Ei valituksia
3 Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Ei korotuksia

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Rakennuksen kunnon ylläpito	Rakennuksen kunnon ylläpito	Ei ilmoituksia
2 Käyttäjien tyytyväisyys	Valitukset / huomautukset	Ei valituksia
3 Kustannusten minimointi	Hoitovastikkeen suuruus	Ei korotuksia

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
Vesivahinko tai tulipalo	Vakuutuksen päivitys	Pieni

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	255 662	275 128	263 306	263 306	263 306
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	- 250 021	- 261 250	- 239 470	- 239 470	- 239 470
Liikevoitto (-tappio), €	5 641	13 878	23 836	23 836	23 836
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 3 154	- 13 000	- 23 000	- 23 000	- 23 000
Tilikauden voitto (-tappio), €	2 487	878	836	836	836

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	0	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	6 467 747	6 367 746	6 437 747	6 417 747	6 397 747
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	3 379 665	3 279 665	3 349 665	3 329 665	3 309 665

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	1	1	1	1	1

10.8 Wakaus Keski-Savon tilipalvelut Oy

Tilivelvolliset: toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet

Toiminnan kuvaus / painotus ja toimintaympäristön muutokset

Yhtiö on aloittanut palvelutuotantonsa v. 2023 alusta. Tuolloin Varkauden kaupungin ja kahden muun em. osakkaan taloushallinto siirrettiin Sarastia Oy:stä. Yhtiössä on työssä yhteensä 9 henkilöä ja toimitilat sijaitsevat Varkauden kaupungintalolla. Yhtiön toimitilojen yhteydessä toimii myös kaupungin taloushallinnon henkilöstö. Vuoden 2025 alusta yhtiön asiakkaaksi siirtyy kolme muuta kaupungin tytäryhteisöä: Wartalo Kodit Oy, Keski-Savon Teollisuuskylä Oy ja Varkauden Taitotalo Oy.

Liiketoiminnan ympäristö on muuttunut siten, että alueellisten taloushallintoyhtiöiden kiinnostavuus on kasvanut kuntien keskuudessa.

Strategiset tavoitteet ja mittarit

Kiitettävät henkilöstö- ja asiakastyytyväisyydet, mittareina henkilöstö- ja asiakastyytyväisyyskyselyt.

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet

Talousarviovuoden 2025 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
1 Nykyisten asiakkaiden laadukas palvelu ja uusien asiakkuuksien onnistunut palvelu aloitus	Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyys	Kiitettävät tasot

2 Toiminta yhtiön strategian pohjalta. Yhtiön strategia päivitetään vuosittain henkilöstön ja yhtiön hallituksen yhteisen suunnittelun mukaisesti.	Yhtiön toiminnan vertaaminen yhtiön strategiaan	Yhtiön strategian toteutuminen
3 Yhtiön hyvä taloustilanne	Liiketoiminnan kannattavuus ja vakava-raisuus	Vahvistetun talousarvion mukainen toiminta

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027

Suunnittelukauden tavoitteet 2026-2027	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Suunnittelukauden tavoitteet samat kuin v.2025 ja tarkentuvat strategiapäivityksen yhteydessä syksyllä 2025.		

Riskit, talous ja henkilöstö

Toimintaan liittyvät riskit	Riskienhallinta / toimenpiteet	Riskitaso
1 Asiantuntevan henkilöstön pysyvyys ja saatavuus	Hyvä henkilöstötyytyväisyys ja kilpailukykyiset henkilöstöedut	Kohtalainen
2 Tietojärjestelmien toimivuus ja luotettavuus	Palveluiden hankinta luotettavalta toimittajalta	Pieni

Talous	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Liiketoiminnan tuotot, €	874 716	1 006 866	1 028 707	1 028 707	1 028 707
Liiketoiminnan kulut (-) (sis.poistot), €	- 828 110	-1 006 866	- 970 924	- 970 924	- 970 924
Liikevoitto (-tappio), €	- 46 606	0	57 783	57 783	57 783
Rahoitustuotot ja -kulut, €	- 18	0	500	500	500
Tilikauden voitto (-tappio), €	- 46 624	0	58 283	58 283	58 283

Investoinnit	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Investointimenot, €	125 411	0	0	0	0
Investointeihin liittyvät leasingvastuut, €	0	0	0	0	0
Lainakanta 31.12. €	0	0	0	0	0
- josta kaupungin myöntämät lainat, €	0	0	0	0	0

Henkilöstö	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Vakinaiset	8	9	9	9	9
Määräaikaiset ja sijaiset	0	0	0	0	0
Yhteensä	8	9	9	9	9

11 LIITTEET

LIITE 1 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

KONSERNIPALVELUT

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	28	29	36	24	2	5	24	24
Määräaikaiset (ei kenenkään sijaiset); ml. Työllistetyt ja oppisopimuslaiset	10	9	0	2	0	0	0	0
Sijaiset	1	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	39	38	36	26	2	5	24	24
Henkilötyövuodet	39,7	39,5	36,0	26,0	2,0	5,0	24,0	24,0

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Keski-Savon työllisyysalueen aloittaessa 1.1.2025 tapahtuu toimintaympäristössä merkittävä muutos erityisesti työllisyysryhmien osalta. Organisaatiomuutoksesta on käyty yhteistoimintaneuvottelut syksyllä 2024.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Vuonna 2025 on yksi mahdollinen eläköityvä ja suunnitelmavuosina sitten useampi. Eläköitymisen yhteydessä tarkastelemme tehtäväkokonaisuuksia kaupunkitasoisesti ja etsimme mahdollisuuksia tehostamiseen.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Varkauden kaupungin työllisyyspalveluissa sekä maahanmuuttajapalveluissa työskentelevä vakituinen henkilöstö, sekä niissä määräaikaisissa työsuhteissa työskentelevä henkilöstö, joiden määräaikaisuus ulottuu vuoden 2025 puolelle, siirtyvät Keski-Savon työllisyysalueelle järjestämisvastuun siirtämisen myötä 1.1.2025.

Siirtyviin palveluihin ei sisällynyt talous- ja velkaohjaus, asumisneuvonta, ohjaamotyö tai kaupungin kesätyöllistäminen. Kesätyöllistäminen siirtyy konsernihallinnossa henkilöstöhallinnon ja ohjaamotyö nuorisopalveluiden alaisuuteen. Talous- ja velkaohjauspalvelun resurssia vähennetään siten, että siitä vapautuva resurssi kohdennetaan kaupungin koko henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseen ja tehtävä siirtyy henkilöstöhallinnon alaisuuteen. Asumisneuvonta päättyy valtion palveluun osoittaman rahoituksen pienentyessä.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Tarkastellaan organisaatiomuutoksen yhteydessä.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Niukat resurssit nykyisiin tehtäviin nähden ja työn kuormittavuus.	Suodattaa epävarmuutta, puolustaa oikeudenmukaisuutta, innostaa, luottaa työyhteisöön, haastaa sääntöjä ja mahdollistaa hyvän vuorovaikutuksen.	Omasta työkyvystä huolehtiminen ja työhön sitoutuminen. Hyvinvoiva työntekijä on työkykyinen ja luo työpaikalleen positiivista mainetta myös sen ulkopuolella. Tehtävien priorisointi ja yhteistyön edistäminen.	Kaupunkiyhteinen yhteistyö, työyhteisön tuki ja työterveys.

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Työkyvyn ylläpitäminen ja henkilöstön jaksaminen. Rersursseista huolehtiminen talousarvion puitteissa ja tehtävien priorisointi.

KESKI-SAVON TYÖLLISYYSALUE

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset				55				
Määräaikaiset (ei kenenkään sijai- saiset); ml. Työllistetyt ja oppiso- pimulaiset								
Sijaiset								
YHTEENSÄ	0	0	0	55	0	0	0	0
Henkilötyövuodet	0,0	0,0	0,0	55,0	0,0	0,0	0,0	0,0

HYVINVOINNIN- JA KASVATUKSEN TOIMIALA

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	398	400	404	403	30	51	403	390
Määräaikaiset (ei kenenkään sijai- saiset); ml. Työllistetyt ja oppisopi- muslaiset	76	80	81	63			52	52
Sijaiset	34	31	23	11				
YHTEENSÄ	508	511	508	477	30	51	455	442
Henkilötyövuodet	456,2	465,3	450,2	438,2	30,0	51,0	448,4	435,4

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Turvattomista oloista kaupunkiin saapuvien lasten ja nuorten palveluiden järjestäminen tuo lisätarvetta henkilöstömäärään. Pakolaisten määrän ennakoitavuus on haasteellista. Varkaudessa on syyskuun 2024 alussa 1470 henkilöä, jotka puhuvat äidin-kielensä joutain muuta kieltä kuin suomea.

Kunnan sisäisen muuttoliikkeen ennakoitavuus erityisesti varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa on myös haaste (kaupungin sisällä tapahtuva muutto on noin 2 000 henkilöä/vuosi).

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Työntekijä päättää omasta eläköitymisestään lainsäädännön puitteissa, joten ennustettavuus on vaikeaa.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Toteutetaan tarpeitten ja mahdollisuuksien mukaan.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia vakanssi- ja nimikemuutoksia.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Työn kuormittavuus ja epävarmuus tulevaisuudesta sekä erityisesti mielenterveyteen liittyvät ongelmat.	Tulevaisuuden usko, vuorovai- kutukset ja positiivisen ilmapiirin luominen sekä henkilöstön tukeminen ja työolosuhteiden	Tulevaisuuden usko, vuorovai- kutukset ja positiivisen ilmapiirin luominen.	Esihenkilö, henkilöstöhallinto ja työterveyshuolto sekä muut alan ammattilaiset.

	organisointi tavoitteena ongelmien ehkäiseminen.		

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Riskinä on organisaation ohuus ja talouden niukkuus. Henkilöstön työhyvinvointia lisätään ja vähennetään sairauspoissaolojen määrää.

TEKNINEN TOIMI

	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2023	Henkilöstö/ TA2024	Henkilöstö/ TA2025	Eläköity- miset 31.12.2026 mennessä	Eläköity- miset 1.1.2027 - 31.12.2030	Tavoite- henkilöstö 31.12.2026	Tavoite- henkilöstö 31.12.2030
Vakinaiset	153	50	52	51	4	6	50	50
Määräaikaiset (ei kenenkään si- jaiset); ml. Työllistetyt ja oppiso- pimulaiset	21	9	14	12	0	0	9	8
Sijaiset	10	7	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	184	66	66	63	4	6	59	58
HenkilöstövuoDET	181,9	68,4	59,5	55,6	4,0	5,5	53,4	52,4

Toiminnassa ja/tai toimintaympäristössä tapahtuvat ja suunnitellut muutokset

Kiinteistöjen kartoitus (kiinteistöveroselvitys) valmistui syksyn 2024 aikana. Mahdolliset jälkiselvitystyöt jatkuvat vielä alkuvuoden aikana.

Eläköitymiset, muu tiedossa oleva ”luonnollinen poistuma” (esim. irtisanoutumiset) sekä pidemmät virka- ja työvapaat ja niiden aiheuttamat järjestelyt

Toinen kaavasuunnittelija irtisanoutui syksyn 2024 aikana. Avoimeksi jäänyttä tehtävää ei tässä vaiheessa säästösyistä täytetä vaan henkilöstöresurssia tullaan vahvistamaan sisäisin järjestelyin.

Vakinaistamis-, rekrytointi- ja sisäisten siirtojen tarpeet/mahdollisuudet

Suunnitelmavuosien aikana vapautuvien tehtävien täyttämisisä tullaan huomioimaan myös sisäisten siirtojen mahdollisuus.

Vakanssi- ja nimikemuutokset

Ei tiedossa.

Työhyvinvointia ja työkykyä uhkaavat keskeisimmät asiat työyhteisöissä	Esimiehen vastuulla olevat toimenpiteet	Työntekijöiden vastuulla olevat toimenpiteet	Tarvittava tuki: mitä ja keneltä? (yhteistyökumppanit ym.)
Niukkujen henkilöstöresurssien aiheuttama ajoittainen kiire ja henkinen kuormittavuus.	Tarvittavista resursseista huolehtiminen sekä työntekijöiden tasapuolinen kohtelu ja hyvän ja vuorovaikutteisen työilmapiirin mahdollistaminen	Omasta työkyvystä huolehtiminen sekä työtehtävien oikea-aikainen priorisointi.	Esihenkilö, henkilöstöhallinto ja työterveyshuolto

Mahdolliset riskit ja niihin varautuminen

Henkilöstön iaksaminen. Resursseista huolehtiminen talousarvion puitteissa.

LIITE 2 SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

PYSYVÄT VASTAAVAT	KILA:n yleisohje		Poistoaika/ Poisto-%
	Poistomenetelmä	Poistoaika Poisto-%	
Aineettomat hyödykkeet:			
Kehittämismenot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5- 20 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>			
Perustamis- ja järjestelymenot	--		
Tutkimus- ja kehittämismenot	--		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	2- 5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet:			
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat:			
Hallinto- ja laitosrakennukset (puu)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta *)
Hallinto- ja laitosrakennukset (kivi)	tasapoisto	20-50 vuotta	25 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset (puu)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta *)
Tehdas- ja tuotantorakennukset (kivi)	tasapoisto	20-30 vuotta	25 vuotta
Talousrakennukset (puu)	tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Talousrakennukset (kivi)	tasapoisto	10-20 vuotta	15 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset (puu)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset (kivi)	tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	--		
Kiinteät rakenteet ja laitteet:			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 % - 25 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 % - 20 %	20 %
Puistot	--		
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	Keski-Savon Vesi Oy:n poistosuun. mukaan
Viemäriverkosto	Menojäännöspoisto	7 % 10 %	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 % - 22 %	
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Sähkö-, vesi -yms laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 25 %	
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	
Koneet ja kalusto:			
Rautaiset alukset	Menojäännöspoisto	15 % - 20 %	20 %
Puiset alukset ja muut uivat työkonet	Menojäännöspoisto	20 % - 27 %	27 %
Muut kuljetusvälineet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut liikkuvat työkonet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Muut raskaat koneet	Menojäännöspoisto	20 % - 25 %	25 %
Muut kevyet koneet	Menojäännöspoisto	25 % - 30 %	30 %
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Menojäännöspoisto	20 % - 30 %	30 %
Atk-laitteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut laitteet ja kalusteet	Menojäännöspoisto	30 % - 40 %	40 %
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa

Muutos Kvalt. 19.10.2015 § 57, kaikki 3.000 € tai sen alle olevat käyttöomaisuushankkeet poistetaan kertapoistona.

*) Muutos kv. 7.12.2021 Puurakentamisen tekniikan kehittymisen myötä puurakenteisten hallinto- ja laitosrakennusten poistoaika yhden mukaisetaan vastaamaan kivirakenteisten kanssa